Florin TOMA

Floricultură și Artă florală

volumul 5
Artă florală

INVEL Multimedia

Florin TOMA

FLORICULTURĂ ŞI ARTĂ FLORALĂ

VOLUMUL V
ARTĂ FLORALĂ

conf. univ. dr. Florin TOMA
FACULTATEA DE HORTICULTURĂ BUCUREŞTI

FLORICULTURĂ ŞI ARTĂ FLORALĂ
volumul V - Artă florală

Editura INVEL-Multimedia este acreditată CNCSIS şi certificată ISO
Tehnoredactare: Maria SCURTU
tel.: 0723.20.50.48
fax: 031.102.76.16
e-mail: office@invel.ro
site: www.invelmultimedia.ro

ALLCERT
Certificat nr. 01125
ISO 9001:2000

ISBN 978-973-7753-66-3
ISBN 978-973-1886-15-2

Referenţi ştiinţifici:
- prof. univ. dr. Ana-Felicia ILIESCU
USAMV Bucureşti, Facultatea de Horticultură
- prof. univ. dr. Maria CANTOR
USAMV Cluj, Facultatea de Horticultură

INTRODUCERE

Ca şi producţia floricolă reprezentată de florile tăiate, plantele în ghivece şi plantele pentru decorul parcurilor şi grădinilor, arta aranjării florilor în buchete şi în vase a căpătat în ultima perioadă aspectul unei adevărate activităţi industriale.

Dat fiind faptul că în societatea modernă aproape fiecare eveniment şi sărbătoare publică sau particulară nu îşi ating pe deplin farmecul în absenţa florilor şi aranjamentelor florale, florăriile şi persoanele care realizează şi comercializează aranjamente florale încasează venituri foarte mari, fiind printre cele mai prospere.

Oferta de material floricol aranjat în buchete sau în vase este tot mai bogată şi diversificată cum tot mai mare şi exigentă devine şi cererea; aceasta demonstrează în modul cel mai elocvent rolul florilor şi aranjamentelor florale de exponenţi ai rafinamentului şi gradului de civilizaţie al oricărei societăţi.

Aranjarea corectă a florilor în buchete sau în vase este o adevărată artă şi ea presupune cunoştinţe temeinice de estetică şi tehnologie, dublate de talent, imaginaţie şi pasiune. Folosirea unor materiale de calitate şi respectarea principiilor consacrate, privitoare la asocierea materialului vegetal şi a culorilor şi la utilizarea accesoriilor constituie elemente esenţiale în realizarea unor combinaţii decorative reuşite, de bun gust.

În dorinţa de a veni în sprijinul celor interesaţi de aranjarea corectă a florilor în buchete şi în vase, am reunit în această ultim volum al lucrării de faţă câteva aspecte privitoare la aranjamentele florale în raport cu spaţiul geografic căruia îi aparţin şi evenimentul pentru care sunt create, principiile care stau la baza realizării lor şi tehnica de execuţie a acestora.

CUPRINS

I. ARTA FLORALĂ – EXPRESIE A CIVILIZAȚIEI UMANE

Asocierea florilor în buchete sau alte tipuri de aranjamente florale se pierde în negura vremurilor, istoria aranjamentelor florale fiind strâns legată de civilizația şi cultura fiecărui popor.

Primele mărturii scrise despre arta aranjării florilor fac referire la ghirlandele şi aranjamentele florale existente la palatele reginei Semiramida a Babilonului. Egiptul, Grecia şi Roma antică sunt semnalate, de asemenea, ca etape importante ale consacrării aranjamentelor florale, fie că vorbim de aranjamente florale realizate din flori tăiate (flori tăiate aşezate în vaze, ghirlande şi coronițe) pentru decorul interioarelor fie că ne referim la aranjamente florale realizate din plante întregi, utilizate atât pentru decorul interioarelor cât şi al parcurilor şi grădinilor.

În secolul VI, odată cu pătrunderea budismului în Japonia iau naştere aranjamentele florale în stil oriental, cu o profundă semnificație religioasă, aranjamente care se constituie în precursorii aranjamentelor florale Ikebana apărute în secolul XVI.

Evul Mediu nu a adus cu sine o activitate deosebită în privința aranjamentelor florale în spațiul european însă odată cu Renaşterea are loc o reevaluare a locului florilor în viața omului şi în societate.

Arta florală europeană cunoaşte o dezvoltare impresionantă în timpul reginei Victoria a Angliei şi a regelui Ludovic al XIV-lea al Franței. În această perioadă se manifestă un adevărat entuziasm pentru flori, apar primele şcoli de instruire în domeniul aranjării florilor în buchete şi se formează primele stiluri occidentale de aranjare a florilor.

În secolul XX, odată cu pătrunderea influenței japoneze, privitoare la stilul natural de aranjare a florilor, se formează noi stiluri şi asistăm la o dezvoltare explozivă a artei florale europene, aranjamentele florale devenind practic nelipsite de la toate genurile de evenimente publice sau particulare.

Din cele expuse mai sus se poate trage concluzia că aranjarea florilor în buchete şi alte tipuri de aranjamente florale a devenit în timp o adevărată artă, cu implicații deosebite asupra dezvoltării relațiilor inter-umane şi a înfrumusețării vieții.

Astăzi, aranjarea florilor în buchete şi alte tipuri de aranjamente florale reprezintă o activitate impresionantă, promovată la cel mai înalt nivel artistic şi având drept caracteristică îmbinarea trăsăturilor specifice unei arte cu elementele caracteristice unei adevărate activități industriale. În acest context, în țările occidentale există o concurență acerbă între firmele consacrate pentru cucerirea şi păstrarea unui segment cât mai important al pieței, calitatea produselor, promovarea cataloagelor de oferte şi a comenzilor prin Internet şi telefon, seriozitatea şi promptitudinea

serviciilor oferite fiind doar câteva dintre mijloacele de atragere şi menținere a clienților.

Fie că îl executăm singuri, îl primim sau îl cumpărăm, un buchet sau un aranjament floral ne induce sentimente de bucurie şi stări sufleteşti dintre cele mai deosebite.

Fiecare dintre noi ne simțim minunat atunci când reuşim să aranjăm cu gust florile într-o vază, în casă, pe balcon sau în grădină; chiar dacă nu vorbesc, florile dispuse corect în cadrul unui aranjament floral ne fac viața mai frumoasă şi ne oferă momente de mare sărbătoare.

1.1. Arta utilizării florilor în ocaziile festive şi în momentele particulare ale vieții

Alegerea speciei potrivite pentru o anumită ocazie sau compunerea unui buchet reuşit este o artă, care presupune pe lângă noțiuni generale de estetică, cunoştințe temeinice privitoare la însuşirile şi semnificația florilor, armonia şi semnificația culorilor.

Nu întâmplător, de-a lungul istoriei s-au creat adevărate şcoli de instruire în acest domeniu, şcoli care au emis anumite reguli de care trebuie să ținem seama atunci când executăm buchete şi când oferim sau primim flori.

Fiecare buchet, oricât de mic, reflectă gustul şi rafinamentul celui care l-a creat, personalitatea, talentul şi instruirea sa. În funcție de persoana căreia îi este destinat şi de locul şi momentul ales pentru a fi oferit, un buchet de flori de câmp poate aduce aceeaşi bucurie ca şi cel mai scump buchet de orhidee.

Totuşi, buchetele din flori de câmp exprimă simplitate, căldură, modestie şi vom evita să le oferim în ocaziile festive. În astfel de situații vom face această alegere doar dacă ştim că persoana căreia îi este destinat buchetul respectiv iubeşte foarte mult natura şi preferă florile de câmp.

Potrivite pentru ocaziile festive sunt buchetele mari, alcătuite dintr-o singură specie sau un număr restrâns de specii, din aceeaşi grupă de caracter (vezi capitolul IV), cu flori unicolore sau bicolore, care să exprime distincție şi convenționalitate.

Dintre speciile care se încadrează în această categorie amintim: *trandafirii, Anthurium, Calla, Gerbera, majoritatea orhideelor, tuberozele, gladiolele, Dahlia, Lilium, Lisianthus, Strelitzia, Alstroemeria, Heliconia, Protea, frezia* recoltată cu întreaga tulpină florală (fig. 1.1.1.).

Fig. 1.1.1. Tipuri de buchete pentru ocaziile festive

Anthurium, Gerbera şi *orhideele* se vor asocia cu frunze de *ferigi*, *Asparagus*, *Spathiphyllum* pentru a da mai multă armonie buchetului şi pentru a pune mai bine în evidență culoarea şi forma florilor. Pentru celelalte specii frunzişul propriu este foarte decorativ şi vom apela mai rar la completarea buchetului cu frunze aparținând altor specii.

În spațiul european, pentru persoanele în viață buchetele se alcătuiesc întotdeauna dintr-un număr impar de flori, de regulă 3–11 fire sau chiar un singur fir în cazul speciilor cu caracter puternic dominant (aristocrate) – *orhidee, Strelitzia, tuberoze, trandafiri*. În spațiul american însă, pentru persoanele în viață buchetele se alcătuiesc cel mai adesea dintr-un număr par de flori.

În cazul buchetelor realizate dintr-un singură floare sau dintr-un număr restrâns de flori, asocierea de verdeață şi accesorii foarte fine (rafie, folie) aranjate cu mult bun gust prezintă o importanță deosebită pentru realizarea efectului decorativ scontat. Se va avea grijă să nu se exagereze însă în privință accesoriilor păstrându-se întotdeauna proporția în favoarea materialului vegetal.

De exemplu, o tijă florală de *Strelilitzia* se poate asocia cu 1–2 frunze proprii la care se pot adăuga la bază 3 frunze de *ferigi*, un lăstar de *Asparagus*, 2 lăstari de *Cyneraria maritima* şi un lăstar de *Hedera helix* '*Gloire de Marengo*' dimensionat la 2/3 din lungimea tijei florale de *Strelitzia*. Pentru legare se poate folosi rafia colorată în alb, violet sau portocaliu. Posibilitățile de asociere sunt însă mult mai numeroase, condiția fiind respectarea regulilor privitoare la caracteristicile materialului vegetal şi armonia culorilor.

Buchetele se pot alcătui din flori de la aceeaşi specie sau se pot combina specii diferite în funcție de tipul de buchet care se doreşte a se realiza şi personalitatea sau grupa de caracter a florilor (detalii legate de asocierea florilor vor fi prezentate în capitolul IV).

De exemplu, dintre florile de câmp se pot asocia în cadrul aceluiaşi buchet următoarele specii:

- *margarete* cu *Veronica* sau *Muscari* albastru;
- *lalele* roz cu *lăcrămioare* sau *irişi* galbeni;
- *lalele* roşii cu *Myosotis* albastru sau bleu;
- *Aster* violet cu *Tagetes* galben;
- *Scabiosa* sau *Centaurea* albastră cu *Gypsophylla*;
- narcise cu ramuri de *Forsythia*.

Dintre speciile cultivate în seră se pot asocia în acelaşi buchet următoarele specii:

- *trandafiri* de orice culoare cu *Spathiphyllum*;
- *Anthurium* roşu cu *gerbera* galbenă sau albă;
- *gerbera* cu *garoafa* miniatur, respectând regulile privitoare la armonia culorilor;
- *Strelitzia* cu *Anthurium* alb sau roz;
- *Lisianthus* de orice culoare cu *Spathiphyllum* sau *Calla* albă;
- *garoafe* sau *gerbera* cu *frezii*, respectând regulile privitoare la armonia culorilor.

Pentru fiecare moment sau eveniment din viața noastră există flori care se potrivesc şi care ne ajută să exprimăm mai bine sentimentele pe care le încercăm în aceste ocazii.

Astfel, la *naşterea unui bebeluş* se vor oferi pentru micuț flori foarte delicate, mici, aflate în faza de boboc, foarte discret parfumate, reunite în buchețele mici, legate la bază cu rafie albă sau roz pentru fetițe, respectiv albă sau bleu pentru băieți.

Ele trebuie să sugereze delicatețea, fragilitatea, gingăşia şi nevoia de protecție a nou-născutului (fig. 1.1.2.).

De exemplu, pentru fetițe se oferă buchețelele din flori de *Myosotis* (nu-mă-uita) roz, *Convallaria* (mărgăritar sau lăcrămioare), rămurele de *liliac*, *mini-trandafiri* roz, inflorescențe sau chiar flori de *frezia* roz, *garoafe miniatur* roz sau alb, *Latyrus* alb sau roz în timp ce pentru băieți sunt potrivite *narcisele*, *Anemonele*, *Latyrus* roşu sau bleu, *panseluțe*, *Myosotis* albastru, *viorelele*, *stânjeneii pitici*. La naşterea a 2 gemeni se vor oferi buchețele identice, diferind doar culoarea florilor şi a rafiei în caz că cei 2 micuți sunt fată şi băiețel.

Aceste buchețele se vor înmâna mamei, care le va pune în vase mici, în apropierea pătuțului nou-născutului. Pentru mama bebeluşului vom alege separat cele mai frumoase flori, dacă se poate florile preferate care să-i facă o bucurie deosebită, pe măsura evenimentului pe care ni l-a oferit.

Fig. 1.1.2. Buchete şi aranjamente florale pentru nou-născuți

Pentru ziua de botez este recomandat să respectăm aceleaşi reguli ca la naştere; atât în buchețele cât şi în aranjamentele de pe mese se mai pot adăuga, dacă este primăvară, mici ramuri înflorite de cireş, piersic, prun, cais, gutui japonez.

Lumânarea de botez se va ornamenta numai cu flori naturale, în număr impar (7–15) şi pe un fond bogat de verdeaţă.

În privinţa materialului vegetal se poate folosi o singură specie sau 2–3 specii, aceeaşi culoare sau culori diferite (roşu + galben, roşu + albastru, galben + albastru, galben + violet), dispuse grupat.

Astfel, pentru băieţi se pot folosi, de exemplu, *irişi*, *trandafiri*, *bujori*, *Anthurium schezerianum* iar pentru fetiţe *frezia*, *minigerbera*, *garoafe miniatur*, *minitrandafiri* (fig. 1.1.3.).

Fig. 1.1.3. Aranjamente florale pentru botezul unui copil

Se poate alege o gamă foarte largă de tipuri de buchete, legarea acestora făcându-se cu rafie (panglică) albă sau albastră pentru băieţi, respectiv albă sau roz pentru fetiţe.

La *aniversările unui copil* vom însoți jucăria sau cutia de bomboane cu un buchețel policrom, vesel, compus din flori în fază de boboc în număr egal cu vârsta copilului la care se adaugă încă un fir atunci când numărul anilor este par (fig. 1.1.4.).

Fig. 1.1.4. Aranjamente florale pentru aniversarea unui copil

Pentru tinerele fete se aleg flori dintre cele mai delicate – *orhidee, frezia, margarete, lalele, trandafiri*, în culori de roz şi roşu; este plăcut şi potrivit chiar şi un buchet de flori de câmp bine realizat, dacă ştim că persoana respectivă iubeşte natura (fig. 1.1.5.).

Fig. 1.1.5. Tipuri de buchete pentru persoanele care iubesc natura

La *cererea în căsătorie* sau chiar şi la o *simplă vizită* la familia persoanei dragi, un tânăr va oferi flori mai întâi mamei şi apoi fetei. Pentru logodnă şi cununie se oferă flori care să exprime eleganță şi distincție – *trandafiri, tuberoze, cale, streliții, frezia, gerbera, lisiantus* (fig. 1.1.6.). Fetei i se va oferi de către viitorul soț un buchet din florile preferate, în aceeaşi culoare ca şi culoarea rochiei sau o culoare armonioasă cu cea a rochiei.

Se vor evita combinațiile de culori roşu + portocaliu, roşu + violet, galben + portocaliu (combinațiile dintre culorile secundare şi cele primare din care acestea au provenit).

Pentru *cununia religioasă* buchetul miresei se realizează cel mai adesea din flori albe însă în ultima perioadă se folosesc şi flori de alte culori (portocaliu, brun–roşcat, verde–gălbui). Cele mai folosite specii pentru alcătuirea buchetului de mireasă sunt: *Calla, Gerbera, trandafir, garoafe, margarete, Centaurea, orhidee*.

Pentru umplerea spațiului dintre flori se foloseşte cel mai adesea *Gypsophylla* dar pot fi utilizate şi frunze de *ferigi* şi *bear grass* (*Xerophyllum tenax*) sau lăstari de *Asparagus*.

Forma buchetului poate fi diferită, în funcție de preferințele miresei, cele mai frecvent întâlnite fiind formele sferică, ovoidală, liră şi cascadă (vezi capitolul V). Aceleaşi specii pot fi folosite şi pentru ornamentarea lumânărilor de nuntă, care de obicei sunt albe sau roz pentru mireasă şi albe sau bleu pentru mire.

Fig. 1.1.6. Tipuri de buchete pentru logodnă şi cununie

Pentru *nunta de argint* se oferă un buchet de 25 de *trandafiri*, dintre care câțiva, în centru, vor fi albi, în fază de boboc iar ceilalți vor fi roz sau roşii, în fază de boboc sau deschişi. În locul buchetului din 25 de trandafiri se poate oferi un buchet realizat din 7 trandafiri roz sau roşii, deschişi şi 4 trandafiri albi, în boboc.

La *nunta de aur* se oferă flori de *crizanteme, trandafiri, Gerbera, garoafe*, toate de culoare galben deschis.

În orice *vizită* în care mergem este frumos să oferim gazdei un buchet din florile preferate, dacă ele sunt pe piață în sezonul respectiv sau vom alege florile care ne reprezintă cel mai bine; se pot oferi şi flori din grupa speciilor aşa-zis aristocrate sau plante cultivate în ghivece, de dorit o specie sau un soi care lipseşte din colecția gazdei.

Pentru *aniversarea zilei de naştere sau a onomasticii unei persoane adulte* este bine să oferim florile preferate, dacă ştim care sunt acestea. Dacă nu, vom alege flori precum: *orhidee, trandafiri, gerbera, garoafe miniatur, frezii, Strelitzia, Lisianthus, tuberoze, lalele, zambile* pentru doamne şi *trandafiri, garoafe roşii, crizanteme, gladiole, Anthurium, irişi, tuberoze, Strelitzia, narcise* pentru domni.

Florile preferate aduc o bucurie foarte mare şi persoanelor mai vârstnice sau şi mai bine, având în vedere că acestea dispun de mai mult timp liber, foarte potrivite sunt florile la ghivece.

Pensionarea unui coleg de serviciu va fi sărbătorită printr-un aranjament floral realizat într-un coş de împletituri sau într-un vas deosebit, de dimensiuni mai mari, cu flori cu durată mare de păstrare: *crizanteme, garoafe, Strelitzia, Anthurium, trandafiri* (fig. 1.1.7.).

Fig. 1.1.7. Tipuri de aranjamente pentru pensionarea unui coleg de serviciu

Pentru *conducerea la gară sau aeroport* a unei persoane dragi vom oferi flori puțin voluminoase şi cu durată mare de păstrare – *garoafe* şi *trandafiri miniatur, lăcrămioare, violete, muscari, Latyrus, Anthurium scherzerianum, Myosotis*, etc.

Întâmpinarea persoanei dragi la gară sau aeroport se va face cu un buchet de flori roşii – *trandafiri, garoafe, Gerbera, frezia, Anthurium*, flori care exprimă bucuria revederii.

La *vizitarea unei persoane bolnave* în spital se oferă flori delicate, în culori vii (roşu, oranj, roz – se evită albul) care să înviooreze atmosfera austeră a camerei şi să inducă bolnavului o stare de optimism. Se vor alege flori de talie mică sau mijlocie, fără parfum sau foarte discret parfumate, asociate cu verdeaţă şi aranjate în vase mici, transparente sau gri, verzi–gălbui, galben luminos, oranj, bleu (toate în nuanţe deschise şi mate). De mare efect psihic este chiar şi o cupă mică în care plutesc flori de *crocus, panseluţe, părăluţe roz* sau *roşii, Saintpaulia, Forsythia, Camellia, Passiflora* (fig. 1.1.8.).

Fig. 1.1.8. Aranjamente florale pentru camera de spital

Aranjamentele florale funerare şi comemorative (coroanele, jerbele, buchetul de doliu) trebuie să se caracterizeze prin sobrietate şi ele se realizează, de regulă, pe un fundal din frunze persistente – ramuri de *conifere*, lăstari de *mahonia* sau *buxus* (fig. 1.1.9.).

Fig. 1.1.9. Aranjamente florale funerare

Indiferent de situație florile se oferă fără ambalaj, acesta având doar rolul de a le proteja în timpul transportului. Ambalajul se poate păstra doar dacă este foarte fin, se încadrează în forma buchetului şi permite vizualizarea florilor.

Florile se oferă întotdeauna cu tija în jos, corespunzător poziției avută pe plantă. Persoana căreia îi este destinat buchetul va găsi răgazul să privească florile cu admirația cuvenită în fața persoanei care le oferă, iar dacă ne aflăm acasă atunci când primim flori acestea vor fi expuse într-o vază potrivită în camera unde stăm de vorbă cu musafirul nostru.

1.2. Arta utilizării florilor în decorul interioarelor

Un spațiu închis, public sau particular, este mult mai atrăgător în prezența florilor şi de aceea, într-o societate prosperă este de neconceput amenajarea unui interior fără flori.

Fie că este vorba de o zi specială sau una obişnuită, florile au menirea să dea viață şi culoare interioarelor în care sunt amplasate; ele creează o atmosferă plăcută şi deconectantă, împrospătează aerul şi aduc natura mai aproape de noi.

Că suntem singuri sau înconjurați de rude, colegi sau prieteni, în prezența florilor casa noastră sau locul în care ne desfăşurăm activitatea îmbracă o haină de sărbătoare în fiecare zi şi contribuie la menținerea bunei dispoziții.

Florile utilizate în decorul interioarelor, fie că este vorba de flori tăiate dispuse simplu în vase, aranjamente florale sau plante în ghiveci, trebuie să se încadreze perfect în armonia spațiului respectiv. Ele trebuie să contribuie, împreună cu celelalte elemente ale încăperii, la realizarea unui ansamblu armonios. Oricât de reuşit ar fi un aranjament floral sau oricât de frumoasă ar fi o plantă în ghiveci, ele îşi pierd din valoarea decorativă dacă sunt amplasate necorespunzător.

Florile tăiate, prin diversitatea extraordinară a formelor, culorilor şi dimensiunilor sunt nelipsite din decorul locuințelor atât în perioada sărbătorilor cât şi în viața obişnuită, de fiecare zi.

Aşezate simplu într-un vas corespunzător sau dispuse în aranjamente florale speciale florile tăiate dau un aer de eleganță şi distincție oricărei încăperi şi oferă indicii despre personalitatea şi rafinamentul fiecăruia dintre noi (fig. 1.2.1.).

De exemplu, pentru masa festivă în jurul căreia se produce un eveniment deosebit, cum ar fi o aniversare sau o sărbătoare, un simpozion sau o recepție, florile tăiate vor fi dispuse în aranjamente joase, pe orizontală, simetric sau asimetric, la o înălțime care să nu incomodeze privirile participanților.

Fig. 1.2.1. Modalități de așezare a florilor tăiate în vase

În funcție de forma și lungimea mesei se poate așeza fie un singur aranjament floral mare, în centru sau pe una dintre laturi, fie 2–3 aranjamente mici, în diferite poziții (fig. 1.2.2.).

De asemenea, de mare efect sunt și vasele transparente joase în care plutesc flori mici de câmp, flori de *Saintpaulia*, rămurele înflorite de *cireș*, *vișin*, *prun*, *cais*, *piersic* sau *măr ornamental*.

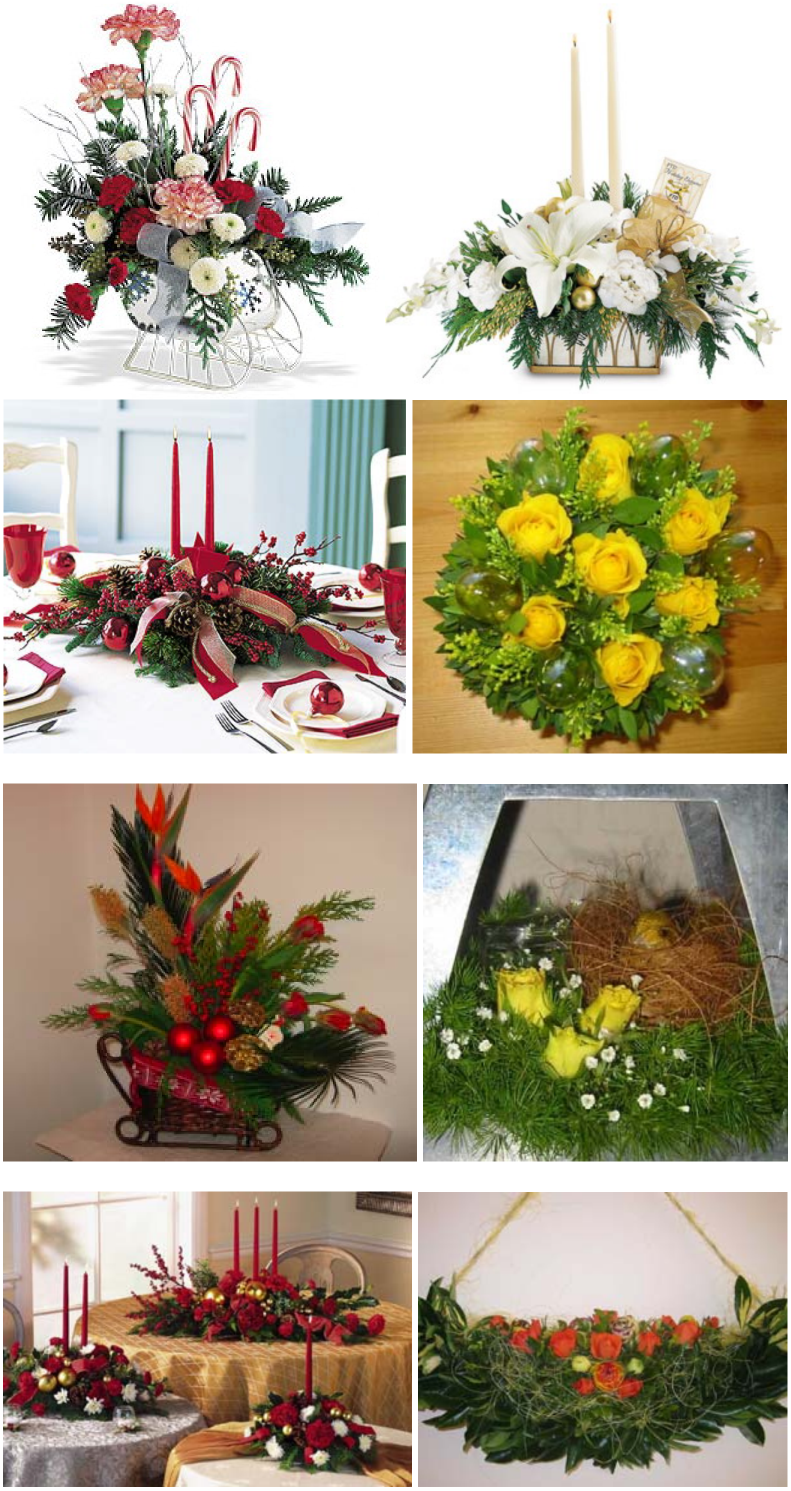
În funcție de specificul sărbătorii respective putem interveni și cu diferite accesorii în completarea materialului vegetal. Astfel, pentru sărbătorile de Crăciun și Anul Nou se pot adăuga, atât pe masa festivă cât și în restul încăperii, rămurele și conuri de *brad*, lumânări și globulețe de diferite forme, vase joase cu apă în care plutesc inflorescențe de

Poinsettia, ghivecele mici cu *muscari*, *zambile* şi *lalele pitice*, etc. Pentru sărbătorile de Paşti, se pot realiza aranjamente joase în formă de iepuraş, ouă încondeiate, miel, lumânări, etc (fig. 1.2.3.).

Fig. 1.2.2. Modalităţi de aşezare a aranjamentelor florale pe mese

Fig. 1.2.3. Aranjamente florale pentru sărbătorile de Crăciun şi Paşti

În toate situaţiile nu vom folosi pentru masa festivă flori mari sau puternic parfumate şi nici nu vom exagera în privința dimensiunilor aranjamentului şi a numărului de flori şi accesorii întrucât nu cantitatea de flori produce efectul scontat ci alegerea corectă a speciilor şi accesoriilor şi modul de aranjare a acestora.

Pentru păstrarea florilor tăiate sau realizarea aranjamentelor florale se vor alege vase corespunzătoare nu numai ca dimensiuni ci şi în privința culorii, formei şi materialului din care acestea sunt confecționate. Între vas, flori şi mobilierul din încăperea respectivă trebuie să existe o armonie perfectă, atât în privința arhitecturii cât şi în privința culorilor.

De exemplu, florile de talie mare – *Strelitzia, Gladiolus, Polyanthes* se vor pune în vase înalte şi se vor amplasa fie direct pe podea, într-un colț sau în fața unui element de mobilier, fie pe o măsuță mică sau un taburet pentru a putea fi vizualizate de sus în jos, pe toată lungimea lor (fig. 1.2.4.).

Fig. 1.2.4. Variante de amplasare a aranjamentelor florale

Florile de talie mijlocie merg amplasate pe masă într-un colț sau pe orice obiect de mobilier de înălțimea mesei dacă sunt aranjate pe înălțime; dacă dispunerea lor în cadrul aranjamentului este realizată pe orizontală atunci se pot amplasa în orice punct al mesei sau pe alt obiect de mobilier care permite vizualizarea.

Florile de talie mică se pot amplasa pe masă, în orice punct, sau pe orice obiect de mobilier de înălțimea mesei sau cu înălțimea de până la maxim 2/3 din înălțimea medie a unei persoane pentru a permite vizualizarea. Aranjamentele florale realizate pe orizontală, simetrice sau asimetrice se amplasează pe suporturi speciale, pe un birou sau alt element de mobilier cu înălțime şi poziție care să permită vizualizarea întregii compoziții din toate direcțiile.

Un aranjament floral realizat pe înălțime şi cu o singură "față" se va amplasa într-un colț, pe un obiect de mobilier a cărui înălțime să permită vizualizarea întregii compoziții.

Aranjamentele florale de talie mare, realizate în coşuri sau vase mari se vor amplasa direct pe podea, într-un colț sau pe orice latură a încăperii, în fața peretelui sau a unei piese de mobilier care permite vizualizarea uşoară a întregii compoziții.

Corect este să folosim pentru aranjamentele florale numai flori naturale; totuşi, în ultima perioadă se întâlnesc frecvent şi aranjamente florale realizate din flori artificiale (fig. 1.2.5.).

Fig. 1.2.5. Aranjamente florale realizate din flori artificiale

Personal nu sunt adeptul acestui tip de aranjamente florale chiar dacă promotorii lor mizează pe durata mai mare de păstrare a acestora şi avantajul că nu au nevoie de alte îngrijiri decât ştergerea periodică a prafului.

Sunt total nepotrivite asocierile de flori naturale cu cele artificiale sau a materialului vegetal verde cu cel uscat în cadrul aceluiaşi aranjament sau în aranjamente amplasate în imediată vecinătate.

Spre deosebire de compoziţiile florale realizate cu flori tăiate, a căror prezenţă într-o încăpere este limitată, în cazul realizării decorului cu plante la ghiveci este necesară, pe lângă respectarea regulilor privitoare la încadrarea în armonia spaţiului respectiv, alegerea corespunzătoare a sortimentului în funcţie de exigenţele plantelor faţă de factorii de mediu.

Fiind destinate unei prezenţe mai îndelungate în cadrul unei încăperi, plantele la ghiveci îşi pierd repede valoarea decorativă dacă sunt amplasate fără a ţine seama de exigenţele faţă de factorii de mediu sau dacă sunt îngrijite necorespunzător.

Aceste exigenţe şi reguli au fost prezentate pe larg în partea destinată speciilor cultivate ca plante în ghivece pentru decorul interioarelor, astfel încât în acest capitol vom prezenta succint doar câteva exemple de situaţii de amplasament şi speciile potrivite pentru acestea.

De exemplu, pentru spaţiile umbrite, cu expunere nordică, vom alege specii precum *Aspidistra, Aralia, Cissus* iar dintre palmieri *Rhapis excelsa*. Încăperile cu expoziţie estică sau vestică, în care umbra este mai puţin pronunţată, asigură condiţii bune pentru *Pothos (Scindapsus), Schefflera, Hedera, Fatsia, Philodendron scandens, Pteris cretica, Nephrolepis*; se mai pot acomoda în condiţii de semiumbră şi *Coleus, Monstera deliciosa (Philodendron pertusum), Primula obconica, Ficus repens, Spathiphyllum, Syngonium*.

Pentru spaţiile foarte călduroase se recomandă specii precum: *Kalanchoe, Philodendron scandens, Yucca, Calathea, Poinsettia, Sansevieria, Crassula arborescens*, cactuşii din genul *Epiphyllum*, palmierii *Chamaedorea*, *Cocos, Kentia*.

Plantele de talie mare, cum sunt majoritatea palmierilor şi ficuşilor, *Monstera*, *Croton, Nerium, Dracaena, Pittosporum* se vor amplasa în interioare spaţioase, care să permită încadrarea acestora în arhitectura spaţiului respectiv.

Spaţiile mici se vor decora cu plante mici şi viu colorate, ca de exemplu, *Maranta, Peperomia, Pothos aureus* '*Aureovariegata*', *Saintpaulia, Begonia masonniana, Hedera, Cissus*.

Sălile de baie se pot decora cu specii de ferigi – *Adiantum, Asplenium, Nephrolepis*, dar şi cu alte specii cu frunziş spectaculos, care solicită o umiditate atmosferică ridicată: *Maranta, Syngonium, Cyperus, Cissus, Chlorophytum, Caladium*, etc.

Balcoanele şi terasele îmbracă un aspect deosebit când sunt decorate cu specii precum *Azaleea, Hedera, Campanula, Cineraria, Calceolaria, Primula, Fatsia, Cyperus, Passiflora, Thunbergia, Ficus, palmieri, Aralia, Hibiscus, Gardenia, Clivia, Begonia, Coleus, Dieffenbachia, Fuchsia, Hoya, Bougainvillea*.

Persoanele care lipsesc frecvent de acasă pot alege pentru decorul casei lor plante care solicită puține lucrări de îngrijire, ca de exemplu: *Aspidistra, Sansevieria, Nolina, bromelii, Yucca, Dracaena, Crassulaceae, cactuşi, Phoenix*.

Trebuie ştiut că la o serie de plante seva este toxică şi, prin urmare, vom avea grijă în ce locuri le amplasăm, ferite de accesul copiilor sau al animalelor. Din această categorie, mai întâlnite sunt: *Dieffenbachia, Aglaonema, Colocasia, Yucca, Caladium, mărgăritarul, euphorbiaceele.*

Concluzionând putem spune că indiferent de situația în care ne aflăm în privința sortimentului, amplasarea sau asocierea plantelor în cadrul interioarelor se face în funcție de mărimea încăperii, culoarea şi textura mobilierului, culoarea pereților astfel încât plantele să se încadreze perfect în arhitectura spațiului respectiv şi să realizeze împreună cu celelalte elemente un ansamblu unitar, armonios.

Plantele voluminoase sau de talie înaltă, precum: *Phoenix, Washingtonia, Corypha, Cycas, Nerium, Croton, Pittosporum, Ficus, Monstera* se vor amplasa direct pe podea sau pe suporturi joase care să permită vizualizarea întregii plante în toată splendoarea ei.

Plantele de talie mică şi medie îşi găsesc locul pe etajere, vitrine, măsuțe, banchete, tabureți, suporturi speciale de lemn sau alte materiale (fig. 1.2.6.).

Fig. 1.2.6. Variante de amplasare a plantelor întregi

Pentru marginea vitrinelor sau diferite tipuri de suporturi suspendate sau aplicate pe pereți se folosesc plante pendente şi urcătoare, cum ar fi: *Pelargonium peltatum, Hoya, Plectranthus, Tradescantia, Passiflora, Gynura, Ficus repens, Stephanotis, Pothos, Saxifraga, Asparagus, Cissus, Campanula, Hedera.*

Se pot folosi şi suporturi de diferite forme şi dimensiuni pe care se expun mai multe specii, asocierea plantelor făcându-se în raport cu dimensiunile lor şi în funcție de exigențele față de factorii de mediu. Se evită, de exemplu, asocierea cactuşilor cu ferigile sau alte plante iubitoare de apă şi hrană.

Un alt tip de compoziție florală care se poate realiza în cadrul interioarelor se referă la asocierea în acelaşi vas – ghivece largi şi joase, jardiniere, vitrine din sticlă, vase din sticlă, a mai multor plante cu însuşiri apropiate, repartizarea plantelor făcându-se după diferite forme geometrice (fig. 1.2.7.).

Fig. 1.2.7. Asocierea plantelor întregi în cadrul aceluiaşi vas

În aceste combinații, pe lângă plante şi vas se mai folosesc şi o serie de materiale precum: muşchi vegetal, turbă, scoarță de copaci, fragmente de ramuri sau rădăcini de copaci cu forme deosebite, nisip, pietriş, argilă expandată, materiale care dispuse în armonie cu materialul vegetal şi vasul sporesc efectul decorativ al compoziției.

II. SIMBOLURILE ŞI EFECTUL CULORILOR ÎN ARANJAMENTELE FLORALE ŞI ÎN RELAȚIILE SOCIO-UMANE

Alegerea culorilor potrivite, ținând seama de semnificația acestora şi de regulile privitoare la armonie, este de mare importanță pentru ca florile oferite să-şi îndeplinească rolul de mesager al sentimentelor noastre şi simbol al frumosului.

De asemenea, cu ajutorul culorilor se poate crea o atmosferă plăcută şi se pot marca anotimpurile. Alegerea corectă a culorilor ne poate induce o stare de bună dispoziție în timp ce utilizarea greşită a acestora determină stări sufleteşti mai puțin plăcute.

Există chiar terapii bazate pe utilizarea culorilor (cromoterapii), terapii care au în vedere efectul culorilor asupra funcționării organismului: de exemplu, roşul intensifică circulația sângelui, albastrul scade febra, galbenul induce sentimente de mulțumire şi predispune la conversație iar oranjul acționează ca un fortifiant asupra sistemului nervos.

Respectarea legilor privitoare la alegerea şi asocierea culorilor este foarte importantă mai ales în aranjamentele florale occidentale, caracterizate prin bogăția şi varietatea materialului vegetal şi a culorilor; o asociere necorespunzătoare a culorilor în cadrul aranjamentelor respective va crea o puternică impresie de dezordine şi lipsă de bun gust.

Cum putem defini culoarea ? Cei mai mulți autori spun că aceasta este o senzație vizuală datorată luminii, o radiație luminoasă pe care ochiul o percepe şi o transmite creierului; obiectele din jurul nostru sunt colorate diferit datorită faptului că ele absorb şi reflectă în mod diferit lumina.

Radiațiile luminoase specifice culorilor au lungimea de undă cuprinsă între 390 şi 800 de nm, fiecare culoare percepută de ochi fiind specifică unei anumite secvențe pe această scală.

Astfel, spectrul luminos cuprinde şase culori de bază, numite şi culori principale, cromatice sau pure, distribuite pe următoarele secvențe de lungimi de undă:

- 390 – 460 nm – violet;
- 460 – 500 nm – albastru;
- 500 – 565 nm – verde;
- 565 – 595 nm – galben;
- 595 – 615 nm – oranj (portocaliu);
- 616 – 800 nm – roşu.

Din punct de vedere al efectului, cele şase culori de bază sunt caracterizate astfel:

- cea mai caldă culoare de bază – oranjul;
- cea mai rece culoare de bază – albastrul;
- cea mai vioaie culoare de bază – roşul;
- cea mai închisă culoare de bază – violetul;

- cea mai deschisă culoare de bază – galbenul.

Culorile alb, negru şi gri sunt culori acromatice; albul rezultă din suprapunerea celor 6 culori de bază, negrul din absenţa totală a culorilor de bază iar griul din suprapunerea sau absenţa parţială a culorilor de bază (amestecarea albului cu negrul).

Amestecarea, două câte două, a culorilor de bază dă naştere la ***culori secundare (adiacente)***, caracterizate prin prezenţa mai mult sau mai puţin egală a culorilor de bază din care acestea s-au format.

Astfel, întâlnim următoarele 6 culori secundare: roşu–portocaliu, roşu–violet, albastru–violet, albastru–verzui, verde–gălbui, galben–portocaliu. Aceste culori secundare sunt plasate în cercul culorilor (la care se raportează majoritatea autorilor) de o parte şi de alta a culorilor de bază din care provin (fig. 2.1.).

Fig. 2.1. Cercul culorilor (prelucrare după Edith Brack, 1992)

- *inelul 1 (marginal) – culoarea principală sau secundară*
- *inelul 2 – culoarea principală sau secundară amestecată cu alb (tenta)*
- *inelul 3 – culoarea principală sau secundară amestecată cu gri (tonalitatea)*
- *inelul 4 (central) – culoarea principală sau secundară amestecată cu negru (nuanţa)*

Aşa cum se poate observa din figura de mai sus, aceeaşi culoare se poate prezenta în mai multe *tente*, *tonalităţi* şi *nuanţe* în funcţie de gradul de suprapunere (adăugare) peste culoarea principală sau secundară a albului, griului sau negrului.

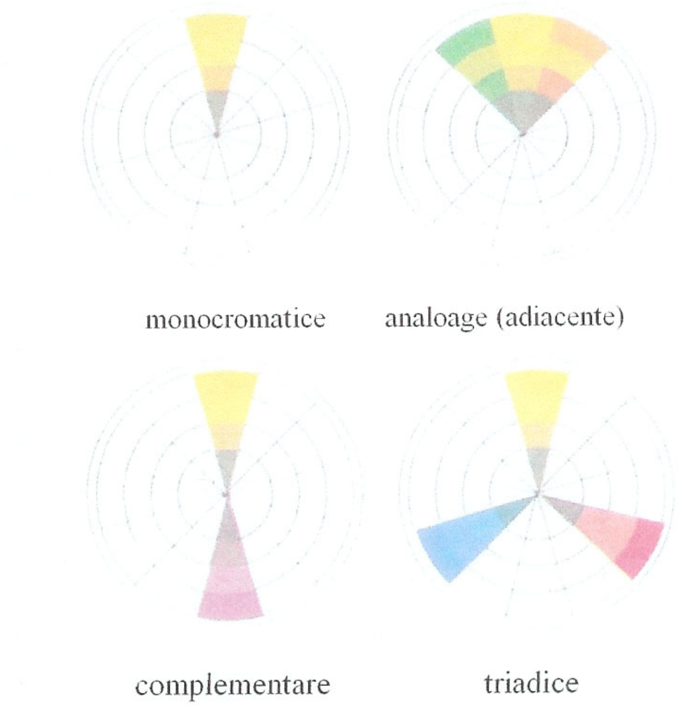
Alţi autori sunt de părere că tente, tonalităţi şi nuanţe diferite ale aceleiaşi culori se pot obţine şi prin suprapunerea peste culoarea de bază a

altei culori. Conform acestor autori se pare că în prezent sunt determinate peste 17.000 de culori obținute prin astfel de combinații.

Intensitatea unei culori se măsoară în raport cu gradul de acoperire cu alb a culorii de referință; din acest punct de vedere culorile pot fi saturate (intense, vii sau tari), în cadrul cărora albul se regăsește în mică măsură (roșu, galben, albastru, violet, portocaliu, verde) și nesaturate (slabe, pale), în cadrul cărora albul se regăsește într-o măsura apreciabilă (roz, bleu).

Modul de dispunere a culorilor în cadrul unui aranjament și în raport cu poziția pe care acestea o ocupă în cercul culorilor determină apariția următoarelor patru tipuri de combinații (fig. 2.2.):

Fig. 2.2. Combinațiile de culori

- combinații *monocromatice* (combinațiile dintre variațiile intensității aceleiași culori);

- combinații *analoage* (combinațiile dintre culorile secundare și cele primare din care acestea provin);

- combinații *complementare* (combinațiile dintre culorile situate una în opoziția celeilalte în cadrul cercului de culori);

- combinații *triadice* (combinațiile dintre 3 culori situate la distanțe egale în cadrul cercului de culori).

Dintre aceste tipuri de combinații sunt nearmonioase și creează contraste neplăcute combinațiile analoage, respectiv cele între culorile primare și culorile secundare vecine (de exemplu, roșu + roșu–violet sau

roşu–oranj, galben + galben–oranj sau roşu–oranj, violet + roşu–violet sau albastru–violet).

Deosebit de armonioase şi cu efecte contrastante foarte plăcute sunt combinațiile dintre culorile complementare (galben + violet, albastru–violet + galben–oranj, albastru + oranj) precum şi combinațiile triadice (roşu + galben + albastru, verde + oranj + violet).

De asemenea, se pot crea combinații armonioase, foarte plăcute prin utilizarea unor nuanțe diferite ale aceleiaşi culori, dispuse în ordine crescândă sau descrescândă a intensității (combinații monocromatice sau în degrade).

Trebuie precizat, de asemenea, că albul poate crea combinații armonioase cu oricare dintre culori.

Atunci când se analizează armonia culorilor trebuie avute în vedere atât combinațiile dintre flori (mai exact, întregul material vegetal) cât şi combinațiile dintre flori şi vas şi dintre flori şi accesorii; de asemenea, se va avea în vedere şi culoarea mobilierului şi a pereților din spațiul unde se va amplasa aranjamentul respectiv.

Pentru respectarea principiului armoniei culorilor este important ca dispunerea culorilor să se facă, pe cât posibil, grupat; se va evita dispersarea culorilor întrucât aceasta denotă lipsă de gust.

Nu toate persoanele percep culorile în acelaşi mod. În afara vârstei şi a problemelor medicale se pare că există o corelație între culoarea ochilor şi modul de percepere a intensității culorilor; astfel, conform unor studii, persoanele cu ochi căprui pot percepe foarte bine toate nuanțele şi culorile, persoanele cu ochi negri percep mai bine nuanțele mai închise iar persoanele cu ochi albaştri şi verzi percep mai bine nuanțele deschise ale culorilor.

Percepția culorilor este însă diferită şi în raport cu intensitatea luminii. Astfel, în condiții de lumină intensă florile capătă nuanțe mai tari în timp ce în condiții de lumină slabă culorile devin mai palide; de exemplu, florile purpurii capătă în condiții de lumină slabă nuanțe negricioase, verdele pare mai deschis decât galbenul iar albastrul devine strălucitor.

De asemenea, lumina provenită de la lumânări induce culorilor nuanțe gălbui sau oranj.

Simbolic vorbind, culorile pot fi calde (stenice, active) sau reci (astenice, pasive); în funcție de acest efect culorile pot influența starea psihică a omului sau chiar funcționarea anumitor organe.

Astfel, sunt considerate culori calde roşul, galbenul şi oranjul deoarece sunt asociate cu soarele şi focul ca surse de căldură fizică şi umană; ele sunt culori excitante şi induc sentimente de bucurie, optimism, dragoste, curaj, mulțumire.

Roşul, galbenul şi oranjul sunt culori calde, active, deschise, excitante, sunt culorile inimii şi ale bucuriei, curajului, împlinirii, satisfacției, victoriei. Ele trebuie să predomine în cadrul aranjamentelor florale destinate evenimentelor plăcute.

Verdele, albastrul şi violetul sunt considerate culori reci; ele sugerează putere, rațiune, linişte, reținere, distanță dar şi maturitate şi speranță; în cazul unor persoane aceste culori pot provoca depresii.

Totuşi, fiecare culoare, luată în parte, are mai multe semnificații iar asocierea corectă a culorilor în cadrul buchetelor şi aranjamentelor florale contribuie într-o măsură decisivă la exprimarea gândurilor sau sentimentelor pe care dorim să le transmitem.

Alegerea culorii potrivite, ținând cont de semnificația acesteia şi de regulile privitoare la armonia culorilor este de mare importanță pentru ca florile oferite să-şi îndeplinească rolul de mesager al sentimentelor noastre şi simbol al frumosului.

Roşul simbolizează dragostea de viață, libertate, pasiune, festivitate, este culoarea cea mai activă şi de efect, greu de subordonat; roşul deschis este temperamental iar roşul închis serios şi impozant.

Galbenul simbolizează fericirea, splendoarea şi măreția, este o culoare luminoasă şi reconfortantă; galbenul–verzui simbolizează viață, lumină, veselie, fast, stimarea vârstei, mulțumire în timp ce tonurile stridente înseamnă gelozie, încăpățânare sau chiar ură.

Oranjul simbolizează puterea, este o culoare caldă, festivă, plină de energie, aducătoare de bucurie şi fericire.

Violetul simbolizează măreția, integritatea, luxul şi prietenia; este o culoare tare, plină de energie iar în nuanțe de bleu are efecte de claritate, curățenie sau chiar veselie.

Verdele simbolizează speranța, liniştea, bogăția, dând impresia de calm şi linişte; verdele deschis exprimă veselie, fericire, tinerețe, speranță, verdele închis exprimă răceală şi retragere iar verdele–gălbui este chiar respingător.

Albastrul simbolizează infinitul, depărtarea, dorul, stăruința, seriozitatea şi încrederea dar şi tristețea şi suferința.

Albul simbolizează nevinovăția şi puritatea sau dimpotrivă doliul şi durerea pentru unele popoare; este o culoare neutră.

Negrul simbolizează tristețea, sobrietatea, este culoarea doliului şi a durerii pentru popoarele creştine.

La asocierea culorilor în cadrul aceluiaşi aranjament sau buchet trebuie să avem în vedere, pe lângă semnificație, compoziția culorii şi efectul acesteia. În funcție de asocierea culorilor, buchetele pot fi unicolore, bicolore sau multicolore.

Buchetele unicolore se pot alcătui din flori de la o singură specie sau de la 2–3 specii, ele sugerând mult bun gust, rafinament, distincție,

eleganță și pricepere; sunt recomandate a fi utilizate cu precădere în ocaziile festive și oficiale.

În cazul în care asociem în același buchet 2–3 specii este necesară o alegere corespunzătoare a acestora în funcție de talie, locul de cultură, însușiri decorative. De exemplu, orhideele, considerate flori de lux, nu se asociază cu alte flori; nu se asociază, de asemenea, flori aparținând unor grupe foarte diferite de caracter, chiar dacă ele au aceeași culoare.

Buchetele bicolore se pot realiza din flori aparținând aceleiași specii (*irişi albi + irişi albaştri, garoafe albe + garoafe roşii*) sau flori aparținând unor specii diferite dar apropiate ca mod de creștere și grupă de caracter (*trandafiri roşii, galbeni, roz sau albaştri cu Spathiphyllum, Gerbera albă + frezia albă, roz, roşu sau violet*). Aceste combinații sugerează pricepere și eleganță, la care se adaugă într-o oarecare măsură și căldură, îndrăzneală, afecțiune.

Pot fi utilizate în ocazii festive, pentru persoane cunoscute dar și pentru aniversările colegilor de serviciu. De mare efect sunt asocierile dintre culorile puternic contrastante (de exemplu, galben + violet, roșu + verde, roșu + galben), dispuse în entități inegale.

Buchetele multicolore (policrome) sunt reușite atunci când se folosesc flori aparținând aceleiași specii, respectând regulile privitoare la asocierea culorilor și având grijă ca numărul de exemplare să nu fie prea mare deoarece în acest caz buchetul devine prea încărcat. Se pot folosi și flori aparținând mai multor specii, mai ales în cazul buchetelor cu flori de câmp, fără însă ca numărul acestora să fie prea mare.

Atunci când sunt bine realizate buchetele multicolore sugerează multă căldură, afectivitate, îndrăzneală, bucurie; în caz contrar efectul este de nepricepere, lipsă de bun gust și rafinament sau chiar dezordine.

Pentru ca buchetele multicolore să fie reușite este necesar să ținem seama de câteva reguli:

- nu se vor asocia în cadrul aceluiași aranjament mai mult de 3–4 culori iar dintre acestea este recomandabil ca una să fie dominantă;
- culorile se vor dispune pe cât posibil grupat, evitându-se dispersarea acestora întrucât se creează un efect de dezordine;
- florile se vor dispune cât mai degajat în cadrul buchetului folosind pentru separare flori albe sau verdeață fină, verde–deschis;
- se va evita asocierea florilor colorate în culori reci cu frunze strălucitoare, colorate în verde intens; pentru aceste gen de flori sunt potrivite frunzele cu nuanțe galbene sau roșietice;

De altfel, verdeața (ca și florile albe) are un rol foarte puternic în armonizarea culorilor florilor prin efectul diferit pe care îl poate imprima compoziției în funcție de colorit (detalii în capitolul IV).

O variantă a combinațiilor multicolore poate fi realizată prin asocierea în cadrul unui buchet sau aranjament a diferitelor nuanțe ale aceleiași culori dispuse în scară (degrade). Acest tip de combinații

presupune, de asemenea, multă pricepere, talent şi cunoştinţe profunde de estetică; atunci când sunt bine realizate ele denotă personalitate, rafinament şi mult bun gust.

Modul de dispunere a culorilor în cadrul unui buchet sau aranjament floral poate crea o iluzie optică diferită. Astfel, când nuanţele închise sunt aşezate în fundalul compoziţiei iar cele deschise în prim-planul acesteia se creează o senzaţie de profunzime, mărindu-se câmpul vizual al acesteia şi viceversa.

Pe un fond închis florile colorate în nuanţe deschise par mai mari iar cele colorate în nuanţe mai închise par mai mici. De aceea, în spaţiile întunecoase sunt preferate florile colorate în nuanţe deschise întrucât sunt puse mai bine în valoare comparativ cu florile colorate în nuanţe mai închise.

În cadrul unui buchet sau aranjament multicolor florile colorate în nuanţe mai închise vor ocupa poziţiile din vârf şi centru în timp ce florile de nuanţe mai deschise vor ocupa poziţiile de la bază şi lateralele; dacă privim florile din natură vom descoperi acelaşi mod de dispunere (de exemplu, în cadrul unei inflorescenţe, nuanţele mai deschise se găsesc la bază, la florile deschise, în timp ce nuanţele mai închise sunt prezente spre vârful inflorescenţei, la florile aflate în fază de boboc sau semideschise).

Aranjamentele florale moderne sunt mai puţin stricte în privinţa modului de asociere a culorilor, permiţând contraste mai puternice şi o mai mare libertate a modului de dispunere a acestora, cu condiţia ca acestea să se încadreze în limitele minime impuse de semnificaţia, compoziţia şi efectul culorilor.

III. VASE ŞI ACCESORII UTILIZATE ÎN ARANJAMENTELE FLORALE

Vasele şi accesoriile sunt elemente indispensabile în realizarea aranjamentelor florale. Vasele şi unele accesorii fac parte integrantă din aranjamentul floral în timp ce alte accesorii doar servesc la executarea aranjamentului floral.

3.1. Vasele utilizate în aranjamentele florale

Vasele reprezintă suportul care susține orice tip de aranjament floral; ele asigură nevoia de apă a florilor dar, în acelaşi timp, constituie parte integrantă a aranjamentului floral, alcătuind împreună cu materialul vegetal o combinație unitară, armonioasă.

Importanța vasului în cadrul aranjamentului floral este percepută diferit în raport cu stilul la care ne raportăm. Astfel, în aranjamentele florale orientale vasul este purtătorul unui mesaj precis în raport cu forma, decorațiunile şi materialul din care este confecționat în timp ce în aranjamentele florale occidentale vasul este subordonat florilor şi nu transmite un mesaj separat de acestea.

Indiferent însă de stilul la care ne raportăm vasul trebuie să fie în deplină armonie cu materialul vegetal, cele două componente ale aranjamentului florale condiționându-se reciproc.

Vasele în aranjamentele florale orientale. Alegerea vasului pentru aranjamentele florale orientale se face în raport cu mesajul care se doreşte a fi transmis, mesaj la care contribuie în egală măsură şi materialul vegetal. Se poate spune deci, că în aranjamentele florale orientale vasul prezintă o importanță egală, ca semnificație, cu materialul vegetal, el fiind purtătorul unui mesaj precis.

De exemplu, virtutea poate fi simbolizată în arta florală orientală cu ajutorul vaselor de bronz, ornamentate cu gravuri pluviale, în care se susțin ramuri de arțar. Ele au fost şi sunt folosite în special pentru aranjamentele în stil Rikka.

În afară de bronz, foarte folosit pentru confecționarea vaselor destinate aranjamentelor florale orientale este bambusul; el se modelează uşor, în forme dintre cele mai diverse pentru a transmite mesajul dorit: dragon, gură de leu, gură de rechin, etc. (fig. 3.1.1.).

Glicina, salcia, papura sunt, de asemenea, frecvent folosite în confecționarea vaselor pentru aranjamentele florale orientale.

În stilul Moribana şi alte stiluri moderne se întâlnesc însă frecvent vase plate confecționate din ceramică sau porțelan.

Fig. 3.1.1. Tipuri de vase utilizate în aranjamentele florale orientale

Vasele în aranjamentele florale occidentale. În arta florală occidentală vasul nu este purtătorul unui mesaj precis; el este subordonat florilor şi trebuie să continue linia materialului vegetal pe care îl susține. Se cunosc vase pentru susținerea liberă a buchetelor de flori (numite în termeni practici vaze) şi vase pentru susținerea aranjamentelor realizate pe suport de fixare (fig. 3.1.2.).

Fig. 3.1.2. Tipuri de vase utilizate în aranjamentele florale occidentale

Alegerea vasului se face în raport cu forma şi dimensiunea buchetului pe care urmează să îl susțină dar şi cu locul unde aranjamentul floral urmează să fie amplasat.

În conceptul occidental, vasul trebuie să completeze materialul vegetal, prin tot ce-i aparține: formă, culoare, mărime; fără a-i diminua din importanța sa în cadrul aranjamentului floral trebuie să spunem că vasul este făcut pentru flori şi nu invers.

În acest context, se consideră că vasele simple, modeste, fără ornamentații sau cu ornamentații puține şi discrete sunt potrivite pentru majoritatea tipurilor de aranjamente florale.

Nu sunt recomandate vasele cu forme şocante, ornamentate prea bogat, colorate strident şi cu luciu puternic întrucât pun în umbră materialul vegetal. Asemenea vase sunt utilizate cel mai adesea ca bibelouri sau pot fi folosite cel mult pentru flori cu o ținută deosebită: *orhidee, Strelitzia, Anthurium, Heliconia* (fig. 3.1.3.).

Fig. 3.1.3. Vase–bibelou

Vasele utilizate în aranjamentele florale occidentale trebuie să răspundă următoarelor cerinţe:

a) – *corelaţia dintre înălţimea vasului şi înălţimea buchetului*; se consideră că raportul optim este 1/3 înălţimea vasului – 2/3 înălţimea buchetului, chiar dacă nu se respectă acest raport este important ca cele două dimensiuni să nu fie egale întrucât se subminează reciproc; unii autori consideră că se pot obţine combinaţii armonioase şi prin inversarea raportului între înălţimea vasului şi înălţimea buchetului;

b) – *corelaţia dintre forma vasului şi forma buchetului*; această corelaţie determină practic linia compoziţiei şi este foarte importantă mai ales în cazul compoziţiilor libere; buchetele liniare, dezvoltate pe verticală se susţin în vase de forme alungite (cilindrice, conice, rectangulare, etc.) în timp ce buchetele sferice, dezvoltate pe orizontală se susţin în vase globuloase, joase; vasele fără picior pun în valoare toate tipurile de buchete în timp ce vasele cu picior (mai ales picior înalt) pun în valoare mai bine compoziţiile elansate; ca şi în cazul înălţimii, unii autori consideră posibilă obţinerea unor combinaţii armonioase prin asocierea de forme diferite buchet–vas în cadrul aceluiaşi aranjament, mai ales în cazul compoziţiilor montate;

c) – *armonia culorilor*; culoarea vasului trebuie să se asorteze cu cea a florilor sau să creeze contraste plăcute, evitându-se albul prea lucios şi culorile închise care sunt prea monotone; vasele din culori neutre (alb–mat, gri, albastru–gri, verde–bronz) ca şi vasele transparente, din sticlă sau cristal pun în valoare toate tipurile de compoziţii (vasele transparente permit şi vizualizarea tijelor florale şi a modului de dispunere a acestora în interiorul vasului);

d) – *aspectul estetic*; vasele nu trebuie să atragă atenţia în defavoarea materialului vegetal, motiv pentru care se va acorda atenţie deosebită şi materialului din care acestea sunt confecţionate; vasele cu ornamentaţii şi vasele din cristal, porţelan, sticlă, metale preţioase se folosesc pentru susţinerea buchetelor realizate din flori cu ţinută deosebită (flori scumpe: *orhidee, Strelitzia, Anthurium, trandafiri, bromelii, cala*) în timp ce pentru buchetele realizate din flori de câmp (verzi sau uscate) şi flori comune (*garoafe, frezii*) sunt potrivite vasele din ceramică, ebonită, piatră, lemn; vasele cu forme, culori şi ornamentaţii deosebite pot fi folosite pentru decorul interioarelor şi fără flori după cum există şi vase utilitare (castroane, ulcioare, cupe, coşuleţe, etc.) care pot fi folosite şi ca suport pentru flori;

e) – *aspectul practic*; vasele trebuie să fie suficient de spaţioase pentru a asigura necesarul de apă sau soluţie nutritivă de care florile au nevoie şi suficient de grele pentru a asigura stabilitatea aranjamentului; ele trebuie să fie neutre din punct de vedere chimic pentru a nu altera compoziţia apei sau a soluţiilor conservante în care stau florile; de asemenea, vasele trebuie să permită spălarea şi manevrarea uşoară.

3.2. Accesorii care fac parte integrantă din aranjamentele florale

Aceste accesorii reunesc *materialele decorative* şi *materialele de fixare*; ele sunt specifice doar anumitor tipuri de aranjamente florale, din care fac parte integrantă. Unii autori consideră că şi materialele de ambalaj moderne constituie accesorii integrante ale aranjamentelor florale la care sunt folosite.

Materialele decorative sunt reprezentate, în principal de *panglici, şnururi, lumânări, figurine, pietricele, mărgele, hârtie creponată, tul, folie de celofan sau aluminiu, plasa de yută, plasa de sizal, sârme, nuiele, felicitări, cărţi de vizită*.

Panglicile sunt specifice îndeosebi buchetelor însă pot fi utilizate şi pentru aranjamentele florale realizate în vase; rolul lor este multiplu: marcarea centrului de greutate, umplerea spaţiilor goale dintre flori, legarea materialului vegetal sau numai a unor componente ale acestuia, inscripţionarea unor mesaje (mai ales în aranjamentele funerare şi comemorative).

Se pot confecţiona din diferite materiale plastice sau textile, cea mai utilizată fiind polipropilena iar formele în care pot fi utilizate sunt dintre cele mai diverse (fig. 3.2.1.).

Fig. 3.2.1. Panglici şi noduri realizate din panglici

Se întâlnesc într-o gamă largă de culori iar lăţimea variază de la 0,50 la 25,00 cm; cele mai înguste se folosesc pentru realizarea buchetelor iar cele mai late pentru aranjamentele funerare. În buchete se pot folosi, de asemenea, panglici de lăţime medie, fie întregi fie despicate pe lungimi variabile cu ajutorul unor dispozitive speciale.

Şnururile au funcţii asemănătoare panglicilor însă sunt specifice mai mult aranjamentelor de Crăciun şi aranjamentelor funerare.

Lumânările sunt accesorii utilizate cu precădere în aranjamentele de Crăciun, Anul Nou şi Paşti însă ele se pot folosi şi pentru diferite aniversări ca şi pentru aranjamentele funerare şi comemorative.

Indiferent de utilizare, lumânările se pot confecţiona din ceară de albine, stearină, parafină şi fitil şi pot avea diferite forme, dimensiuni şi culori, cu sau fără ornamentaţii (fig. 3.2.2.).

Fig. 3.2.2. Tipuri de lumânări

Utilizarea lumânărilor în cadrul aranjamentelor florale se bazează pe ideea că flacăra lumânării simbolizează viața, generează intimitate şi creează o atmosferă de sărbătoare.

Pe lângă rolul simbolic, lumânările pot contura şi centrul de greutate în cadrul aranjamentelor florale în care sunt utilizate.

Nelipsite sunt lumânările de nuntă şi botez, acestea având dimensiuni mai mari şi reprezentând elementul principal al compoziției; lumânările de nuntă şi botez solicită o ornamentare specială, diferită de celelalte situații amintite mai sus (vezi capitolul V).

Figurinele, reprezentând animale, insecte, ouă încondeiate, etc., sunt confecționate din diferite materiale (ceramică, ceară, mase plastice sau textile) şi se folosesc mai ales în aranjamentele florale cu specific religios (aranjamentele pentru masa de Crăciun sau de Paşti).

Pietricelele au dimensiuni de la 2–3 mm la 2–3 cm şi sunt colorate natural sau artificial; sunt folosite îndeosebi în vase transparente, care permit vizualizarea lor (fig. 3.2.3.).

Fig. 3.2.3. Pietricele decorative

Mărgelele se folosesc atât pentru îmbrăcarea bazei (cotorului) buchetelor cât şi prinse pe florile sau verdeaţa din cadrul buchetelor. Cele mai folosite sunt cele de culoare albă, fiind întâlnite mai des în cazul buchetelor de mireasă şi cocardelor (fig. 3.2.4.).

Fig. 3.2.4. Modalităţi de utilizare a mărgelelor

Hârtia creponată, tulul, folia de celofan sau aluminiu, plasa de yută şi *plasa de sizal* sunt utilizate pentru realizarea fundalului sau a bazei („manşetei”) buchetelor sau a lumânărilor de nuntă şi botez; întinderea sau plierea marginii acestora în acord cu stilul buchetului care se sprijină pe ele creează efecte decorative dintre cele mai frumoase (fig. 3.2.5.).

Fig. 3.2.5. Materiale pentru fundal şi manşetă

a) plasă sizal *b) folie colorată*

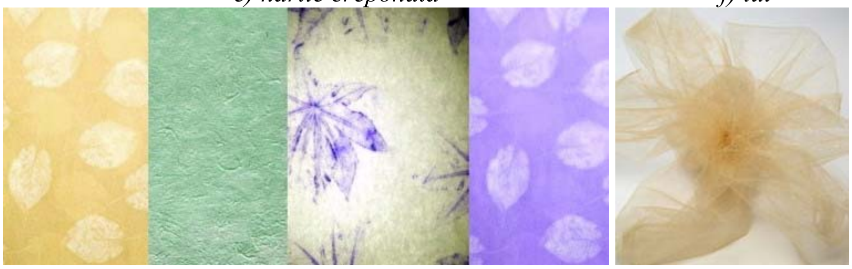
c) plasă yută mare (rară)

d) plasă yută fină (densă)

e) hârtie creponată *f) tul*

Sârmele şi nuielele decorative se întâlnesc cu deosebire în stilurile de aranjamente libere şi în cele în care în care se doreşte accentuarea liniilor ce definesc scheletul compoziției; aceste linii pot fi libere sau induse, simple, spiralate sau ondulate, singure sau însoțite de diferite accesorii, cu un colorit natural sau artificial (fig. 3.2.6.).

Fig. 3.2.6. Utilizarea nuielelor şi a sârmelor decorative

Felicitările pot fi foarte variate şi se utilizează pentru transmiterea unui mesaj ocazionat de o aniversare sau un alt eveniment pentru care este oferit aranjamentul respectiv; ataşarea acestora în cadrul aranjamentului se va face în deplină armonie cu ţinuta de ansamblu a compoziţiei, prin capsare sau legare pe panglică sau ambalaj sau chiar pe unul dintre componentele vegetale.

Cărţile de vizită se ataşează în cadrul aranjamentului ca şi felicitările şi ele pot cuprinde informaţii despre persoana care oferă aranjamentul floral sau despre firma care a realizat acest aranjament.

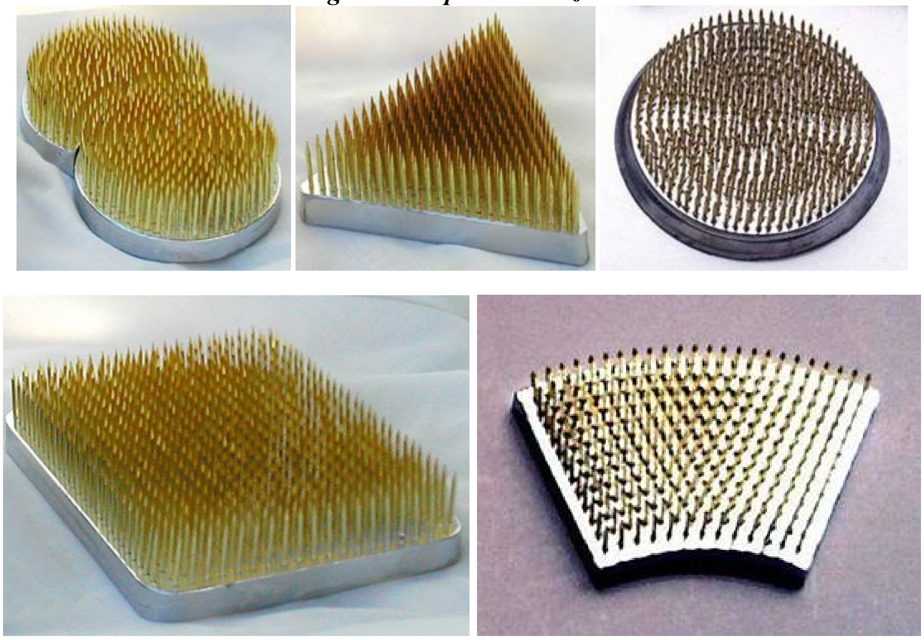
Materialele de fixare servesc – aşa cum le spune şi numele – la fixarea materialului vegetal, fiind specifice aranjamentelor florale realizate în vase. Ele sunt reprezentate de *kenzan*, *shippo* şi *pârghii din lemn* în cazul aranjamentelor florale **orientale** şi de *burete floral*, *argilă*, *plasă de sârmă*, *muşchi vegetal*, *pietriş* în cazul aranjamentelor florale în stil **occidental**.

Uneori, pentru fixarea acestor materiale pe fundul vasului se folosesc diferite elemente de prindere: clei, mastic, lipici, plastilină.

Kenzanul este un material de fixare specific aranjamentelor orientale Moribana; el a fost promovat pentru prima dată de şcoala Ohara. Ca şi construcţie este asemănător unei perii de sârmă cu dinţii (acele) mai groşi, conici; se realizează din metale mai grele (plumb, inox) pentru a asigura stabilitatea aranjamentului.

Forma kenzanului este cel mai adesea circulară însă se întâlnesc şi forme dreptunghiulare şi triunghiulare (fig. 3.2.7.).

Fig. 3.2.7. Tipuri de kenzane

Poziționarea kenzanului pe fundul vasului poate fi centrală sau laterală şi este condiționată de stilul aranjamentului, unghiurile de fixare a materialului vegetal şi dimensiunea vasului (fig. 3.2.8.).

Fig. 3.2.8. Variante de poziționare a kenzanului în vas

Aşezarea kenzanului pe fundul vasului se poate face fie liber, dacă acesta este suficient de greu iar volumul materialului vegetal nu este prea mare, fie prin fixare cu bandă adezivă, plastilină sau lipici în cazul aranjamentelor la care materialul vegetal este mai greu şi voluminos; există şi vase care au kenzanul sudat la bază astfel încât acesta constituie un corp comun cu vasul.

Materialul vegetal se înfige între acele kenzanului sau direct în acestea, în funcție de grosime şi consistență; elementele vegetale mai groase şi lignificate se înfig, de regulă, între acele kenzanului în timp ce elementele mai subțiri şi erbacei se înfig în acele kenzanului.

Elementele vegetale groase şi lignificate se taie oblic la bază înainte de înfigerea în kenzan iar elementele vegetale subțiri şi erbacei se taie drept; tulpinile prea subțiri sau prea moi se întăresc la bază înainte de înfigerea în kenzan prin legarea de un fragment de ramură sau prin rularea unei bucăți de carton.

După înfigerea materialului vegetal kenzanul se acoperă cu pietricele, frunze, lăstari sau rămurele, în acord cu stilul compoziției astfel încât acoperirea să fie cât mai naturală şi să nu apară ca un element forțat.

Shippo este un material de fixare similar ca şi funcție şi utilizare cu kenzanul, având însă aspectul unui fagure de miere; se realizează tot din metale grele pentru a imprima stabilitate aranjamentului floral. Alveolele pot fi mai mari sau mai mici iar în interiorul acestora se pot fixa bucăți mici de ramuri sau ace specifice kenzanelor, între care se vor introduce elementele vegetale ale aranjamentului (fig. 3.2.9.).

Fig. 3.2.9. Tipuri de shippo

Pârghiile de lemn au formă de T, V, X, Y sau Z şi sunt specifice aranjamentelor orientale Nageire pentru dispunerea liberă a materialului vegetal; aceste pârghii se fixează în interiorul vasului, pe pereții acestuia, la înălțimi şi poziții diferite, în raport cu unghiurile sub care se vor introduce elementele vegetale (fig. 3.2.10.).

Uneori, pentru mai multă stabilitate, aceste pârghii se pot lega între ele sau chiar se procedează la umplerea vasului până la 2/3 din volum cu pietriş sau nisip grosier.

Buretele de fixare (buretele floral) este materialul de fixare cel mai folosit pentru executarea aranjamentelor florale occidentale realizate în vase; el rezultă prin topirea diferitelor mase plastice sub forma unei spume poroase care la răcire se solidifică. Se produce sub diferite forme (paralelipiped, cub, trunchi de con, sferă, etc. – fig. 3.2.11.) şi denumiri comerciale: *Oasis, Foam, Florasoil, Piaflor, Bellaflor*, etc.

Fig. 3.2.10. Fixarea pârghiilor de lemn în interiorul vasului şi a materialului vegetal pentru aranjamentele în stil Nageire

Fig. 3.2.11. Tipuri de burete floral

Este un produs foarte uşor, fragil, lipsit de elasticitate, colorat cel mai adesea în verde, cu capacitate mare de absorbţie şi reţinere a apei; există şi un alt tip de burete, colorat în maron sau cenuşiu, folosit pentru executarea aranjamentelor florale din flori uscate.

Dimensionarea buretelui la dimensiunea vasului se poate face fie înainte fie după umectare, cu ajutorul unui cuţit sau cu o sârmă. Umectarea se realizează liber, în vase cu apă; fiind un material uşor la început pluteşte la suprafaţa apei iar în momentul umectării complete, sub greutatea proprie, se lasă la fundul vasului.

Poziţionarea buretelui în interiorul vasului se face astfel încât să depăşească cu 2,5–5 cm marginea superioară a vasului. Se va avea grijă ca buretele să se fixeze bine în vas pentru a asigura stabilitatea aranjamentului; în acest scop, pentru aranjamentele mai voluminoase este recomandabilă fixarea buretelui cu ajutorul unor benzi adezive, lipici care să reziste la apă sau plase de sârmă Rabitz.

Modern şi practic, buretele floral se fixează şi pe suportul pentru buchetele de mireasă cunoscut sub denumirea comercială de microfon; în acest fel se asigură o mai mare durabilitate a buchetului, fiind posibilă şi poziţionare mult mai variată a materialului vegetal în cadrul buchetului.

De asemenea, buretele floral mai poate fi întâlnit ca material de fixare şi în cadrul altor tipuri de aranjamente florale, ca de exemplu: cocarda mirelui, naşei şi naşului, aranjamentele pentru maşinile de nuntă, globuri şi buchete suspendate şi aranjamentele funerare şi comemorative.

Fixarea materialului vegetal în buretele floral se face de regulă direct, cât se poate de rapid după tăierea cât mai oblică a bazei tijei sub apă; pentru speciile mai sensibile la deshidratare, utilizate în cadrul aranjamentelor florale realizate în vase, baza tijei se poate pune în fiole speciale (tuburi florale) cu apă sau soluții conservante urmând ca acestea să se înfigă în buretele floral (fig. 3.2.12.).

În acelaşi mod se poate proceda şi în cazul lumânărilor, acestea înfigându-se în buretele floral fie direct, fie prin intermediul unor suporturi speciale în care se fixează înainte de înfigerea în buretele floral (fig. 3.2.13.).

Fig. 3.2.12. Tuburi florale

Fig.3.2.13. Suporturi pentru lumânări

Argila (lutul) a fost folosită mult în trecut însă în prezent este tot mai mult înlocuită cu buretele floral. Se pregăteşte prin amestecarea pământului argilos cu apă până la consistența plastilinei şi se aşează în vase cu puțin înainte de înfigerea materialului vegetal.

Baza elementelor vegetale subțiri şi erbacee, sensibile la rupere, se pregătesc înainte de înfigerea în argilă prin aceleaşi operații ca şi în cazul înfigerii în kenzan.

Bila de muşchi vegetal se realizează din muşchi de *Spaghnum* umezit care se modelează în formă globuloasă, prinzându-se cu ajutorul unei plase de sârmă Rabitz subțiri. Astfel pregătită, bila de muşchi se fixează pe fundul vasului prin pliere sau prin prindere pe o placă de lemn cu ajutorul cuielor. Materialul vegetal se înfige printre ochiurile plasei de sârmă, în poziția dorită.

Bila de plasă de sârmă se realizează din plasă Rabitz subțire, care se modelează în formă globuloasă şi se fixează în interiorul vasului prin aceleaşi procedee ca şi bila de muşchi vegetal.

Plasa de sârmă se poate realiza pentru susținerea materialului vegetal şi desfăcută, întinsă şi fixată pe marginea vasului (mai ales în cazul vaselor mici, cu picior).

Pietrişul are avantajul că, pe lângă fixarea materialului vegetal, imprimă şi o greutate mai mare vasului şi întregului aranjament floral. Pentru vasele transparente este recomandabil să se folosească pietrişul colorat, acesta imprimând compoziției un aspect deosebit (fig. 3.2.14.).

Fig. 3.2.14. Aranjamente realizate în pietriş colorat

Materialele de ambalaj se folosesc pentru protejarea aranjamentelor florale în timpul transportului. Unele dintre aceste materiale sunt atât de bine realizate şi aplicate încât sporesc efectul decorativ al aranjamentului floral şi nu mai este necesară îndepărtarea lor, ele făcând parte integrantă din silueta aranjamentului.

Cele mai folosite materiale pentru ambalaj sunt celofanul, hârtia de mătase, cutiile de carton, plasele din fibre plastice, folia de aluminiu.

Celofanul (folia de cristal) este cel mai răspândit material de ambalaj, comercializat sub formă de coli de diferite dimensiuni sau la metru. Se întâlneşte sub diferite forme şi modele, incolor sau colorat în nuanțe deschise de alb, roz, violet, cu sau fără ornamentații, fiind un material rezistent la apă.

Este folosit îndeosebi la ambalarea buchetelor iar când este bine aplicat poate constitui un element component al buchetului, ceea ce nu mai face necesară îndepărtarea lui (îndeplinind, în felul acesta şi funcția de material decorativ).

Hârtia de mătase este întâlnită cel mai adesea în culoarea albă şi este folosită cu precădere pentru protejarea pe timpul iernii atât a buchetelor şi aranjamentelor florale din flori tăiate realizate în vase cât şi a

plantelor în ghivece. Spre deosebire de celofan se umezeşte uşor şi se rupe, fiind mai puțin rezistentă (fig. 3.2.15.).

Fig. 3.2.15. Tipuri de hârtie de mătase

Cutiile de carton sunt folosite în special pentru comercializarea orhideelor vândute la bucată (de exemplu, *Cymbidium*); ele sunt prevăzute cu o fereastră din folie de celofan pentru a permite vizualizarea florii dar şi cu o fantă care permite schimbul de aer cu exteriorul (fig. 3.2.16.). Florile montate în asemenea cutii sunt fixate în fiole sau sticluțe care conțin soluții conservante ce permit păstrarea îndelungată a materialului vegetal.

Folia de aluminiu se foloseşte pentru protejarea bazei tijelor florilor din buchete; folosită ponderat ea se înscrie în ținuta de ansamblu a buchetului, îndeplinind şi un rol decorativ.

Fig. 3.2.16. Cutii pentru ambalarea orhideelor

Uneori folia de aluminiu se foloseşte şi pentru protejarea treimii superioare a tijei florale la speciile sensibile la curbarea tijei sub greutatea florilor sau inflorescențelor (gerbera, floarea soarelui). Acest procedeu nu este acceptat însă de mulți autori (mai ales că poate să ascundă vicii de calitate) fiind înlocuit cu operațiunea de tijare.

3.3. Accesorii care servesc la executarea aranjamentelor florale

Aceste accesorii nu intră în componența aranjamentelor florale ci servesc doar la executarea diferitelor operații de realizare a aranjamentelor florale (tăiere, legare, prindere, capsare, etc.).

Ele sunt reprezentate de: foarfeci, bisturie, cuțite sau bricege, căzi, găleți şi alți recipienți pentru apă, sârme, sfori, rafie, pulverizatoare, spray-uri, ciocane, cleşti, perforatoare, capsatoare, agrafe, ace cu gămălie, capse, cleme, benzi adezive, lipici, pistoale de lipit, etc. (fig. 3.3.1.).

Fig. 3.3.1. Accesorii
(foarfeci, benzi adezive, sârmă, pistol de lipit, ace cu gămălie, cleme, rafie)

IV. ALEGEREA ŞI PREGĂTIREA MATERIALULUI VEGETAL UTILIZAT ÎN ARANJAMENTELE FLORALE

Materialul vegetal utilizat în aranjamentele florale poate fi reprezentat de: flori, frunze, lăstari, fructe, ramuri, rădăcini sau ierburi (graminee) aflate în stare proaspătă (verde) sau uscată, în funcție de tipul de aranjament floral pe care dorim să îl realizăm. În acest context se deosebesc două tipuri de aranjamente florale – cu material vegetal verde şi cu material vegetal uscat, nefiind permisă amestecarea celor două tipuri de material vegetal în cadrul aceluiaşi aranjament.

Indiferent de tip, materialul vegetal trebuie să fie perfect sănătos şi fără defecte de formă care să incomodeze linia compoziției pe care dorim să o realizăm.

Uneori, ondulări, torsionări sau răsuciri mai mari sau mai mici ale ramurilor sau tijelor florale sau o dispunere asimetrică a florilor în inflorescență sau pe ramură se pot dovedi interesante pentru imprimarea liniei sau completarea anumitor compoziții (fig. 4.1.).

Fig. 4.1. Compoziții realizate cu ramuri ondulate sau torsionate

A. Materialul vegetal verde este fără doar şi poate cel mai utilizat, fiind folosit în toată gama de aranjamente florale: buchete pentru toate ocaziile, lumânări de nuntă şi botez, aranjamente pentru masă, aranjamente funerare şi comemorative. El trebuie să fie de foarte bună calitate, cât mai proaspăt, perfect sănătos, cu grad maxim de turgescență.

În mod cert, cel mai folosit material vegetal din această grupă, este reprezentat de flori, acestea fiind urmate de frunze, lăstari şi fructe.

Florile au o prezență dominantă în cadrul aranjamentelor florale occidentale şi variabilă (dominantă, medie sau slabă) în cadrul aranjamentelor florale orientale.

Ele se recoltează la momente diferite de deschidere, în funcție de specie, fiecare dintre acestea având un moment optim de recoltare. În tabelul 10.3.1. din volumul I, capitolul X, au fost prezentate momentele optime de recoltare pentru cele mai cultivate flori tăiate; de asemenea, în capitolul respectiv au fost prezentate aspectele privitoare la momentul optim din zi pentru recoltarea florilor şi tehnica recoltării florilor.

Respectarea momentului optim de recoltare prezintă importanță deosebită pentru realizarea unui efect decorativ maxim al aranjamentelor florale şi pentru păstrarea acestuia un timp cât mai îndelungat.

Folosirea unor flori recoltate înainte de momentul optim sporeşte riscul ca florile să nu se mai deschidă în vase iar la unele specii se accentuează defectele de calitate ale florilor, fenomenul cel mai frecvent întâlnit fiind aplecarea florilor şi a bobocilor florali sub greutatea proprie (trandafir, gerbera, crizantemă).

În acelaşi timp însă, trebuie ținut cont de faptul că folosirea unor flori aflate la deschiderea maximă (care pentru multe specii reprezintă indiscutabil momentul maxim de frumusețe) scurtează în mod considerabil durata de păstrare a efectului decorativ al aranjamentului în care acestea sunt utilizate.

Momentul de recoltare a florilor se stabileşte însă şi în funcție de tematica aranjamentului în care acestea urmează să fie folosite, gradul de deschidere a florilor simbolizând un anumit anotimp sau o anumită etapă din viața omului.

De exemplu, pentru simbolizarea primăverii şi a copilăriei se folosesc flori în fază de boboc în timp ce pentru simbolizarea verii şi a maturității se folosesc flori aflate la deschiderea maximă.

Asocierea florilor în cadrul aranjamentelor florale se face în funcție de următoarele elemente:

- caracterul sau gradul de dominanță al florilor;
- perioada de înflorire şi durata înfloririi;
- textura florilor;
- parfumul florilor.

În raport cu caracterul sau gradul de dominanță florile sunt încadrate în trei grupe mari de caracter:

- flori cu caracter puternic dominant;
- flori cu caracter mediu dominant;
- flori cu caracter slab dominant.

Florile cu caracter puternic dominant se caracterizează prin tije sau tulpini lungi, viguroase, zvelte, flori mari, cu formă şi colorit deosebit, fiind impunătoare prin tot ce le aparține. În această grupă sunt încadrate următoarele specii: *tuberozele, crinii, gladiolele, nemțişorii, Aconitum, Liatris,* soiurile viguroase de *Dahlia, Strelitzia, Heliconia, Anthurium, Calla, Lisianthus,* majoritatea *orhideelor*, *Alstroemeria*, soiurile viguroase de *trandafiri* şi *crizanteme standard*.

Pot fi utilizate fie singure fie asociate cu specii aparținând grupei de caracter mediu dominant, caz în care îşi găsesc locul în poziția cea mai înaltă sau centrală a aranjamentului respectiv, ele reprezentând punctul sau linia dominantă a oricărei compoziții.

Florile cu caracter mediu dominant au tulpini sau tije florale mai scurte, flori sau inflorescențe medii ca mărime, având forme şi culori variabile; ele pot fi utilizate atât singure cât şi asociate cu florile cu caracter puternic dominant cărora li se subordonează asigurând masa compoziției. Dintre cele mai cunoscute specii aparținând acestei grupe amintim: *frezia, gerbera, garoafa standard şi miniatur*, soiurile pitice de *trandafiri* şi *crizanteme crenguță*, soiurile medii şi pitice de *Dahlia, soiurile viguroase de lalele, gura leului, bujorul, margaretele, irişii*.

Florile cu caracter slab dominant sunt caracterizate prin vigoare slabă, tije sau tulpini florale scurte sau lungi dar subțiri şi foarte ramificate, flori mici, delicate: *mărgăritarul, viorelele, Lathyrus, Centaurea moschata, zambilele, narcisele,* soiurile pitice de *lalele, irisul pitic (Iris pumila), floarea miresii, Alyssum*, etc. De obicei se folosesc singure în realizarea aranjamentelor asocierea lor fiind posibilă numai cu flori cu caracter mediu dominant în buchete medii sau în aranjamente realizate în vase pentru asigurarea bazei sau a masei. Excepție face floarea miresei care poate fi asociată cu florile din toate grupele de caracter, ea fiind folosită frecvent pentru umplerea spațiului dintre florile oricărei compoziții (singură sau împreună cu frunzele altor specii reunite sub numele generic de verdeață).

La asocierea florilor în cadrul oricărei compoziții trebuie să țină cont nu numai de grupa de caracter din care acestea fac parte dar şi de perioada în care florile înfloresc în mod natural. Chiar dacă tehnologiile moderne permit obținerea de flori în tot timpul anului la majoritatea speciilor utilizate ca flori tăiate nu sunt potrivite asocierile în cadrul aceleiaşi combinații a florilor care în mod natural înfloresc în sezoane opuse (cum ar fi, de exemplu florile de primăvară cu cele de toamnă – lalele cu crizantemele).

Asocierea florilor în cadrul diferitelor tipuri de aranjamente se face ținând seama şi de durata de păstrare a acestora în vase, evitându-se asocierile dintre florile efemere şi cele cu durată medie sau mare de păstrare. De exemplu, nu se asociază în cadrul aceleiaşi combinații frezia cu trandafiri miniatur, chiar dacă fac parte din aceeaşi grupă de caracter întrucât ofilirea mai rapidă a florilor de frezia determină o durată mai scurtă de decor a întregului buchet sau aranjament.

Textura florilor poate fi diferită şi ea constituie, de asemenea, un factor de care se ține seama la alegerea şi asocierea florilor în cadrul aranjamentelor florale. Astfel, se cunosc următoarele tipuri de textură a florilor:

- catifelată: *Anemone coronaria, Antirrhinum, Gloxinia, Viola x witrockiana, Tithonia, Saintpaulia*; unele soiuri de *Rosa*;
- cristalină: *Begonia, Convallaria, Dianthus, Hoya, Hyacinthus, Iris, Tulipa*;
- mătăsoasă: *Althea, Cosmos, Crocus, Delphinium, Lathyrus, Papaver*;
- metalică: *bromelii, Heliconia, Strelitzia*;
- pieloasă: *Anthurium, Calla*;
- satinată: *Paeonia,* majoritatea soiurilor de *Rosa*;

Tipul de textură contribuie, împreună cu caracterul şi culoarea la personalitatea şi efectul decorativ al florilor şi al aranjamentelor florale în care acestea sunt utilizate. Aceeaşi specie poate avea florile în texturi diferite, în funcție de culoare iar asocierea corectă a acestora poate crea efecte decorative dintre cele mai plăcute.

Parfumul constituie o însuşire de invidiat la unele flori şi mult dorită la altele. Astfel, florile pot fi:

- puternic parfumate – *tuberoze, crini, gardenia, jasmin, Murraya, mărgăritar, liliac*, *levănțica*, majoritatea soiurilor de *frezia*, *Dianthus plumarius*, *zambile*;
- discret parfumate – unele soiuri de *frezia*, unele soiuri de *trandafir*, *Lathyrus, Spathiphyllum, narcise, bujor, irişi, toporaşi*;
- lipsite de parfum – *cala, dalia, gerbera, lalele, Alstroemeria, Anthurium, crizantemele*, *Lisianthus*, majoritatea soiurilor de *trandafir*.

În cadrul aceleiaşi specii, intensitatea parfumului este corelată, în majoritatea cazurilor, cu culoarea florilor, cele mai parfumate fiind florile albe, galbene şi roz iar cele mai puțin parfumate florile roşii şi albastre. La unele specii (*Amorphophalus, Fritillaria meleagris,* sau chiar *Tagetes,* după unii autori) florile emană un miros neplăcut motiv pentru care se va evita folosirea lor în aranjamente florale.

Înainte de folosirea în aranjamentele florale florile tăiate se supun unor tratamente de condiționare şi prelucrare menite să le asigure păstrarea un timp cât mai îndelungat a calităților decorative sau să uşureze utilizarea lor în aranjamentele florale.

Aceste tratamente constau în:

- prerăcirea florilor tăiate;
- eliminarea frunzelor bazale şi a o parte din frunzele de pe restul tulpinii;
- eliminarea spinilor;
- împrospătarea tăieturii bazale;
- flambarea sau opărirea bazei tulpinilor;
- introducerea bazei tijelor sau tulpinilor în apă caldă;
- zdrobirea sau despicarea bazei tulpinilor;
- eliminarea vârfului inflorescenţelor;
- eliminarea staminelor;
- recondiţionarea florilor ofilite;
- curbarea tijelor sau tulpinilor florale;
- tijarea tulpinilor sau tijelor florale;

Unele dintre aceste tratamente se repetă şi pe parcursul îngrijirii aranjamentelor florale, de fiecare dată când se schimbă apa sau soluţia conservantă din vase.

Prerăcirea florilor tăiate. Se impune la recoltările din timpul verii pentru diminuarea rapidă a temperaturii în vederea încetinirii metabolismului intens care caracterizează florile tăiate.

Prerăcirea se realizează în spaţii frigorifice cu temperatura de 0 + 1°C, timp de 60–80 de minute, în funcţie de specie, cantitatea de flori supusă prerăcirii şi metoda de lucru folosită (prerăcirea în celule, tunele, vid, mijloace de transport). Aceste metode şi tehnica prerăcirii au fost prezentate pe larg în capitolul X din partea generală.

Eliminarea frunzelor bazale şi a o parte din frunzele de pe restul tulpinii. Eliminarea frunzelor bazale se face pe porţiunea de circa 10 cm de la baza tulpinilor florale, porţiune care va sta în apa sau soluţia conservantă din vasul suport; este necesar să se elimine aceste frunze pentru a evita descompunerea lor în contact cu apa sau soluţia conservantă. Lucrarea se face direct cu mâna sau cu ajutorul unui cuţit, briceag sau bisturiu.

La speciile cu frunze numeroase şi mari (*bujor, crizantemă, trandafir, speciile lemnoase*) se recomandă, ca odată cu eliminarea frunzelor bazale, să se elimine şi o parte dintre frunzele de pe restul tulpinii pentru a limita la minim pierderile de apă prin transpiraţie şi a evita ofilirea rapidă a florilor; se pot elimina atât frunza întreagă (crizantemă) cât şi doar o parte din foliolele frunzei (bujor, trandafir).

La liliac se recomandă chiar eliminarea tuturor frunzelor de pe ramurile înflorite şi înlocuirea lor în cadrul aranjamentului cu ramuri garnisite cu frunze, fără flori; această intervenţie este necesară deoarece procesul de ofilire al frunzelor este foarte rapid şi ireversibil, antrenând şi ofilirea florilor.

Eliminarea spinilor. Este o lucrare necesară la speciile care prezintă asemenea formațiuni (*trandafir, Berberis, Asparagus*) cel puțin pe porțiunea bazală pentru ca tulpinile să poată fi manipulate mai uşor în timpul executării aranjamentului şi să se evite rănirea executantului şi a beneficiarului aranjamentului respectiv.

Împrospătarea tăieturii bazale. Este o lucrare care se repetă de fiecare dată când se schimbă apa sau soluția conservantă din vas.

Pentru executarea acestei tăieturi se folosesc bricege şi bisturie foarte bine ascuțite sau foarfece speciale care permit executarea unei tăieturi plane perfecte, fără strivirea țesuturilor; imediat după această intervenție florile se pun cu baza în apa sau soluția conservantă din vas.

Tăietura se face pe cât posibil sub jet de apă, cât mai oblic, pentru ca suprafața de contact cu apa să fie cât mai mare (fig. 4.2.).

Flambarea sau opărirea bazei tulpinilor. Se practică la speciile lemnoase (*trandafir, liliac*) precum şi la speciile care prezintă perişori (*gerbera, cârciumăreasă, floarea soarelui*) sau latex (*Poinsettia, mac, euphorbii*) pentru a facilita o mai bună absorbție a apei; la speciile cu perişori această intervenție are şi rolul de a evita descompunerea perişorilor în apă.

Baza tulpinilor (5–6 cm) se trece pentru câteva secunde prin flacără sau apă fierbinte la temperatura de 85–90°C, având grijă ca restul tulpinii să fie bine protejată cu hârtie sau alte materiale împotriva flăcării sau aburului fierbinte (fig. 4.3.).

Fig. 4.2. Împrospătarea tăieturii bazale

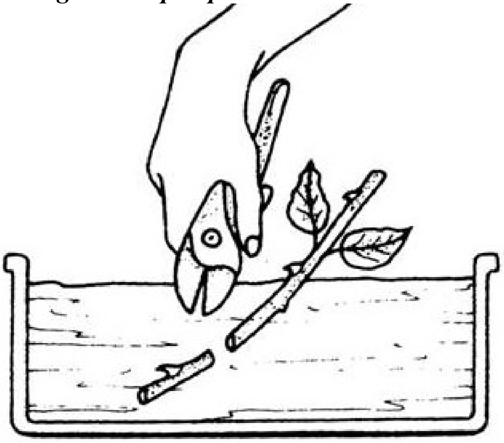
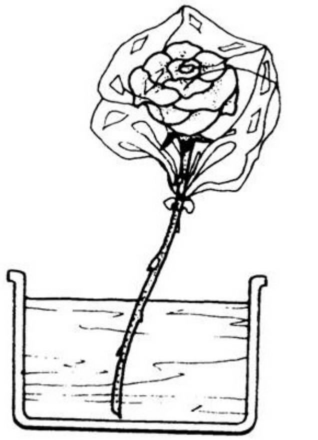

Fig. 4.3. Opărirea bazei tulpinilor

Aceste intervenții se pot repeta de 2–3 ori după care tijele sau tulpinile florale se despăturesc de materialele care le-au protejat şi se pun în apă la temperatura mediului ambiant.

Introducerea bazei tijelor în apă caldă. Este o lucrare care se aplică florilor cu sevă vâscoasă (narcise) şi constă în menținerea bazei tijelor florale în apă caldă la temperatura de 30–40°C, timp de 1–2 ore

până când încetează scurgerea sevei. Această lucrare se repetă de fiecare dată când se împrospătează tăietura bazală întrucât seva vâscoasă de narcise are efect nociv asupra altor flori atunci când sunt puse împreună în acelaşi vas.

Zdrobirea sau despicarea bazei tulpinilor. Se aplică la speciile cu tulpini lemnoase (*trandafir, liliac*) sau semilemnoase (*crizantemă*) în vederea facilitării absorbției apei sau soluțiilor conservante din vasul în care stau florile.

Porțiunea pe care se fac aceste intervenții este de 5–6 cm; zdrobirea se realizează cu ajutorul unui ciocan, fără a dezintegra însă total baza tulpinii iar despicarea cu ajutorul unui briceag sau cuțit foarte bine ascuțit. Imediat după aceste intervenții florile se bun cu baza în apa sau soluția conservantă din vas.

Eliminarea vârfului inflorescențelor. Se execută la speciile cu inflorescențe spiciforme lungi (*gladiole, gura leului, nemțişori*), la care există riscul ca vârful inflorescenței să se aplece sub greutatea proprie (aceşti boboci oricum nu se mai deschid sau dau flori de slabă calitate).

Eliminarea staminelor. Această lucrare se impune la speciile cu stamine lungi, bogate în polen (*crini, alstroemeria*) deoarece prin scuturare polenul pătează atât petalele florilor cât şi locul unde este amplasat aranjamentul respectiv; după unii autori, această intervenție ar prelungi şi durata de păstrare a florilor.

Recondiționarea florilor ofilite este necesară pentru florile care din cauza temperaturilor prea ridicate sau a condițiilor proaste din timpul transportului s-au ofilit înainte de vreme. Aceste flori se introduc cu baza tijei sau tulpinii florale în apă caldă cu temperatura de 38–40°C pentru 2–3 ore, vasul amplasându-se în spații răcoroase. În continuare se împrospătează tăietura bazală după care florile se pun cu tija sau tulpina florală în apă rece, în spații răcoroase şi umede, unde se mențin cel puțin o oră până la utilizarea în aranjamentele florale.

Un alt procedeu constă în imersarea totală în apă rece a florilor după tratamentul cu apă caldă, fie direct până la nivelul florilor, fie învelite în hârtie (cazul lalelelor şi al speciilor cu frunzele sau tulpinile acoperite de perişori – *gerbera*, *floarea soarelui*, *Rudbeckia*, etc.).

Curbarea tijelor sau tulpinilor florale se practică la tulpinile şi tijele florale cu un grad mai mare de elasticitate pentru situațiile când se doreşte imprimarea unei anumite linii a acestora în cadrul aranjamentului floral.

Lucrarea se execută lent, cu ambele mâini, întrucât există riscul de rupere a acestora în cazul unor mişcări bruşte. Nu întotdeauna rezultatele sunt satisfăcătoare şi atunci se apelează la fixarea curburii dorite cu ajutorul unor sârme (tijarea).

Tijarea tulpinilor sau tijelor florale este lucrarea prin care se asigură atât întărirea sau prelungirea tulpinilor sau tijelor florale (ca de

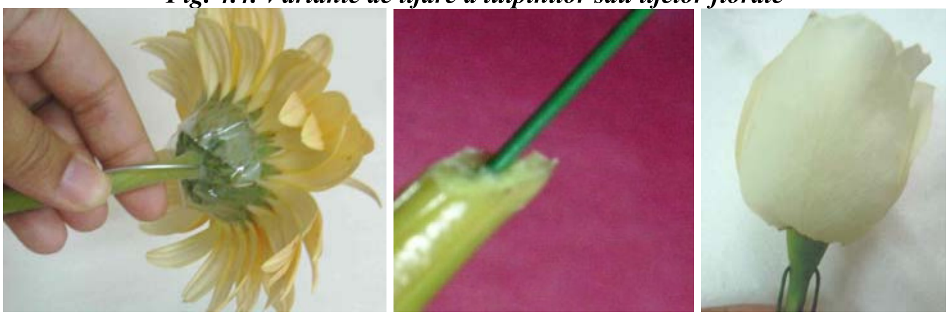
altfel şi a pețiolului frunzelor) cât şi modelarea acestora după anumite curburi sau unghiuri, în raport cu stilul aranjamentului floral pe care dorim să îl realizăm.

Lucrarea de întărire a tijei sau tulpinii florale este necesară mai ales la florile tăiate cu tulpini fistuloase (gerbera) sau care se subțiază spre vârf (unele soiuri de crizantemă şi trandafir), specii care au florile sau inflorescențele prea grele în raport cu rezistența tijei sau tulpinii conducând la fenomenul de aplecare a florii sau inflorescenței sub greutatea proprie.

În cazul florilor uscate, ale căror tije sau tulpini nu trebuie să stea în apă, tijarea este folosită şi pentru prelungirea tijei sau tulpinii în raport cu poziția pe care dorim să le-o impunem în cadrul aranjamentului sau pentru gruparea mai multor flori în buchețele mici.

Indiferent de situație pentru tijare se folosesc sârme subțiri, cu diametrul de 0,7–1,0 mm, simplă sau plastifiată în material plastic de culoare verde. Tijarea se realizează fie prin rularea sârmelor în spirală pe lungimea tijei sau tulpinilor fie prin introducerea acestora prin interiorul tijelor sau tulpinilor florale (fig. 4.4.).

Fig. 4.4. Variante de tijare a tulpinilor sau tijelor florale

Tijarea prin rulare se practică la speciile cu tulpini mai rigide, greu de străpuns prin interior, casante (*garoafele, crizantemele*) precum şi la tijele prea subțiri pentru a putea permite introducerea sârmei prin interior. Sârma se înfige pentru început în caliciul florii după care se rulează în spirală pe lungimea tijei sau tulpinii florale până spre baza acesteia; sârma se poate rula pe tija sau tulpina florală şi fără a fi înfiptă în caliciul florii.

Indiferent de modul de lucru este important ca sârma să nu fie rulată prea strâns pe tija sau tulpina florală iar prin rulare să nu se afecteze poziția frunzelor. Unii autori recomandă pentru tijele foarte subțiri, tijarea dublă în zona punctului de legare în buchet; aceasta înseamnă practic încadrarea tijei sau tulpinii în zona respectivă între 2 tije metalice care se leagă apoi cu ajutorul unor sfori sau sârme.

Tijarea prin rulare se practică şi în cazul florilor destinate cocardelor de nuntă precum şi coroanelor şi jerbelor funerare şi

comemorative pentru gruparea mai multor flori (însoțite sau nu de verdeață) în buchețele mici.

Pentru cocarde tijarea este urmată, cel mai adesea, de mascarea sârmelor cu bandă de culoare verde sau tul în timp ce buchețelele pentru coroane şi jerbe sunt realizate prin tijare pe bețişoare mici, ascuțite la un capăt sau sârme mai groase ce vor fi înfipte apoi în baza (suportul) coroanei sau jerbei (fig. 4.5.).

Fig. 4.5. Tijarea florilor şi a buchețelelor pentru cocarde şi coroane sau jerbe

Tijarea prin interior a tijelor sau tulpinilor florale este posibilă la speciile cu țesuturi moi *(lalele, narcise, zambile, anemone*) sau cele cu tulpini şi tije fistuloase (*gerbera, amarilis, dalia*). În acest caz sârma se introduce prin tija sau tulpina florală, de jos în sus, străpungându-se uşor receptaculul florii, fără însă ca sârma să se vadă la suprafața acestuia.

Pentru tijele care au tendința de a se despica şi răsfrânge la bază (*amarilis, zambile, narcise*) tijarea se poate completa prin fixarea unei benzi adezive de culoare verde la baza tijei, fără a obtura însă zona de absorbție a apei. La *amarilis* întărirea tijei florale se poate face şi prin introducerea în aceasta a unui tutore având diametrul aproape egal cu diametrul interior al tijei urmată de fixarea bazei cu bandă adezivă aşa cum s-a precizat mai sus.

Pentru unele specii sunt necesare, pe lângă operațiile menționate şi tratamente speciale precum: tratamente pentru evitarea curbării tijelor sau tulpinilor florale sub greutatea florilor, tratamente pentru evitarea căderii florilor şi a petalelor, tratamente pentru evitarea îngălbenirii frunzelor. Aceste tratamente au fost prezentate pe larg în capitolul 10.5.4., din partea generală.

Prelungirea calităţii florilor tăiate şi, implicit, a duratei de decor a aranjamentelor florale în care acestea sunt utilizate se realizează prin folosirea soluţiilor conservante. Se cunosc foarte multe tipuri de astfel de soluţii; aspectele privitoare la componenţa şi utilizarea acestor soluţii au fost prezentate pe larg în capitolul 10.5.3., din partea generală (volumul I). În cadrul aranjamentelor florale realizate pe suport de burete floral folosirea acestor soluţii este însă limitată, ele interacţionând cu buretele şi determinând un mediu toxic pentru flori.

Frunzele completează în mod plăcut florile în orice tip de aranjament, fie că este vorba de frunzele proprii ale florilor sau de frunze aparţinând altor specii, caz în care sunt cunoscute sub numele generic de verdeaţă. Utilizarea frunzelor altor specii în cadrul compoziţiilor florale trebuie să fie ponderată şi să nu pună în umbră frunzele proprii ale florilor.

Efectul frunzelor în cadrul aranjamentelor florale se concretizează în umplerea spaţiului dintre flori, asigurarea bazei sau a echilibrului aranjamentului, accentuarea unor caracteristici ale florilor.

Culorile florilor pot fi puse mai bine în evidenţă sau estompate cu ajutorul frunzelor, în funcţie de coloritul acestora, astfel:

- frunzele colorate în nuanţe deschise de verde şi verde–gălbui pun mai bine în evidenţă florile albe, albastre, violet, galbene;
- frunzele panaşate cu alb pun în valoare florile albe în timp ce frunzele panaşate cu galben pun în valoare florile albastre sau violet;
- frunzele cu nuanţe roşietice accentuează culorile roşu, roz, galben şi alb ale florilor;
- frunzele colorate în nuanţe închise de verde estompează efectul neplăcut al nuanţelor stridente ale culorii florilor.

Frunzele pot avea un aspect mai grosier (*Mahonia, Philodendron, Hedera*), caz în care nu trebuie să depăşească nivelul florilor în cadrul aranjamentului sau pot fi delicate, fine (*Adianthum cuneatum, Xerophyllum tenax – bear grass, Nolina sp.*), caz în care este permisă depăşirea nivelului florilor. Tot în grupa frunzişului fin se încadrează şi lăstarii de *Asparagus plumosus*.

De asemenea, în raport cu textura, frunzele pot fi mate (*mărgăritar, eucalipt, ferigi*), catifelate (*Alchemilla, Gloxinia, Gynura*) sau pot prezenta luciu (*Ficus, Croton, Mahonia, Philodendron, Spathiphyllum*) sau pubescenţă (*Cineraria, Salvia officinalis, Santolina chamaecyparissus, Stachys*).

Frunzele pot fi utilizate solitar în cadrul aranjamentelor florale (*Philodendron, Strelitzia, Anthurium, Calla*) sau împreună cu lăstarii (*Hedera, Mahonia, Eucaliptus, Croton*).

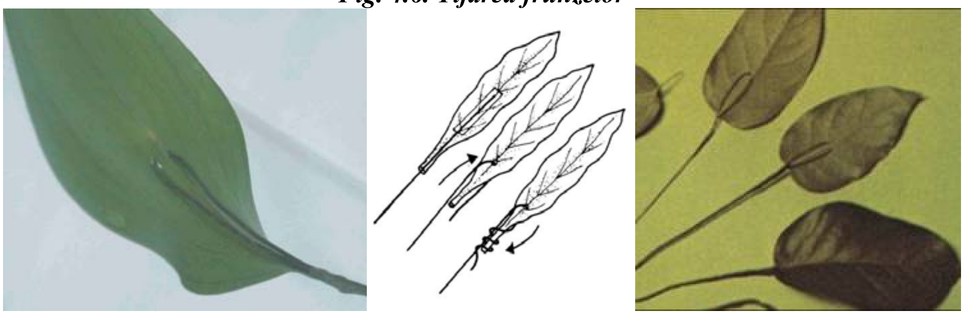
Ca şi în cazul florilor, frunzele utilizate în aranjamentele florale trebuie să fie perfect sănătoase, cât mai proaspete, cu grad maxim de turgescenţă. Înainte de utilizarea în aranjamentele florale frunzele, singure sau împreună cu lăstarii care le susţin, pot fi supuse unor operaţii

asemănătoare ca tehnică de execuție şi scop cu cele întâlnite în cazul florilor, astfel:

- împrospătarea tăieturii bazale (atât frunzele cât şi lăstarii);
- flambarea şi opărirea bazei lăstarilor;
- zdrobirea sau despicarea bazei lăstarilor;
- eliminarea spinilor de pe lăstari;
- recondiționarea lăstarilor cu frunze ofilite;
- curbarea lăstarilor cu frunze;
- tijarea frunzelor şi a lăstarilor cu frunze;
- rularea, vălurarea şi capsarea frunzelor;
- împletirea frunzelor.

Spre deosebire de tijarea florilor, *tijarea frunzelor* se face prin introducerea sârmei în jurul nervurii principale, pe jumătatea inferioară (jumătatea dinspre pețiol), pe partea situată pe reversul frunzei şi rularea celor două capete în jurul pețiolului (fig. 4.6.).

Fig. 4.6. Tijarea frunzelor

Rularea, vălurarea şi *capsarea frunzelor* se execută pentru obținerea formelor cilindrice sau vălurate, mult apreciate în unele compoziții; după rularea în diferite forme, extremitățile se capsează cu ajutorul capsatoarelor (fig. 4.7.). Dintre speciile care se pretează pentru acest tip de intervenție amintim: *Aspidistra, Cordyline, Dracaena, Philodendron, Strelitzia, Colocasia, Spathiphyllum, Calla*.

Împletirea frunzelor este specifică frunzelor lineare sau sagitat–lineare şi se execută pentru obținerea unor forme deosebite în cadrul aranjamentelor sau pentru sugerarea toartelor coşurilor (fig. 4.8.).

Fructele sunt utilizate îndeosebi pentru aranjamentele florale care simbolizează anotimpurile de toamnă şi iarnă (fig. 4.9.).

Astfel, pentru simbolizarea toamnei sunt considerate foarte reuşite asocierile între ramuri cu fructe de măceşe sau mure coapte şi flori de *Anemone japonica, Helenium autumnale* sau *tufănele*.

Iarna poate fi simbolizată în aranjamentele florale prin aranjamente care includ fructe de *tărtăcuțe*, *porumb decorativ*, *rădăcini* sau *ramuri desfrunzite*, ramuri cu fructe de *Mahonia*, *Ilex*, *spice de graminee*, *ardei decorativ* sau *păpălău* (*Physalis*).

Fig. 4.7. Rularea şi vălurarea frunzelor

Fig. 4.8. Împletirea frunzelor

Fig. 4.9. Utilizarea fructelor în aranjamentele florale

B. Materialul vegetal uscat. Se obține prin uscarea naturală sau artificială a materialului vegetal verde provenit de la specii care se pretează acestui tip de tratamente; are avantajul că poate fi păstrat o perioadă îndelungată fiind folosit cu precădere pentru decorul spațiilor întunecoase, uscate şi cu un grad mare de poluare.

Sortimentul de specii de la care pot fi preluate diferite organe în vederea uscării este foarte variat, existând posibilitatea de a fi folosite atât speciile cultivate cât şi cele spontane (tabelul 4.1.).

Tabelul 4.1.

Specii cultivate şi spontane de la care pot fi preluate diferite organe în vederea uscării

Specii de la care se usucă florile sau inflorescenţele		
Nr. crt.	**Specia**	**Culoarea materialului uscat**
1.	*Achillea filipendulina (coada şoricelului galbenă)*	galben
2.	*Achillea milefolium (coada şoricelului multicoloră)*	galben, roşu, roz
3.	*Aconitum napellus (omag, coifuri, cocoşei)*	albastru
4.	*Alchemilla mollis (creţişoară)*	galben
5.	*Allium ssp. (ceapă decorativă)*	roz, violet
6.	*Ammobium alatum (amobium)*	alb–sidefiu
7.	*Armeria maritima (armeria)*	roz, alb
8.	*Astilbe arendsii (astilbe)*	roşu, roz, alb, crem
9.	*Carthamus tinctoris (cartamus)*	alb
10.	*Celosia argentea (creasta cocoşului)*	roşu, roz, alb, portocaliu
11.	*Centaurea cyanus (albăstrele)*	albastru
12.	*Centaurea macrocephala (centaurea perenă)*	galben
13.	*Delphinium ssp. (nemţişori)*	alb, albastru, roz
14.	*Echinops ritro (măciuca ciobanului)*	albastru
15.	*Eryngium x oliverianum (scai vânăt)*	albastru–metalic
16.	*Gomphrena globosa (gomfrena, bumbişori)*	alb, roz, violet
17.	*Gypsophylla ssp. (floarea miresei)*	alb, roz
18.	*Helichrysum bracteatum (helicrisum)*	roşu, roz, alb, crem
19.	*Helipterum (Acroclinium) roseum (acroclinium)*	roşu, roz, galben, violet
20.	*Hydrangea hortensis (hortensia)*	roşu, roz, alb, albastru
21.	*Lavandula officinalis (levănţică)*	albastru, violet
22.	*Liatris spicata (liatris)*	roşu, roz, violet, alb
23.	*Molucella laevis (molucela)*	alb–verzui, crem
24.	*Nigella damascena (negrilică)*	albastru, roz, roşu, alb
25.	*Paeonia lactiflora (bujor)*	alb, roz, roşu
26.	*Ranunculus asiaticus (piciorul cocoşului)*	roz, roşu, alb, galben
27.	*Salvia farinacea (salvia)*	alb, albastru, violet
28.	*Scabiosa ssp.(scabiosa)*	roşu, roz, albastru, violet
29.	*Sedum acre (sedum)*	galben
30.	*Sedum spectabile (sedum)*	roz
31.	*Solidago canadensis (splinuţă)*	galben
32.	*Statice (Limonium) sinuata (limba peştelui)*	roz, roşu, alb, albastru
33.	*Viola odorata (toporaşi)*	alb, albastru
34.	*Xeranthemum annuum (cununiţă, plevaiţă)*	roz, violet
35.	*Zinnia elegans (cârciumărese)*	roz, roşu, galben, alb
Specii de la care se usucă lăstarii cu frunze		
Nr. crt.	**Specia**	**Culoarea materialului uscat**
1.	*Acer sp. (arţar)*	verde, galben, roşu
2.	*Cineraria maritima (cineraria)*	gri, argintiu
3.	*Cyperus alternifolius (ciperus)*	verde, verde–arămiu
4.	*Eucalyptus sp. (eucalipt)*	gri, argintiu
5.	*Fagus sylvatica (fag)*	verde–arămiu
6.	*Fatsia japonica (fatsia)*	verde
7.	*Hedera helix (iederă)*	verde

8.	*Ilex aquifolia (ilex)*	verde, verde–roşietic
9.	*Mahonia aquifolia (mahonia)*	verde, roşietic, arămiu
Specii de la care se usucă lăstarii cu fructe sau fructele		
Nr. crt.	**Specia**	**Culoarea materialului uscat**
1.	*Clematis vitalba (clematis)*	alb–verzui
2.	*Cotinus coggyria (scumpie)*	brun
3.	*Cucurbita pepo, var. decora (tărtăcuțe)*	roşu, galben, portocaliu
4.	*Euonymus europaeus (evonimus)*	roz
5.	*Foeniculum vulgare (feniculum)*	verde
6.	*Iris foetidissima (iris)*	roşu
7.	*Lunaria annua (moneda papei, pana zburătorului)*	alb–sidefiu
8.	*Nigella damascena (negrilică)*	maro
9.	*Nelumbo nucifera (nufăr)*	brun, crem
10.	*Papaver sp. (mac)*	maro, crem
11.	*Physalis alkekengii (păpălău)*	roşu, galben
12.	*Zea mays (porumb decorativ)*	roşu, galben, maro, violet
Graminee (se usucă tija florală cu spicele)		
Nr. crt.	**Specia**	**Culoarea materialului uscat**
1.	*Acorus gramineus*	verde, simplu sau panaşat
2.	*Agrostis tenuis*	Brun–violet
3.	*Briza maxima*	verde, crem
4.	*Bromus lanceolatus*	verde, crem
5.	*Calamagrostis epigeois*	verde–violet
6.	*Carex sp.*	verde, brun–gălbui
7.	*Cortaderia sp.*	verde, brun–gălbui
8.	*Festuca ovina glauca*	verde–glauc
9.	*Glyceria sp.*	verde, verde–variegat
10.	*Hordeum jubatum*	verde, verde–gălbui
11.	*Lagurus ovatus*	alb–crem
12.	*Miscanthus sinensis*	brun
13.	*Pennisetum sp.*	verde–bej, maroniu
14.	*Phalaris arundinacea*	verde, verde–variegat
15.	*Stipa calamagrostis*	violet–argintiu
16.	*Phragmites communis*	brun închis
17.	*Typha latipholius*	brun

Florile destinate uscării se recoltează, în marea lor majoritate, înainte de deschiderea maximă întrucât acestea continuă să se deschidă şi după recoltare ceea ce face ca florile recoltate la deschiderea completă să fie mai vulnerabile la pierderea petalelor. La unele specii (cum ar fi, de exemplu, *Amobium*, *Helichrysum*) florile se recoltează mai devreme, în faza de boboc semideschis.

Gramineele se recoltează la începutul coacerii spicelor cu excepția secarei, orzului şi a orzoaicei care se recoltează când spicele sunt încă verzi.

Frunzele se recoltează la maturitate, când culorile sunt bine definite iar fructele când sunt bine coapte sau uscate.

Recoltarea se face pe timp însorit, după ce s-a zvântat roua, mai ales în cazul organelor care sunt deja uscate în momentul recoltării.

Atât florile cât şi frunzele şi gramineele destinate uscării trebuie să fie bine hidratate în momentul recoltării, în caz contrar fiind necesară menținerea lor în apă pentru hidratare înainte de a fi supuse procesului de uscare. De asemenea, înainte de uscare florile se condiționează prin eliminarea surplusului de frunze sau chiar a tuturor frunzelor la speciile la care acestea nu se conservă bine (cum sunt, de exemplu, imortelele).

Uscarea materialului vegetal se poate face în mod natural, prin expunerea la aer, prin presare sau cu ajutorul desicanților.

Spațiile destinate uscării florilor tăiate trebuie să fie foarte bine aerisite, uscate şi întunecoase, cu o temperatură medie de 20–30°C. Absența luminii şi aerul uscat sunt esențiale în realizarea unei uscări de calitate a florilor, în caz contrar existând riscul deprecierii culorii florilor şi apariției mucegaiurilor.

Uscarea naturală a florilor, prin expunerea la aer în spații închise caracterizate prin condițiile amintite anterior, se poate face în trei variante: *uscarea prin suspendarea cu vârful în jos*, *uscarea în vase fără apă cu vârful în sus* şi *uscarea în poziție orizontală*. Ea se realizează în circa trei săptămâni şi este o metodă ieftină, la îndemâna tuturor iubitorilor de aranjamente florale cu flori uscate.

Uscarea florilor prin suspendarea cu *vârful în jos* presupune legarea florilor în buchete mici (câte 4–5 tije sau tulpini florale într-un buchet) şi suspendarea acestora pe sfori sau sârme întinse în spațiul de uscare. Având în vedere că pe măsura uscării materialul vegetal se subțiază (datorită pierderii apei) buchetele se leagă cu elastic întrucât acesta permite strângerea automată a materialului supus uscării şi evitarea căderii tulpinilor uscate.

Este recomandabil ca în interiorul buchetului tijele sau tulpinile florale să fie cât mai degajate pentru a se permite o bună circulație a aerului. Din aceleaşi considerente buchetele vor fi distanțate între ele la 5-10 cm (fig. 4.10.).

Uscarea florilor cu *vârful în sus*, se realizează prin aşezarea acestora cât mai răsfirate în vase fără apă sau cu apă foarte puțină la început şi este posibilă la speciile cu tije sau tulpini florale mai rigide, la care nu există riscul ca acestea să se curbeze spre vârf odată cu uscarea (*Statice, Amobium, Gypsophylla, Liatris, graminee*).

Uscarea în poziție *orizontală* presupune aşezarea florilor cât mai răsfirate, pe rafturi, stelaje sau mese aflate în interiorul spațiilor de uscare (fig. 4.11.).

Uscarea prin *presare* se face mai ales în cazul frunzelor dar se poate practica şi în cazul speciilor sau soiurilor cu flori simple: *anemone, gălbenele, panseluțe, părăluțe, nu-mă-uita, măceş, mac*, etc.

Fig. 4.10. Uscarea florilor cu vârful în jos

Fig. 4.11. Uscarea florilor în poziție orizontală

Această metodă de uscare determină însă, cel mai adesea, modificări ale formei, culorii şi aspectului materialului vegetal şi, de aceea, ea se foloseşte mai mult pentru uscarea frunzelor recoltate toamna, care îşi conservă mai bine coloritul şi forma în urma presării.

Uscarea prin presare se realizează prin aşezarea materialului vegetal între foi de sugativă şi introducerea acestora între lamelele unei prese sau sub diferite greutăți.

Pentru o bună conservare a culorilor este foarte important ca foile de sugativă să schimbe pe măsură ce absorb apa din materialul vegetal supus presării, în caz contrar existând în plus şi riscul apariției mucegaiurilor.

Uscarea artificială folosind desicanți permite o deshidratare rapidă şi o foarte bună conservare a culorii florilor. Majoritatea desicanților sunt foarte scumpi şi de aceea această metodă se foloseşte mai mult pentru speciile sensibile la degradarea petalelor (*anemone, bujori, nemțişori, trandafiri*). Cei mai folosiți desicanți sunt silicagelul şi boraxul; cu rezultate mai slabe se mai folosesc nisipul şi sarea.

Uscarea artificială se mai poate realiza şi cu ajutorul curenților de aer cald.

Silicagelul este puternic higroscopic şi se prezintă ca o sare sau pulbere de culoare albastră atunci când este uscat şi roz când a absorbit apă (pentru speciile cu petalele sensibile este bine ca silicagelul să se folosească sub formă de pulbere).

Pentru uscarea materialului vegetal silicagelul se aşează în cutii, în straturi alternând cu materialul vegetal având grijă ca acesta să fie distribuit cât mai degajat. Cutiile astfel pregătite se închid ermetic şi în decurs de circa o săptămână silicagelul capătă culoarea roz, semn că a absorbit apa din țesuturile materialului vegetal iar acesta este uscat.

Materialul vegetal astfel uscat se scoate cu grijă din silicagel şi se şterge cu o pensulă fină pentru îndepărtarea resturilor de silicagel, depozitându-se apoi în cutii de carton, în spaţii întunecoase şi foarte bine aerisite.

În ce priveşte silicagelul acesta se pune într-o tavă metalică şi se introduce în cuptorul încălzit unde se menţine până îşi recapătă culoarea albastră; după răcire el poate fi refolosit pentru uscarea altui material vegetal.

Boraxul are proprietăţi asemănătoare cu silicagelul însă capacitatea de absorbţie a apei este mult mai redusă şi mai lentă, motiv pentru care este şi mai ieftin. Pentru uscarea materialului vegetal se procedează la fel ca şi în cazul silicagelului însă durata uscării este mai mare, de 10–14 zile.

O altă variantă de folosire a boraxului pentru uscarea materialului vegetal constă în amestecarea acestuia cu nisip fin cernut în proporţie de 1 : 1 sau 1/3 nisip : 2/3 borax; această variantă se foloseşte îndeosebi pentru uscarea florilor de *nemţişori, gura leului* şi *cârciumărese*.

Nisipul era folosit de către egipteni pentru uscarea materialului vegetal încă din antichitate. Acesta trebuie să fie foarte fin, curat şi chiar sterilizat în prealabil, bine uscat în momentul folosirii.

Este o metodă mai greoaie iar materialul vegetal uscat prin această metodă este mult mai fragil. Viteza de uscare este inegală, florile uscându-se cu mult înainte decât tijele sau tulpinile florale. Din acest motiv florile destinate uscării în nisip fie se tijează înainte fie se supun operaţiei de scurtare a tijei sau tulpinii florale la 4–5 cm, urmând ca după uscare tija sau tulpina florală să fie înlocuită cu o tijă artificială din sârmă sau lemn.

Materialul vegetal se aşează în cutii închise ermetic, în straturi alternând cu nisipul iar după uscare (care durează 1–2 săptămâni) acesta se scoate cu grijă din nisip şi se şterge cu o pensulă foarte fină pentru îndepărtarea urmelor de nisip.

Sarea are acelaşi principiu de acţiune şi durată de uscare ca şi nisipul; se va evita însă folosirea ei la uscarea materialului vegetal de la speciile cu petale foarte sensibile.

Uscarea cu ajutorul *curenţilor de aer cald* se realizează rapid, în încăperi închise ermetic în care se suflă aer cald cu temperatura de 70°C, acesta având rolul de a absorbi apa din materialul vegetal sub formă de abur. Materialul vegetal destinat uscării prin această metodă se suspendă în buchete dispuse cu vârful în jos, întocmai ca şi la uscarea naturală. Speciile cu petale delicate sunt sensibile însă la această metodă de deshidratare rapidă.

Pe lângă uscare, materialul vegetal destinat aranjamentelor cu flori uscate mai poate fi conservat prin **glicerinare** şi **cristalizare**; de asemenea, pentru unele specii materialul vegetal uscat poate fi supus operaţiilor de **colorare**, **decolorare**, **corodare** sau **lăcuire artificială**.

Glicerinarea are drept principiu înlocuirea apei din țesuturile vegetale cu glicerina, astfel că materialul vegetal deşi îşi schimbă culoarea spre nuanțe maronii de verde îşi păstrează aspectul de turgescență ca şi cum ar fi proaspăt. Această metodă se foloseşte în special pentru conservarea materialului vegetal reprezentat de ramuri sau lăstari de arbori sau arbuşti: *fag, arțar, cireş, stejar, frasin, eucalipt, mahonia, iederă, croton, hortensia, ficus*.

Materialul vegetal lemnos se despică sau se zdrobeşte la bază (5–10 cm) înainte de a fi introdus în soluția de glicerină pentru o mai bună absorbție a acesteia.

Glicerina se diluează cu apă clocotită în proporție de 50% : 50% sau 40% : 60% iar în momentul când temperatura soluției rezultate se apropie de pragul de răcire materialul vegetal se introduce cu baza (10–15 cm) în această soluție menținându-se în spații răcoroase şi întunecoase până când apar picături de glicerină în vârful ramurilor (timp de 1–6 săptămâni).

Depăşirea acestui moment nu este recomandată întrucât excesul de glicerină determină înmuierea materialului vegetal şi apariția unui aspect unsuros, neplăcut.

Frunzele mari, detaşate de lăstari (*arțar, ficus, croton*) se imersează total în soluția de glicerină în care se mențin numai 8–10 zile, până când se observă virarea culorii.

Având în vedere că prin glicerinare culorile pot căpăta nuanțe mai puțin plăcute unii autori recomandă ca în soluția de glicerină să se adauge soluții de colorare care să imprime materialului vegetal culoarea dorită.

După încheierea perioadei de absorbție sau imersare materialul vegetal se scoate din soluția de glicerină, se spală bine în apă, se şterge cu materiale absorbante, se împrospătează tăietura bazală şi se introduce cu baza în parafină sau ceară topită pentru obturarea vaselor conducătoare şi împiedicarea scurgerii glicerinei absorbite.

În continuare ramurile sau lăstarii astfel pregătiți se suspendă cu vârful în jos, ca la uscarea naturală, în vederea unei mai bune distribuții a soluției de glicerină în țesuturi iar frunzele se aşează pe suprafețe plane în spații bine aerisite şi întunecoase.

Cristalizarea se aplică materialului vegetal comestibil folosit pentru decorul torturilor de nuntă şi a altor produse de cofetărie şi patiserie. Ea se poate face cu albuş de ou sau gumă arabică, după procedee specifice, care țin mai mult de arta culinară şi mai puțin de arta florală (vezi capitolul VII).

Colorarea artificială sau vopsirea se practică pentru obținerea unor nuanțe diferite de culori care nu se întâlnesc în mod natural (auriu, argintiu, albastru). Vopselele colorante se pot întâlni fie sub formă de spray-uri care se pulverizează pe materialul vegetal uscat în prealabil fie sub formă de soluții în care se imersează materialul vegetal uscat.

Aceste soluţii sunt calde şi acide (ca şi cele folosite pentru vopsirea ouălelor) iar după imersare materialul vegetal se suspendă cu vârful în jos ca la uscarea naturală, pentru scurgerea soluţiei şi zvântare. În soluţiile colorante pot fi adăugate pentru unele specii şi uleiuri eterice pentru imprimarea unui parfum deosebit materialului uscat, aceasta fiind o metodă la mare modă pentru tratarea materialului vegetal uscat.

Soluţiile colorante pot fi adăugate şi în soluţia de glicerină folosită la glicerinarea materialului vegetal.

În cazul spray-urilor ca şi în cazul soluţiilor cu nuanţe de culori foarte diferite de cele naturale, dezavantajul major constă în faptul că folosirea acestora imprimă materialului vegetal un aspect puternic artificial, ceea ce îl îndepărtează foarte mult de naturaleţe, apropiindu-l mai mult de florile artificiale.

Având în vedere că nu toate speciile reacţionează la fel la colorarea artificială se recomandă ca, în prealabil, soluţiile de colorare să se experimenteze, în prealabil, pe mostre de material vegetal aparţinând fiecărei specii.

Decolorarea sau *albirea* se practică pentru obţinerea nuanţelor mai deschise ale materialului vegetal uscat sau pentru conservarea rădăcinilor şi a ramurilor fără frunze folosite în unele tipuri de aranjamente florale. Pentru aceasta se folosesc soluţii de hipoclorit de sodiu, hipoclorit de calciu, peroxid de oxigen în concentraţie de 1–2%, în care materialul vegetal uscat se imersează timp de 2–5 zile, în funcţie de specie şi gradul de albire care se doreşte a fi imprimat.

După încheierea perioadei de imersare materialul vegetal se spală bine cu apă şi se suspendă cu vârful în jos ca la uscarea naturală, pentru zvântare.

Corodarea se aplică pentru eliminarea limbului foliar la frunzele cu o reţea densă şi puternică de nervuri în vederea obţinerii de material vegetal uscat cu forme deosebite, constituit din pânza de nervuri a frunzelor (fig. 4.12.).

Pentru obţinerea soluţiei de corodare se dizolvă 90–100 g sodă cristalizată şi 40–50 g var stins în 10 l de apă fiartă. După decantare şi filtrarea printr-o sită deasă soluţia de corodare se pune din nou la fiert, urmând ca în momentul atingerii punctului de fierbere soluţia să se ia de pe foc iar frunzele să se imerseze timp de o oră.

După răcirea soluţiei, frunzele, constituite de data aceasta doar din reţeaua de nervuri, se scot cu grijă, se spală cu apă şi se zvântă între foi de sugativă, urmând ca după uscare să se păstreze în cutii de carton depozitate în spaţii uscate şi foarte bine aerisite.

Lăcuirea se aplică în special conurilor şi fructelor uscate dar şi spicelor de graminee şi inflorescenţelor de papură pentru evitarea dezintegrării care poate să apară în urma uscării; lăcuirea poate fi precedată în prealabil de colorarea artificială (fig. 4.13.).

Fig. 4.12. Frunze corodate

Fig. 4.13. Conuri lăcuite

Pentru lăcuire se folosesc cel mai adesea lacuri incolore sub formă de spray însă se întâlnesc şi vopsele colorate care imprimă materialului vegetal tratat luciu.

Folosită cu moderație, lăcuirea poate avea un efect decorativ pozitiv însă la utilizarea în exces conferă materialului vegetal tratat un aspect artificial, nedorit.

V. ARTA FLORALĂ ORIENTALĂ

5.1. Elementele definitorii şi etapele artei florale orientale

Arta florală orientală este caracterizată printr-un puternic simbolism şi o strânsă legătură cu natura. Spre deosebire de occidentali, orientalii văd în fiecare floare şi în fiecare element al naturii o întreagă filozofie, aproape de neînțeles pentru occidentali.

Prin acest substrat profund filozofic, arta florală orientală se deosebeşte fundamental de arta florală occidentală, al cărei scop este unul pur decorativ.

Arta florală orientală îşi are începuturile cu mii de ani în urmă, în spațiul hindo–chinezesc, unde florile erau folosite atât în ceremoniile religioase cât şi în festivitățile publice.

Dinastia chinezească Tang (617–907) era renumită pentru cinstea deosebită acordată florilor, în această perioadă existând o sărbătoare oficială închinată tuturor florilor. Existau, de asemenea, diferite obiceiuri legate de îngrijirea florilor; astfel, bujorul era considerat floarea curții imperiale chineze şi nu putea fi udat decât de către tinerele fecioare după cum prunii ornamentali nu puteau fi îngrijiți decât de către sihaştri iar crinii doar de călugării taoişti.

Odată cu apariția budismului se consfințeşte, atât în China cât şi în India, obiceiul aranjării florilor în vase destinate templelor budiste, ca ofrande aduse zeului Budha; acest obicei a fost preluat de către japonezi, aceştia rafinându-l şi transformându-l într-o adevărată artă cu multiple semnificații filozofice.

Arta florală orientală reprezintă astfel, expresia spiritualității spațiului oriental. Forma cea mai desăvârşită a acestei expresii se regăseşte în aranjamentele florale japoneze – Ikebana; această artă unică are la bază filozofia „*Kado*” (calea florilor), o cale de împlinire umană şi de înțelegere a universului.

Pentru japonezi, aranjamentele florale nu sunt destinate neapărat unui scop estetic ci reprezintă mai degrabă punerea în practică a unor idei şi noțiuni abstracte. Aceste aranjamente sunt purtătoare ale unui mesaj precis, bazat pe simbolurile pe care le sugerează materialul vegetal folosit.

De exemplu, *pinul* simbolizează forța naturii, puterea, dragostea şi devotamentul față de țară sau persoana iubită; *arțarul* (*momiji*) simbolizează toamna, cu tot farmecul de culori şi forme specifice; *crizantema* simbolizează pe de o parte toamna iar pe de altă parte demnitatea şi puterea, fiind, în acelaşi timp, floarea națională a Japoniei; *bujorul* este simbolul puterii, bogăției, succesului şi demnității; *cireşul înflorit* (*sakura*) simbolizează efemeritatea fiind considerată floarea tinerelor fete aşa cum *irisul* este considerat floarea băieților; *bambusul* este

considerat simbolul înțelepciunii şi echilibrului în timp ce *lotusul* simbolizează perfecțiunea şi puritatea întruchipată.

Într-o lume atât de secularizată cum este cea a zilelor noastre, japonezii (care sunt, totuşi, pionierii multor tehnologii moderne) îşi fac timp să contemple ore în şir frumusețea florilor în funcție de anotimp: cireşii înfloriți primăvara, irişii şi salcâmii înfloriți vara, roşul aprins al frunzelor de arțar toamna, fructele portocalii de sub stratul de zăpadă ale plantelor de camelia iarna.

În cadrul aranjamentelor florale, asocierea materialului vegetal cu diferite tipuri de vase poate simboliza anumite stări sufleteşti sau însuşiri de caracter. De exemplu, liniştea sufletească poate fi sugerată cu ajutorul unei crizanteme albe aşezată într-un vas de bronz în formă de barcă în timp ce simplitatea poate fi reprezentată printr-un buchet de irişi aşezat într-un vas cilindric de bambus.

În filozofia japoneză materialul vegetal poate avea caracter masculin sau feminin. Astfel, ramurile groase, viguroase sunt considerate masculine şi ele constituie scheletul aranjamentului în timp ce organele erbacee sunt considerate feminine şi constituie partea de încărcătură a aranjamentului.

Corola este considerată feminină în faza de muguri, masculină la deschiderea maximă şi din nou feminină în faza de ofilire. Partea superioară a frunzei simbolizează masculinitatea (mai ales când este strălucitoare) în timp ce partea inferioară a acesteia este simbolul feminității. În cadrul unui buchet fața buchetului şi latura dreaptă sunt considerate masculine în timp ce partea dorsală şi latura stângă a buchetului sunt considerate feminine.

Până şi culorile şi anotimpurile sunt asociate simbolistic cu masculinitatea şi feminitatea. Astfel, roşul şi rozul sunt considerate culori masculine în timp ce albul şi galbenul sunt culori feminine; vara şi toamna sunt considerate anotimpuri masculine în timp ce iarna şi primăvara sunt anotimpuri feminine.

Aceste simboluri trebuiesc avute în vedere la alcătuirea aranjamentelor, raportul dintre cele două componente – masculin şi feminin stabilindu-se în funcție de sezon şi destinația aranjamentului.

Simbolismul artei florale orientale se extinde chiar şi în privința numerelor, astfel: 1 este considerată cifra Divinității; 2 simbolizează lupta dintre bine (Yo sau Yang – lumina, viața, soarele, cerul, sudul) şi rău (Yin sau In – întunericul, moartea, luna, pământul, nordul); 3 este cifra armoniei perfecte; 4 este cifra anotimpurilor; 7 este considerată cifra sacră.

Dorința supremă a omului oriental este de a se integra în natură, în ordinea realizată de Creator iar utilizarea florilor şi a altor organe ale plantei în realizarea aranjamentelor florale presupune în prealabil eliberarea de grijile cotidiene şi o meditație profundă.

Preluarea elementelor vegetale din natură în vederea utilizării lor în aranjamente florale se face cu un ritual specific (incluzând chiar implorarea iertării acestui gest) şi doar în scopul de a prelungi în spaţiul interior, prin punerea elementelor vegetale în vase cu apă, frumuseţea inegalabilă a ceea ce Creatorul a realizat în natură.

Odată realizate, aranjamente florale Ikebana se constituie în habitate independente, încărcate de semnificaţii profunde, în care florile şi întregul material vegetal sunt reînsufleţite prin intermediul apei din vas în starea naturală de dinainte de recoltare.

De altfel, etimologia cuvântului IKEBANA, derivând din cuvintele IKKERY – a face să trăiască şi BANA – floare, sugerează această reînsufleţire a materialului vegetal, Ikebana reprezintând astfel arta de a face florile să trăiască (în apa din vază sau lac). Aşa cum s-a amintit anterior, aranjamentele florale Ikebana, ca expresie a spiritualităţii spaţiului japonez au la bază filozofia „*Kado*" – calea florilor (în filozofia japoneză există şi alte „*căi*" – „*Shodo*" – calea scrisului, „*Sado*" – calea armelor, etc.).

Comparativ cu aranjamentele florale occidentale, aranjamentele orientale se caracterizează printr-un număr mai restrâns de elemente dispuse după anumite principii, foarte exacte; fiecare aranjament floral trebuie să sugereze, în concepţia omului oriental, simplitatea şi perfecţiunea, anotimpurile şi legătura dintre creaţie şi Creator.

Omul oriental nu doreşte să modifice perfecţiunea întâlnită în natură ci doar să o aducă în habitatul său interior pentru a se bucura mai îndeaproape de armonia stabilită de Creator.

Arta florală Ikebana îşi are începuturile în secolul al VI-lea, odată cu pătrunderea budismului din China, prin Corea. În acea perioadă prinţul Shotoku (574–622) a instituit, odată cu budismul şi construirea de temple închinate zeului Budha, obiceiul ofrandelor sub forma aranjamentelor florale realizate în vase cu apă.

Cel mai cunoscut templu al acelei perioade a fost templul Rokkaku-do din Kyoto, în incinta căruia, într-o locuinţă modestă de preoţi din familia Ikenobo, se realizau aranjamentele florale destinate altarelor budiste; acest spaţiu reprezintă practic, începutul uneia dintre cele mai mari şi recunoscute şcoli de Ikebana care dăinuieşte şi astăzi – şcoala Ikenobo.

Aranjamentele florale din perioada respectivă erau executate de călugării budhişti pentru a fi amplasate în temple la baza statuilor lui Budha, în semn de veneraţie şi recunoştinţă faţă de acesta.

De altfel, aducerea şi aşezarea acestor aranjamente florale în templu se realizau conform unui ritual foarte precis, constituind una din componentele ceremoniilor religioase.

În jurul anului 810 împăratul Saga sistematizează pentru prima dată sub numele de Ikebana regulile de execuţie a aranjamentelor florale

specifice spațiului geografic oriental, aranjamente ce vor fi ridicate la rangul de artă şi vor fi întâlnite începând cu secolul al XII-lea şi în afara templelor budiste (mai întâi numai în locuințele nobililor iar mai apoi în toate spațiile publice sau particulare).

În secolul al XV-lea se defineşte în mod clar, de către cel de-al doisprezecelea maestru al şcolii Ikenobo (Ikenobo Senkei), primul stil al aranjamentelor Ikebana sub numele de aranjamente Tatebana (fig. 5.1.1.); aranjamentele realizate în acest stil se caracterizau prin poziționarea verticală a florilor iar spre sfârşitul perioadei Muromachi (1390–1573) aceste aranjamente erau nelipsite din camerele de studiu ale cărturarilor vremii.

Fig. 5.1.1. Aranjamente florale în stil Tatebana

Tot în această perioadă (mai exact, în anul 1542) Ikenobo Senno defineşte în „Senno Kuden” pentru prima dată principiul „Kado” referitor la „calea florii”, principiu ce stă la baza aranjamentelor florale Ikebana.

Aranjamentele Tatebana, destinate ritualurilor budiste şi ceremoniilor au predominat până la sfârşitul secolului al XVI-lea când au evoluat în stilul Rikka, cel mai popular stil promovat de şcoala Ikenobo şi care era definit în acea perioadă ca o „mică grădină în interiorul casei” (fig. 5.1.2.); acest tip de aranjament, realizat după reguli foarte stricte din 7 sau 9 elemente cu denumiri specifice, semnifica muntele sacru Shumisen, simbolul universului budist.

Spre sfârşitul secolului al XVI-lea Sen no Rikyu pune bazele a 2 noi stiluri – Chabana (aranjamente destinate ceremoniei ceaiului) şi Nageire (aranjamente destinate locului de onoare din camera de oaspeți japoneză – Tokonoma). Prin aceste aranjamente, caracterizate prin simplitate şi eleganță (fig. 5.1.3., 5.1.4.), arta florală Ikebana se extinde foarte mult în afara spațiului templelor budiste, devenind extrem de populară în rândul orăşenilor de rând şi a negustorilor.

Fig. 5.1.2. Aranjamente florale în stil Rikka

Fig. 5.1.3. Aranjamente florale în stil Chabana

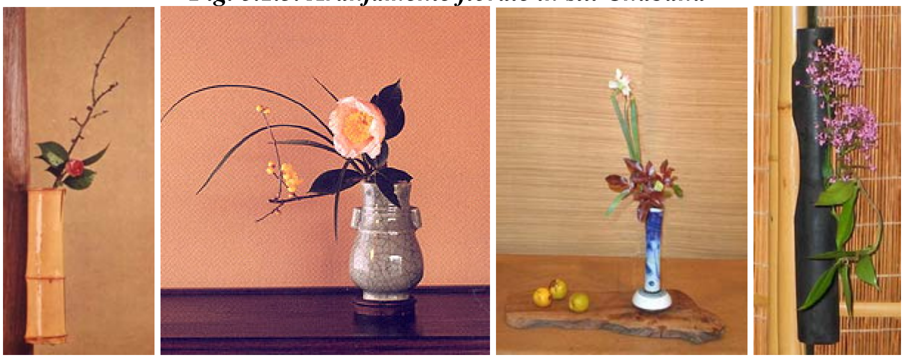

Fig. 5.1.4. Aranjamente florale în stil Nageire

Din combinarea stilurilor Rikka şi Nageire ia naştere stilul Shoka (Seika) ce folosea la început doar 2 ramuri principale – *Yo* (principiul pozitiv) şi *In* (principiul negativ), pentru ca mai târziu acest stil să consfinţească obligativitatea folosirii a 3 ramuri principale care să semnifice trinitatea Cer–Om–Pământ; (fig. 5.1.5.).

Fig. 5.1.5. Aranjamente florale în stil Shoka

La sfârşitul secolului al XIX-lea, ca rezultat al deschiderii Japoniei spre spațiul cultural occidental şi a influenței culturii occidentale apar stilurile Moribana şi Heika (evoluate din Nageire), în care se folosesc, pe lângă speciile tradiționale şi plante din afara spațiului geografic japonez; aceste stiluri au fost promovate de şcoala Ohara şi sunt asemănătoare ca mod de realizare, deosebirea dintre ele constând, în principal, în tipul de vas – jos şi larg pentru Moribana, respectiv, înalt şi îngust pentru Heika (fig. 5.1.6., 5.1.7.).

În perioada anilor 1920–1930, apare stilul Jiyubana (liber) în care este permisă folosirea şi a altor materiale decât cele vegetale (sticlă, materiale sintetice, sârme, materiale textile, etc.), regulile de realizare fiind mai puțin stricte dându-se curs liber improvizației artistului spre realizarea unor combinații cu o mai mare semnificație decorativă (fig. 5.1.8.).

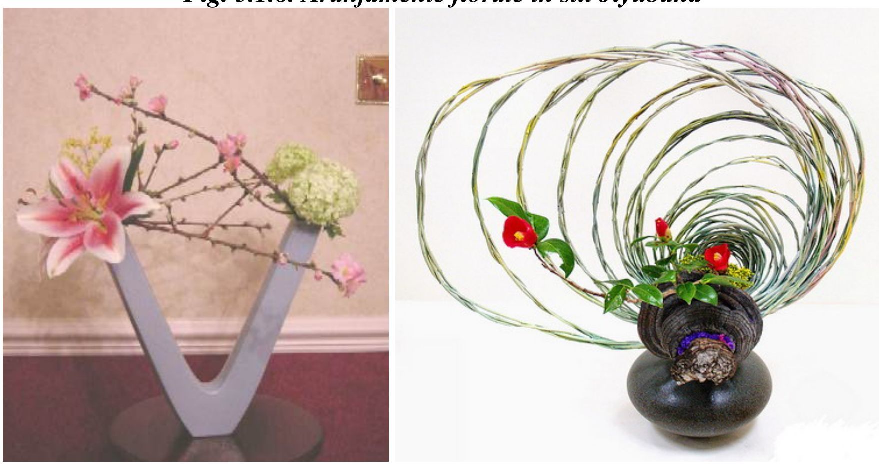
Fig. 5.1.6. Aranjamente florale în stil Moribana

Fig. 5.1.7. Aranjamente florale în stil Heika

Fig. 5.1.8. Aranjamente florale în stil Jiyubana

5.2. Şcolile artei florale Ikebana

De-a lungul istoriei aranjamentele florale Ikebana au fost promovate de numeroase şcoli care şi-au impus propriile reguli şi stiluri, majoritatea dintre acestea fiind, de fapt, variații ale formei fundamentale de Ikebana stabilite de Ikenobo Senno în 1542, în manuscrisul „Senno Kuden".

În prezent, se estimează că numărul şcolilor care promovează aranjamentele florale Ikebana depăşeşte 3000, şcoli ce funcționează nu numai în spațiul geografic japonez ci şi în afara acestuia, prin intermediul filialelor din întreaga lume.

Dintre acestea, cele mai cunoscute şi apreciate au fost şi rămân şcolile ***IKENOBO, OHARA*** şi ***SOGETSU***; acestea promovează majoritatea tipurilor (stilurilor) de aranjamente florale Ikebana, cu anumite particularităţi specifice care le diferenţiază.

Şcoala ***Ikenobo*** este cea mai veche, datând, aşa cum s-a mai arătat, din secolul al VI-lea şi fiind denumită şcoala „marii tradiţii". Întemeietorul ei – călugărul Ono no Imoko – a devenit, după vizita în China ca trimis oficial al Curţii imperiale japoneze, stareţul templului Rokkaku-do din Kyoto sub numele de Senmu Ikenobo („*Ike no bo*" în japoneză înseamnă „*sălaşul de lângă apă*"); aici el îşi dedică viaţa studiului florilor şi a modului în care acestea pot fi folosite în simbolistica rituală budistă.

Senmu Ikenobo a formulat primele principii a ceea ce avea să devină mai târziu arta florală Ikebana, principii derivate din filozofia budhistă. Dintre acestea, cel mai important avea să fie principiul trinităţii – Cer-Om-Pământ, conform căruia florile oferite lui Budha trebuiau să fie în număr de 3, simbolizând cele 3 elemente principale ale Universului – Cerul, Omul şi Pământul (în ordine descrescătoare ca lungime, în raport cu ierarhia lor în univers).

În diferite forme de prezentare, şcoala Ikenobo a promovat de-a lungul celor peste 1400 de ani de existenţă toate stilurile de aranjamente florale Ikebana; în prezent, cele mai populare stiluri promovate de şcoala Ikenobo sunt Rikka, Shoka, Moribana şi Jiyubana fiecare dintre ele în diferite variante (fig. 5.2.1.).

Fig. 5.2.1. Stiluri promovate de şcoala Ikenobo

a) Rikka

b) Shoka

c) Moribana *d) Jiyubana*

În prezent, şcoala Ikenobo este condusă de Sennei Ikenobo, cel de-al 45-lea maestru Ikenobo, descendent direct al întemeietorului acestei şcoli.

Şcoala ***Ohara*** a fost întemeiată în anul 1895 de către Unshin Ohara, descendent al unei familii de negustori din oraşul Matsue, provincia Shimane. Mai este cunoscută şi sub numele de şcoala „universalităţii formei”, preluând şi impunând de la Choka Adachi (1887–1969, fondatorul unei şcoli destul de populare în perioada interbelică) kenzanul ca material de fixare a elementelor vegetale.

Această şcoală este promotoarea unui curent nou în arta florală Ikebana, caracterizat prin acordarea unei importanţe sporite varietăţii culorilor şi a materialului vegetal, ca rezultat al pătrunderii influenţei occidentale în spaţiul geografic japonez.

Principalele stiluri promovate de şcoala Ohara sunt Moribana şi Heika (o variantă proprie a stilului Nageire) – fig. 5.2.2., 5.2.3.

La acestea se adaugă, în prezent, stilul Jiyubana, caracterizat printr-o mare variabilitate în privinţa materialelor folosite (fig. 5.2.4.).

Fig. 5.2.2. Stilul Moribana promovat de şcoala Ohara

Fig. 5.2.3. Stilul Heika promovat de şcoala Ohara

Fig. 5.2.4. Stilul Jiyubana în variante ale şcolii Ohara

Pentru realizarea acestor stiluri şcoala Ohara propune cinci metode de aranjare a materialului vegetal: *metoda naturală, metoda cromatică, metoda efectului masei, metoda combinării liniilor, metoda abstractă*.

Metoda *naturală* pune accent pe reprezentarea naturii aşa cum este ea, în funcție de sezon, redarea minipeisajelor fiind tema cea mai frecvent întâlnită (fig. 5.2.5.).

Fig. 5.2.5. Metoda naturală în aranjamentele şcolii Ohara

Metoda *cromatică* pune accent pe efectul culorilor în reprezentarea anotimpurilor şi a minipeisajelor (fig. 5.2.6.).

Fig. 5.2.6. Metoda cromatică în aranjamentele şcolii Ohara

Metoda *efectului masei* mizează pe efectul cantităţii în transmiterea mesajului dorit şi propune legarea materialului vegetal în buchețele înainte de utilizare (fig. 5.2.7.).

Fig. 5.2.7. Metoda efectului masei în aranjamentele şcolii Ohara

Metoda *combinării liniilor* pune accent pe efectul ondulațiilor liniilor în redarea minipeisajelor (fig. 5.2.8.).

Fig. 5.2.8. Metoda efectului liniilor în aranjamentele şcolii Ohara

Metoda *abstractă* permite folosirea şi a altor materiale decât cele vegetale cu ajutorul cărora se realizează combinații dintre cele mai fanteziste (fig. 5.2.9.).

Fig. 5.2.9. Metoda abstractă în aranjamentele şcolii Ohara

Şcoala Ohara este condusă în prezent de cel de-al cincilea maestru Ohara, Hiroki Ohara; sediile centrale ale acestei şcoli sunt în Tokio şi Kobe iar filiale ale acesteia se întâlnesc în toată lumea.

Şcoala ***Sogetsu*** apare spre sfârşitul anilor 1920 (1925–1927), fiind întemeiată de Teshigahara Sofu (1900–1979). Mai este cunoscută şi sub numele de şcoala „actualităţii expresiei" şi promovează o libertate mai mare de exprimare a celor 3 stiluri pe care le practică, Moribana, Nageire şi Jiyubana (fig. 5.2.10.). De exemplu, elementele principale, reprezentate de 2–3 ramuri sunt completate adesea cu câte 1–3 flori şi/sau elemente nevegetale, întâlnite în natură (pietre) sau prelucrate (metal, plastic).

Aranjamentele realizate de şcoala Sogetsu sunt renumite şi prin frumuseţea deosebită a liniilor, redate atât cu elemente vegetale cât şi nevegetale; de asemenea, şcoala Sogetsu promovează dimensiuni foarte diferite ale aranjamentelor florale, de la cele de numai câţiva cm la cele de 3–4 m, realizate din rădăcini sau ramuri de copac uscate, cu aspect sculptural.

Şcoala Sogetsu a fost iniţiatoarea ideii de amplasare a aranjamentelor florale şi în alte locuri ale locuinţei decât alcovul (*Tokonoma*) şi a diagramei (schemei) aranjamentelor (*Kakeizu*).

În prezent, şcoala Sogetsu este condusă de Hiroshi Teshigahara, fiul lui Sofu Teshigahara, întemeietorul şcolii.

Fig. 5.2.10. Stiluri promovate de şcoala Sogetsu

a) Moribana

b) Nageire

c) Jiyubana

5.3. Principiile aranjamentelor florale Ikebana

Principiile artei florale orientale (Ikebana), conturate de-a lungul timpului, sunt:

1) perfecțiunea lineară;
2) triunghiul Cer–Om–Pământ;
3) asimetria;
4) reprezentarea scurgerii timpului şi a succesiunii anotimpurilor;
5) simplitatea şi modestia.

1. Perfecțiunea lineară. Acest principiu izvorăşte din înțelegerea creşterii naturale a plantelor, din dragostea şi respectul omului oriental pentru natură şi Creatorul ei.

Privind un aranjament floral oriental se poate distinge o linie perfectă, mai mult sau mai puțin sinuoasă, aşa cum – după omul oriental – această linie poate fi constatată în natură.

În concepția japoneză această linie (care reprezintă de fapt silueta materialului vegetal) este predominantă în fața culorii şi parfumului şi ea trebuie pusă în valoare în aranjamentele florale.

Prin transpunerea acestei linii existente şi predominante din natură în aranjamentele florale omul oriental doreşte să îşi exprime recunoştința față de Creator şi dorința sa de a se integra în ordinea şi armonia creată de Acesta. Perfecțiunea lineară existentă în natură se redă, cel mai adesea, în cadrul aranjamentelor florale cu ajutorul ramurilor cu forme deosebite, mai mult sau mai puțin torsionate, înfrunzite sau desfrunzite, în raport cu sezonul în care ne aflăm.

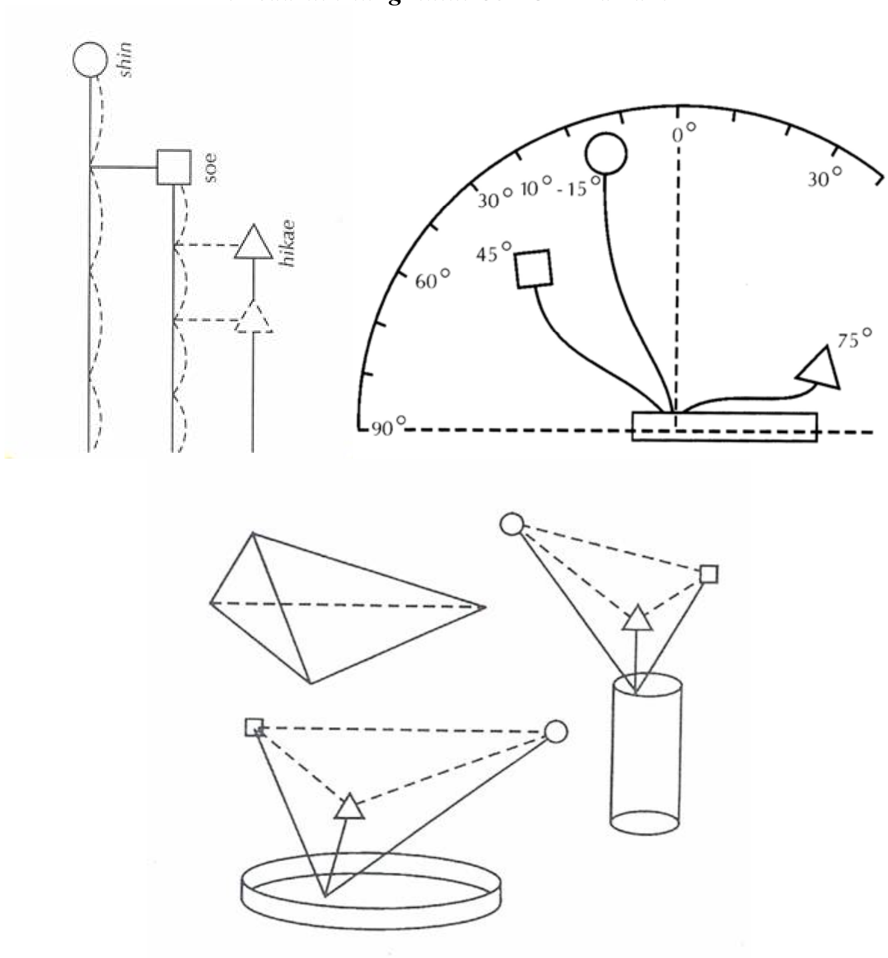
2. Triunghiul Cer–Om–Pămînt reflectă în modul cel mai puternic simbolismul aranjamentelor florale orientale, conştiința omului oriental asupra locului care îi revine în cadrul ordinii stabilite de Creator – şi anume faptul că a fost aşezat de Creator între Cer şi Pământ, ca cea mai importantă creație a Sa. Practic aceste 3 elemente sunt elementele cheie ale Universului.

Acest triunghi este imaginar şi el se redă cu ajutorul a 3 elemente care pornesc din acelaşi loc, fiecare dintre ele având lungimi, poziții şi denumiri specifice (fig. 5.3.1.).

Dispunerea celor 3 elemente pornind din acelaşi punct de la bază sugerează unitatea dintre Creator şi creație iar mărimea acestora sugerează ordinea ierarhică în care acestea o au – Creatorul–Omul–Pământul. Materialul vegetal folosit pentru simbolizarea celor 3 elemente poate fi reprezentat fie numai de ramuri cu contur deosebit fie de ramuri asociate cu flori, respectând mărimea, modul de dispunere şi importanța fiecărui element în cadrul aranjamentului.

Elementul cel mai lung, simbolizând Cerul poartă numele de ***SHIN*** şi reprezintă practic elementul la care se raportează toate celelalte elemente, axa întregii compoziții.

Fig. 5.3.1. Modul de dispunere a celor 3 elemente în cadrul triunghiului Cer–Om–Pământ

El este reprezentat, cel mai adesea, de o ramură cu contur deosebit şi se dimensionează, în majoritatea stilurilor, la lungimea de o dată şi jumătate din înălțimea vasului.

În unele stiluri însă dimensionarea elementului Shin se face în raport cu mărimea vasului, astfel:

- pentru aranjamentele realizate în vase mici, ramura Shin are lungimea egală cu suma dintre înălțimea şi diametrul vasului;
- pentru aranjamentele realizate în vase mijlocii, ramura Shin are lungimea egală suma dintre înălțimea şi diametrul vasului înmulțită cu 1,5;
- pentru aranjamentele realizate în vase mari, ramura Shin are lungimea egală cu suma dintre înălțimea şi diametrul vasului înmulțită cu 2.

Dispunerea elementului Shin se face în unghiuri variind între 0 şi 120 de grade față de verticală, în funcție de stilul sau substilul compoziției şi şcoala la care ne raportăm.

Cel de-al doilea element, simbolizând Omul, poartă numele de ***SOE***; el se dimensionează la lungimea de 3/4 din primul element şi se poziţionează lateral, mai mult sau mai puţin înclinat şi pornind din acelaşi punct ca şi acesta. Mărimea şi modul de dispunere al celui de-al doilea element reflectă, în filosofia aranjamentelor Ikebana, rangul pe care omul îl are în univers, respectiv, aceea de ce-a mai importantă creaţie a Creatorului.

Cel de-al treilea element, reprezentând Pământul şi purtând numele de ***HIKAE***, se dimensionează la lungimea de 3/4 din cel de-al doilea element. Se poziţionează înaintea primelor două elemente, în poziţie uşor opusă celui de-al doilea element, astfel încât să creeze impresia că porneşte – ca şi primele două elemente – din acelaşi punct.

Acest mod de dispunere şi dimensionare a celui de-al treilea element sugerează faptul că pământul se supune atât Creatorului cât şi omului de care este indisolubil legat.

În funcţie de stil, pe lângă aceste 3 elemente obligatorii se mai pot adăuga şi elemente suplimentare, care au rolul de a finisa aranjamentul floral respectiv.

Într-o altă interpretare, cele 3 elemente componente ale triunghiului imaginar prezent în aranjamentele florale japoneze pot să simbolizeze trinitatea familiei – tatăl, mama şi copilul.

3. Asimetria. În concepţia japoneză frumosul nu poate fi disociat de asimetrie, aceasta fiind prezentă la tot pasul în natură; omul oriental consideră simetria o invenţie a omului, în contradicţie cu ceea ce există în natură şi, prin urmare, ea trebuie evitată şi în aranjamentele florale.

Asimetria este, în filozofia japoneză, singura în măsură să sugereze vastitatea şi diversitatea formelor întâlnite în natură şi, de aceea, ea reprezintă o sursă inepuizabilă de frumuseţe în cadrul aranjamentelor florale japoneze.

4. Reprezentarea scurgerii timpului şi a succesiunii anotimpurilor. Fiecare dintre aranjamentele florale orientale trebuie să reflecte scurgerea timpului şi succesiunea anotimpurilor. De aceea, aranjamentele florale orientale (exceptându-le, desigur, pe cele moderne, aparţinând stilurilor libere) trebuie executate doar cu flori naturale, existente în sezonul respectiv, acestea sugerând, în acelaşi timp şi etapele prin care trece omul în viaţă.

Astfel, aranjamentele florale executate primăvara şi care simbolizează primăvara, copilăria şi tinereţea se realizează din ramuri puternic torsionate, cu muguri care stau să se desfacă sau cu frunze proaspăt desfrunzite, din flori îmbobocite sau care stau să se deschidă.

Aranjamentele florale executate în sezonul de vară şi care simbolizează acest sezon şi maturitatea ca etapă din viaţa omului se realizează din ramuri bine înfrunzite şi flori deschise, dispuse în aranjamente mai bogate şi mai variat colorate.

Aranjamentele florale care simbolizează toamna ca anotimp şi apropierea de vârsta a treia ca etapă din viața omului se realizează din ramuri cu frunze îngălbenite sau ruginii şi ramuri cu fructe de sezon.

În sfârşit, aranjamentele florale realizate în timpul iernii pentru sugerarea acestui anotimp şi a bătrâneții ca etapă din viața omului sunt executate din ramuri desfrunzite, puternic torsionate, rădăcini nude, torsionate, ramuri cu fructe uscate dar şi din ramuri cu frunze veşnic verzi (pin şi alte conifere), acestea din urmă simbolizând veşnicia şi ciclul continuu al vieții.

5. Simplitatea şi modestia reflectă caracteristici ale omului oriental; chiar şi o floare sau ramură foarte simplă, cu contur deosebit, culeasă din natură şi aşezată într-un vas pot să aducă bucurii la fel de mari cum aduc pentru occidentali florile scumpe, aşa zis aristocrate.

5.4. Stilurile aranjamentelor florale Ikebana

Principalele **etape** parcurse de aranjamentele florale Ikebana de-a lungul istoriei şi care s-au concretizat în **stiluri** consacrate (sau tipuri după unii autori) sunt:

- aranjamentele RIKKA;
- aranjamentele (buchetele) CHABANA (buchete destinate ceremoniei ceaiului);
- aranjamentele NAGEIRE;
- aranjamentele SHOKA (SEIKA);
- aranjamentele MORIBANA;
- aranjamentele HEIKA;
- aranjamentele JIYUBANA.

Aceste stiluri au fost şi sunt promovate în diferite forme iar uneori şi denumiri diferite, în funcție de şcoala care le-a lansat.

1. Aranjamentele RIKKA. Au fost promovate pentru prima dată de şcoala Ikenobo în secolul XVI, având o semnificație profund religioasă şi fiind destinate în exclusivitate templelor budhiste.

Ele îşi au originea în buchetele *TATEBANA*, compuse dintr-o singură ramură numită *SAKAKI* sau dintr-un mănunchi de ramuri dispuse vertical, buchete care apar în secolul VI şi care erau folosite în ceremoniile religioase închinate zeului Budha.

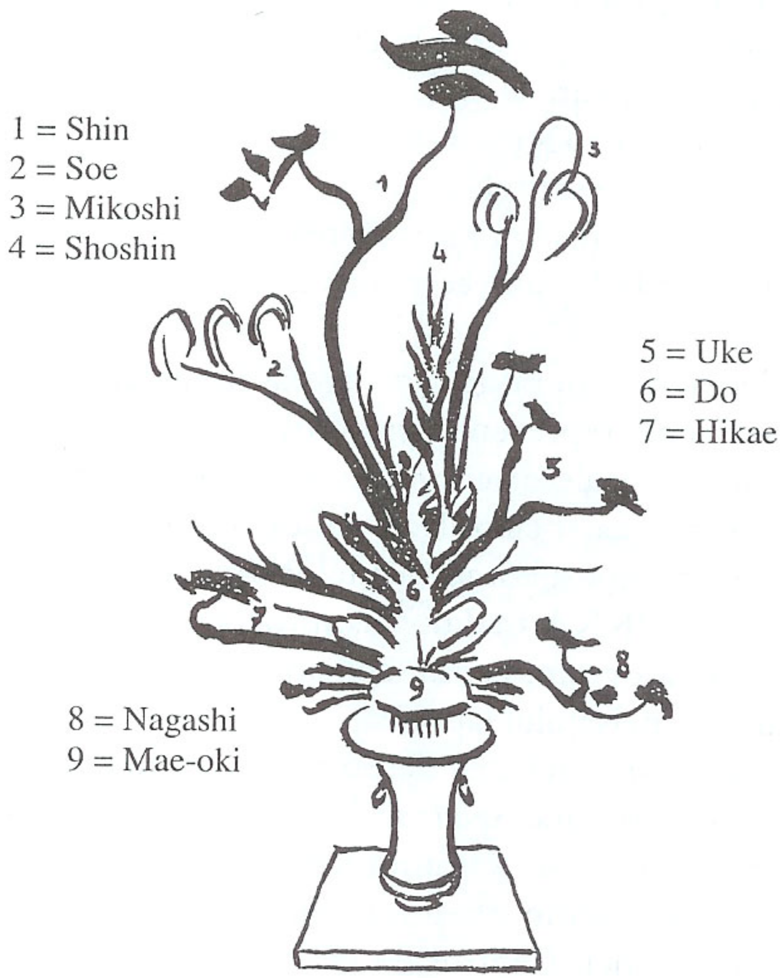
Mai târziu aranjamentele Rikka sunt promovate de şcoala Sogetsu şi în cadrul locuințelor nobililor, într-o nişă specială numită alcov (*Tokonoma*) pentru ca azi să fie întâlnite în toate spațiile, publice sau particulare.

Având un număr mare de elemente şi sugerând peisaje din natură, aranjamentele Rikka mai sunt cunoscute şi sub numele de „buchetul peisaj”.

Pe lângă respectarea şi simbolizarea sezonului cu ajutorul elementelor vegetale componente, poziționarea acestora în raport cu punctele cardinale constituie elemente de bază în realizarea aranjamentelor Rikka.

Astfel, partea apicală a aranjamentului sugerează iarna şi nordul, partea bazală vara şi sudul, partea dreaptă primăvara şi estul iar partea stângă toamna şi vestul. Aranjamentele Rikka se caracterizează prin dimensiuni mari care pot ajunge până la 1,5/1,0 m, fiind alcătuite din 7 sau 9 elemente (*Yakueda*), fiecare dintre ele cu denumiri şi simboluri specifice (fig. 5.4.1.).

Fig. 5.4.1. Schema unui aranjament RIKKA

Astfel, elementul principal, purtând numele de *Shin*, este reprezentat cel mai adesea de o ramură de pin sau de prun înflorit şi la el se raportează toate celelalte elemente: *Soe, Mikoshi, Shoshin, Uke, Do, Hikae, Nagashi şi Maeoki*.

După promotorii şcolii Ikenobo aceste ramuri (elemente) au următoarele semnificații:

- Shin – ramura principală, axa compoziției;
- Soe – ramura ajutătoare, sugerează centrul şi se poziționează la jumătate din înălțimea ramurii Shin;
- Mikoshi – sugerează perspectiva şi echilibrează ramura ajutătoare;
- Shoshin – consolidează centrul aranjamentului;
- Uke – ramura primitoare, întregeşte aranjamentul;
- Do – trunchiul;
- Hikae – ramura însoțitoare, echilibrează ramura primitoare;
- Nagashi – ramura curgătoare, maschează gura vasului;
- Maeoki – ramura anterioară, maschează, împreună cu ramura curgătoare, gura vasului.

Pe lângă aceste 9 ramuri se pot folosi şi elemente (erbacee sau lemnoase) suplimentare numite *Ashirai*, cu rol în finisarea aranjamentului.

Vasul folosit în aranjamentele Rikka este un vas cu deschidere largă în partea superioară, cel mai adesea din bronz sau alte metale grele, simplu sau cu ornamentații pe teme religioase, colorat în nuanțe mai mult sau mai puțin închise.

Aranjamentele Rikka sunt considerate cele mai riguroase din punct de vedere a texturii, tipului şi regulilor de dispunere a materialului vegetal şi a caracteristicilor vasului; realizarea unor astfel de aranjamente este foarte dificilă, presupune multă pricepere şi dexteritate.

Plecând de la această dificultate de execuție a aranjamentelor în stil Rikka şi din dorința de a oferi executanților o mai mare posibilitate de exprimare a propriei creativități, şcoala Ikenobo a lansat în anul 1999 o variantă modernă a stilului Rikka, numită *Rikka Shimptai*, urmând ca varianta clasică, tradițională (în care se respectă regulile amintite anterior) să poarte numele de *Rikka Shofutai* (fig. 5.4.2., 5.4.3.). În această variantă modernă a stilului Rikka s-au eliminat punctele fixe de plecare a materialului vegetal. În locul celor 7 sau 9 ramuri se folosesc 2 ramuri denumite *Shu* şi *Yo* utilizate fie singular, fie în buchete alături de elementele de finisaj numite *Ashirai*.

De asemenea, varianta Shimputai a stilului Rikka acordă o mai mare importanță culorilor, cantității şi texturii materialelor folosite (atât materialul vegetal cât şi vasul) ceea ce imprimă aranjamentului o notă de prospețime, strălucire şi relaxare.

2. Aranjamentele (buchetele) CHABANA. Se impun în secolul XVI, fiind inspirate de meditația care însoțeşte ceremonialul servirii ceaiului în spațiul oriental. Sunt buchete simple, realizate spontan şi fără retuşuri sub privirile invitaților, esențiale fiind rapiditatea şi dexteritatea mişcărilor de îmbinare a materialelor vegetale în cadrul buchetului (fig. 5.4.4.).

Fig. 5.4.2. Aranjamente în stil RIKKA SHOFUTAI

Fig. 5.4.3. Aranjamente în stil RIKKA SHIMPUTAI

Fig. 5.4.4. Aranjamente CHABANA

Buchetele Chabana au fost promovate, ca şi aranjamentele Nageire, de marele maestru al şcolii Ikenobo, Sen no Rikyu. Aceste buchete nu se supun regulilor tehnice ale celorlalte tipuri de aranjamente, ele fiind bazate pe sentimentele de calm, sinceritate, respect şi meditație care îi animă pe participanții la ceremonialul de servire a ceaiului.

Se realizează din flori efemere, în fază de boboc care să se deschidă sub ochii invitaților, în timpul ceremoniei de servire a ceaiului: camelia, bujor simplu, măceş, cireş, zorele, nufăr, etc.

Acest buchete se leagă la bază, în timpul realizării, pe un bețişor sau o ramură mică, ascuțită la capătul bazal, pentru a servi la sprijinirea pe vasul care îl va susține.

Ca şi în cazul mişcărilor de realizare a buchetului, constituie un farmec şi o dexteritate modul în care buchetul este „aruncat" în vas, acesta trebuind introdus prin această mişcare de aruncare în vas dintr-o singură mişcare.

Se pot folosi vase înguste (mai mult sau mai puțin înalte) sau largi (mai mult sau mai puțin plate), în funcție de silueta şi volumul buchetului pe care trebuie să îl susțină. Cel mai adesea, materialele din care sunt realizate vasele sunt reprezentate de bronz sau bambus.

3. Aranjamentele NAGEIRE. Au fost promovate spre sfârşitul secolului al XVI-lea de către marele maestru Ikenobo Sen no Rikyu, sub forma unor buchete simple, realizate dintr-un număr restrâns de elemente, preluate din natură şi aşezate liber în vase înalte. Dacă aranjamentele Rikka ale acelor timpuri erau destinate doar templelor budiste aranjamentele Nageire decorau alcovul (Tokonoma), respectiv locul de onoare din camera de oaspeți japoneză.

Pentru alcătuirea aranjamentelor Nageire se foloseau doar elemente vegetale întâlnite în sezonul respectiv, această regulă fiind valabilă şi în prezent.

Susținerea elementelor vegetale în vas se face liber, prin introducerea acestora între pârghii de lemn fixate în interiorul vasului (vezi capitolul III).

La început pentru realizarea aranjamentelor Nageire se folosea o singură ramură, mai mult sau mai puțin torsionată, ramificată sau nu, tocmai pentru a exprima simplitatea întâlnită în natură.

Mai târziu, devine obligatorie folosirea celor 3 elemente, simbolizând Cerul, Omul şi Pământul, dispuse în unghiuri diferite, după regulile specifice triunghiului pe care îl alcătuiesc împreună (unghiuri care pot fi redate cu ajutorul diagramei aranjamentelor - *Kakeizu*); toate elementele trebuie să plece din acelaşi punct pentru a sugera unitatea celor 3 simboluri pe care le reprezintă.

Orientarea celor 3 elemente se poate face pe stânga sau pe dreapta iar în funcție de unghiul dintre acestea se cunosc mai multe variante (substiluri) de realizare a aranjamentelor Nageire, cele mai apreciate fiind substilurile: vertical, drept, contrastant, cascadă şi înclinat (fig. 5.4.5.–5.4.11.).

Fig. 5.4.5. Aranjament în stil NAGEIRE vertical stânga

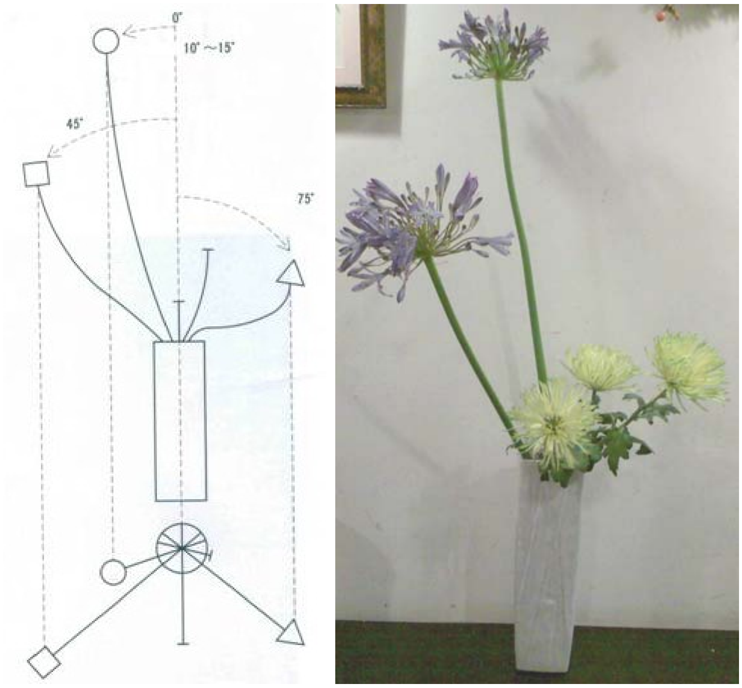

Fig. 5.4.6. Aranjament în stil NAGEIRE vertical dreapta

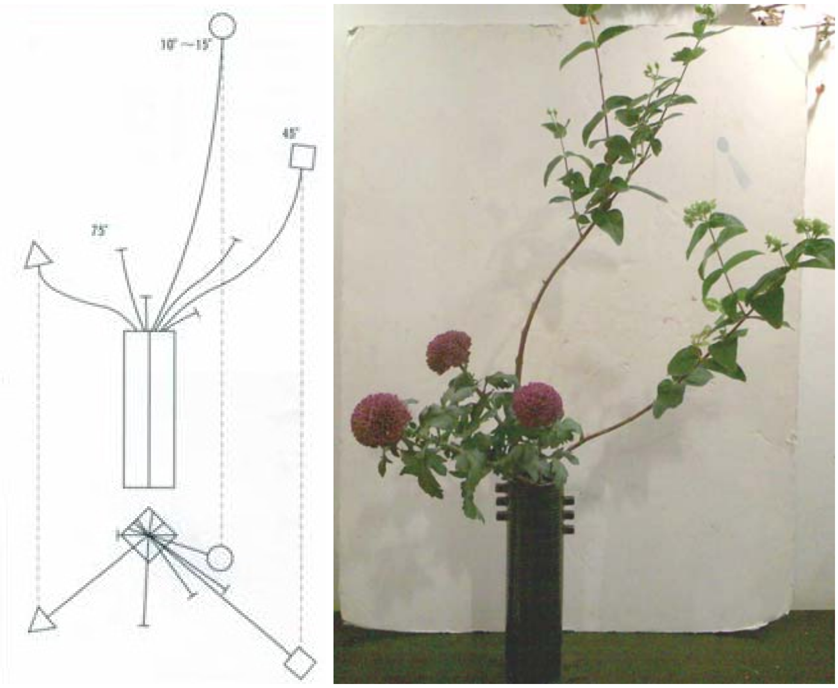

Fig. 5.4.7. Aranjament în stil NAGEIRE drept dreapta

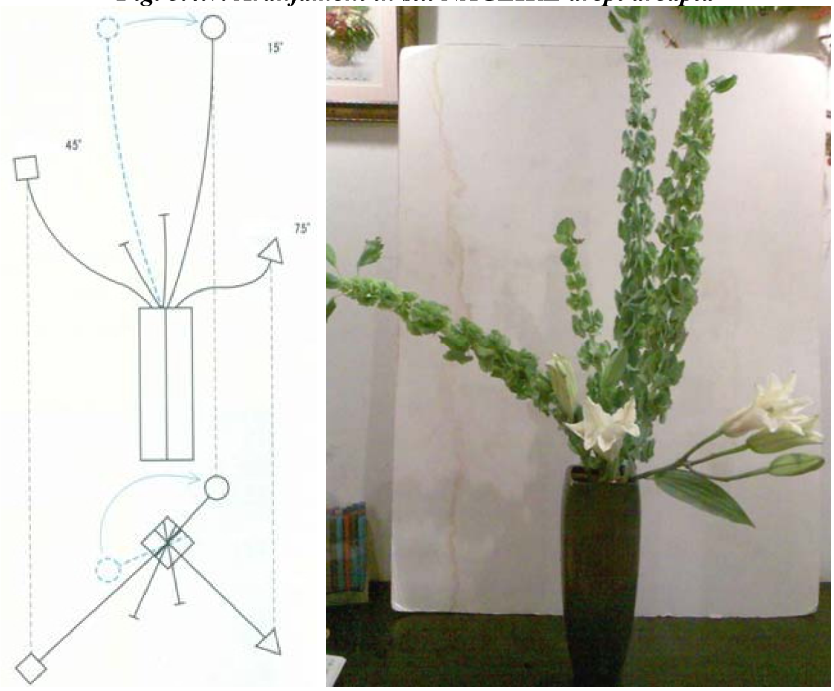

Fig. 5.4.8. Aranjament în stil NAGEIRE contrastant stanga

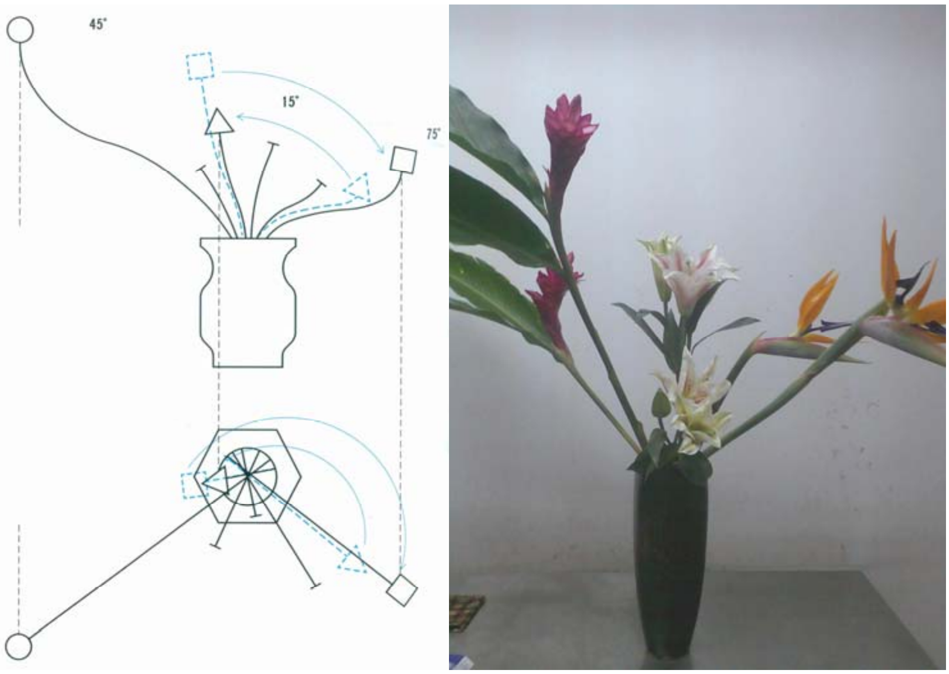

Fig. 5.4.9. Aranjament în stil NAGEIRE cascadă stanga

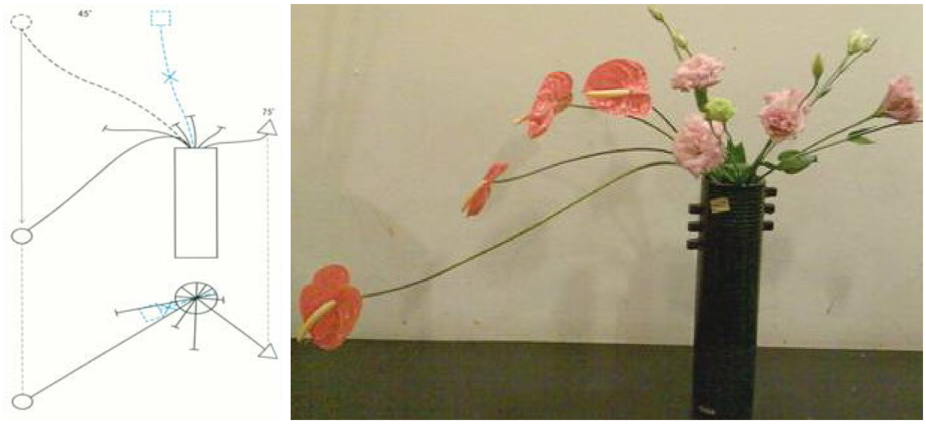

Fig. 5.4.10. Aranjament în stil NAGEIRE înclinat stanga

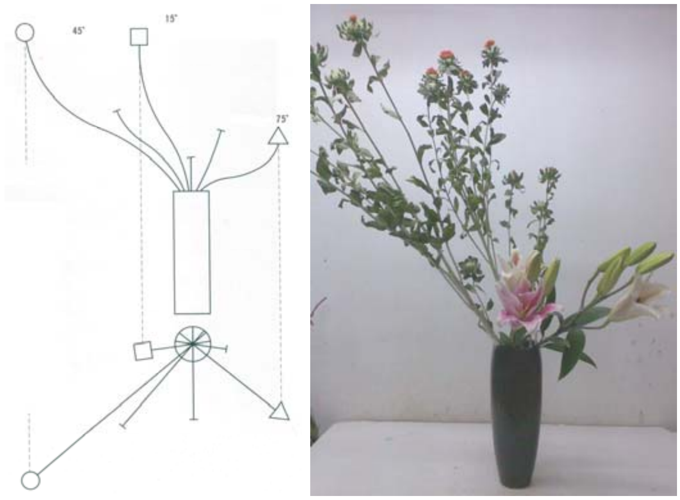
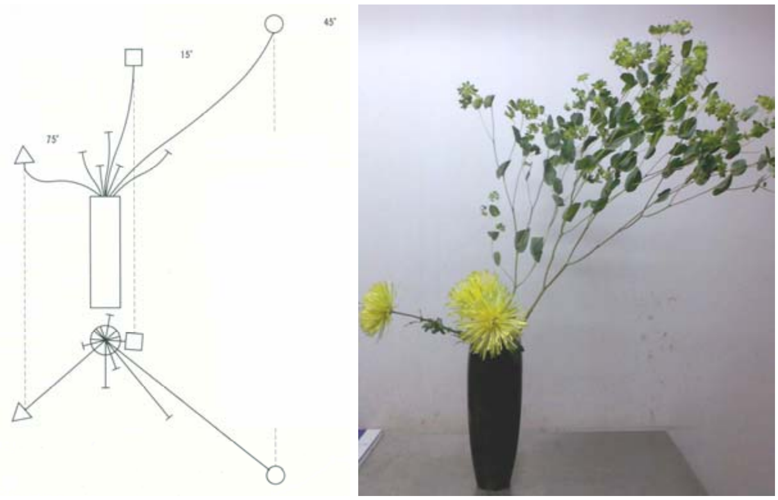

Fig. 5.4.11. Aranjament în stil NAGEIRE înclinat dreapta

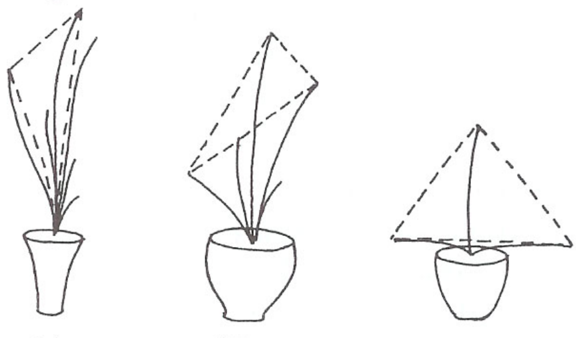

4. Aranjamentele SHOKA (SEIKA). Au apărut la sfârşitul secolului al XVIII-lea din combinarea stilurilor Rikka şi Nageire, promotorul lor fiind maestrul Ikenobo Senjo care în cartea sa „O sută de principii în aranjarea florilor" stabileşte definitiv regulile acestui stil.

Pentru început aceste aranjamente se realizau doar din 2 elemente (ramuri) numite *Yo* (principiul pozitiv) şi *In* (principiul negativ) pentru ca mai târziu să se adopte principiul celor 3 elemente *Shin*, *Soe* şi *Tai* (Cerul, Omul şi Pământul) numite generic Yakueda şi reprezentate fie de 3 ramuri fie de grupe a câte 3 ramuri pentru fiecare dintre elemente.

Vasul în aranjamentele Shoka simbolizează sursa vieții şi el trebuie să fie, în general, simetric şi cu deschidere largă în partea superioară. În funcție de modul de dispunere pe gura vasului a triunghiului format de cele 3 elemente se disting următoarele 3 substiluri de realizare a aranjamentelor florale Shoka (fig. 5.4.12.):

Fig. 5.4.12. Dispunerea triunghiului imaginar într-un aranjament Shoka

- ceremonios (Shin) în care triunghiul imaginar format de cele 3 elemente este dispus drept, sprijinându-se cu unghiul cel mai ascuțit pe marginea vasului, acesta fiind un vas înalt şi îngust;

- ***semiceremonios (Gyo)*** în care triunghiul imaginar are o poziție oblică, fiind ceva mai larg, ca şi vasul pe care se sprijină;

- liber (So) în care triunghiul imaginar este mai mult larg decât înalt şi se sprijină cu ipotenuza pe vas care este, de asemenea, mai larg.

Ca şi în cazul stilului Rikka, aranjamentele Shoka sunt promovate în prezent în 2 variante: varianta tradițională – *Shoka Shofutai* şi varianta modernă – *Shoka Shimputai* (fig. 5.4.13. – 5.4.14.).

Aranjamentele Shoka Shofutai trebuie să scoată în evidență caracteristicile particulare ale fiecărui element folosit în aranjament. Dimensiunile celor 3 ramuri sunt reprezentate, în general, astfel: Shin de 2–3 ori înălțimea vasului, Soe 2/3 din înălțimea lui Shin iar Tai 1/3 din înălțimea lui Shin; respectarea acestor dimensiuni are menirea să reliefeze frumusețea ordonată.

Fig. 5.4.13. Aranjamente Shoka Shofutai

Fig. 5.4.14. Aranjamente Shoka Shimputai

Aranjamentele Shoka Shimputai sunt mai puțin stricte în privința dimensiunilor şi regulilor de dispunere a elementelor vegetale, permițând o mai mare libertate de expresie a artistului; renunțarea la dimensiunile stricte ale elementelor componente este văzută ca o cale de a scoate în evidență frumusețea neproporționată.

Foarte adesea, în aranjamentele Shoka Shimputai se folosesc doar 2 elemente în loc de 3, numite Shu (partea luminoasă) şi Yo (partea umbrită), însoțite sau nu de o ramură adițională numită Ashirai.

Ambele variante utilizează în prezent kenzanul sau shippo pentru fixarea materialului vegetal.

5. Aranjamentele MORIBANA. Au fost lansate în secolul XIX de şcoala Ohara, ca rezultat al pătrunderii influenței occidentale în spațiul japonez; mai sunt cunoscute şi sub numele de Ikebana modernă întrucât permite folosirea şi a altor elemente vegetale străine de peisajul japonez sau chiar a elementelor non-vegetale.

Se realizează în vase plate, deschise, folosind ca element de fixare a materialului vegetal kenzanul sau shippo iar pe lângă cele 3 elemente obligatorii pentru realizarea triunghiului Cer–Om–Pământ se folosesc şi elemente vegetale suplimentare, cunoscute sub numele de *Jushi*, pentru finisarea aranjamentului ; din acest motiv, unii autori mai numesc acest tip de aranjament şi aranjamentul peisaj (fig. 5.4.15.).

În variantele tradiționale, cele 3 elemente obligatorii trebuie să plece din acelaşi punct pentru a sugera unitatea dintre ele; în variantele moderne însă se permite fixarea în puncte diferite a acestora. Dimensiunile celor 3 elemente obligatorii sunt: Shin 1,5 diametrul vasului + înălțimea vasului, Soe 3/4 din înălțimea lui Shin iar Hikae jumătate din înălțimea lui Shin.

Poziționarea kenzanului se face, de regulă, lateral astfel încât materialul vegetal să ocupe circa 1/3 din suprafața vasului; cel mai adesea, kenzanul se maschează cu pietre sau frunziş.

Fig. 5.4.15. Aranjamente în stil Moribana

Poziționarea celor 3 elemente principale dintr-un aranjament Moribana se poate face sub diferite unghiuri, pe stânga sau pe dreapta, rezultând următoarele sub-stiluri: vertical, drept, contrastant, cascadă, înclinat (fig. 5.4.16.–5.4.23.).

Fig. 5.4.16. Aranjament MORIBANA vertical stânga

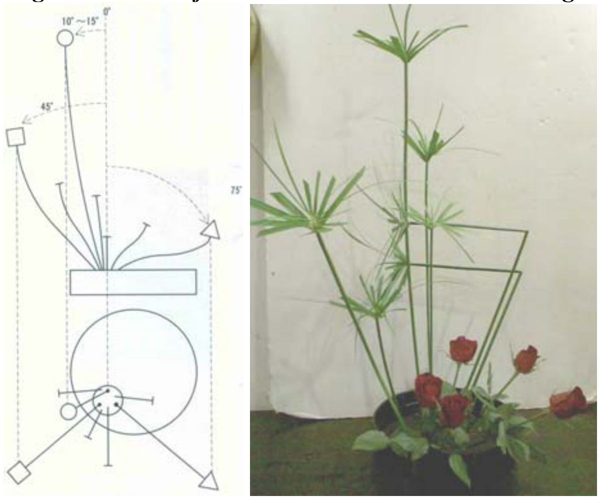

Fig. 5.4.17. Aranjament MORIBANA vertical dreapta

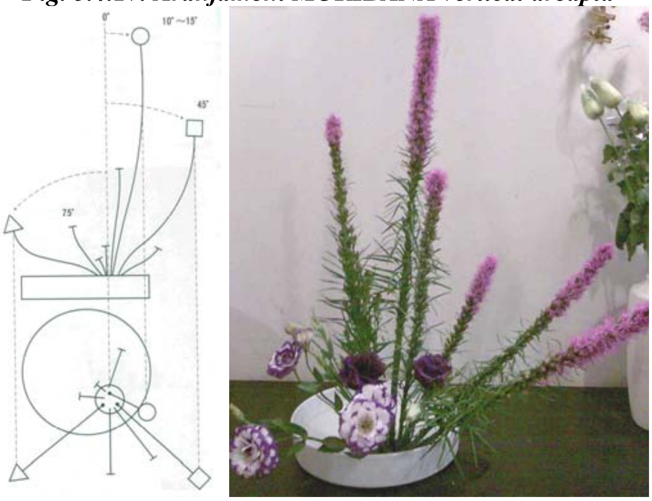

Fig. 5.4.18. Aranjament MORIBANA drept dreapta

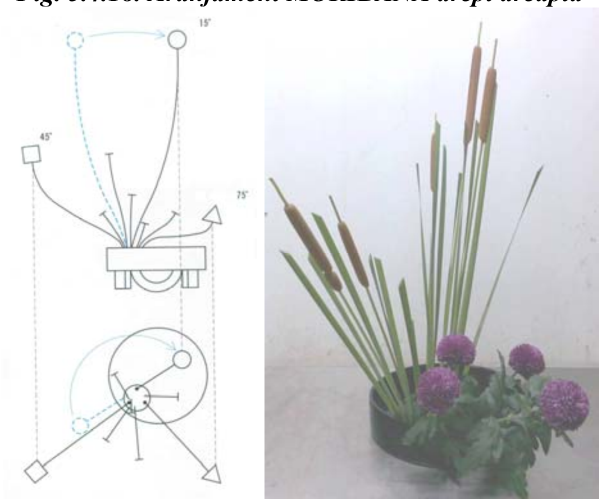

Fig. 5.4.19. Aranjament MORIBANA drept stânga

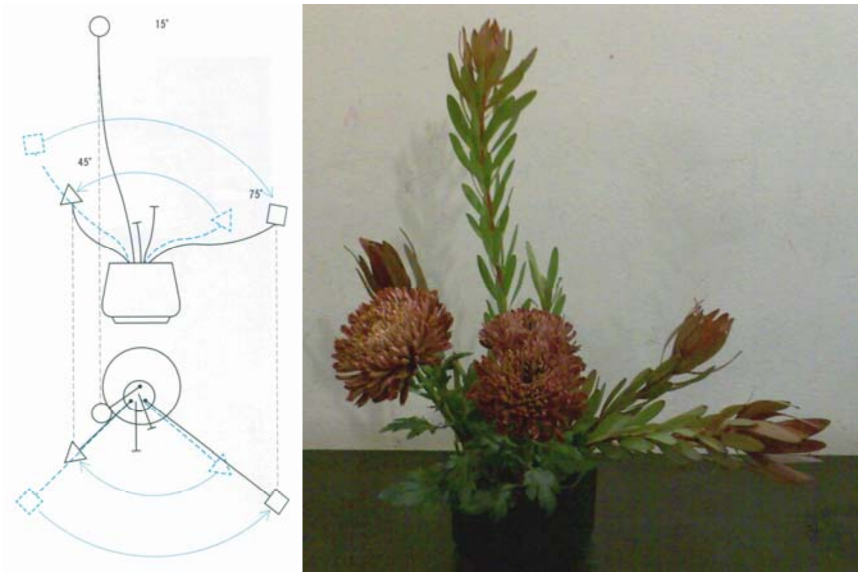

Fig. 5.4.20. Aranjament MORIBANA cascadă dreapta

Fig. 5.4.21. Aranjament MORIBANA înclinat stânga

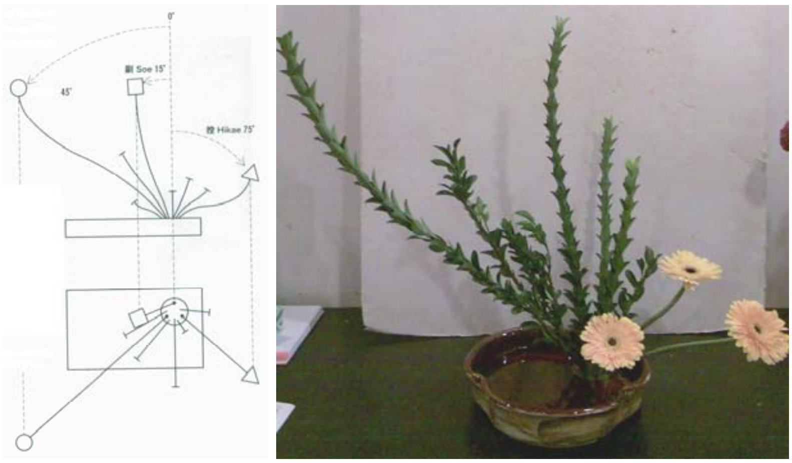
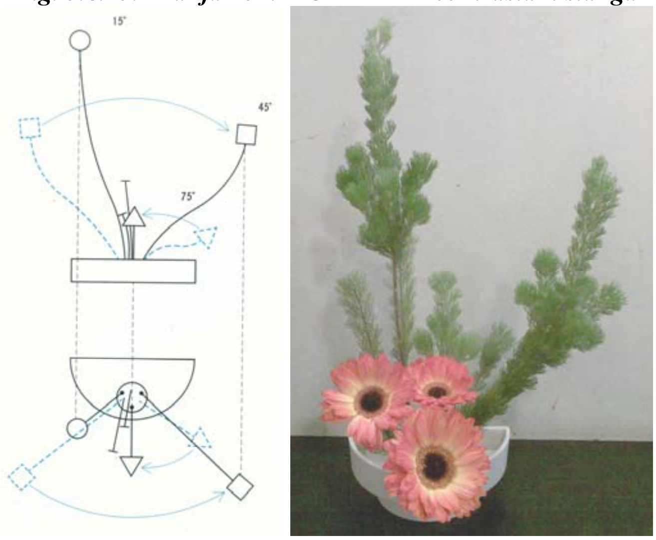

Fig. 5.4.22. Aranjament MORIBANA înclinat dreapta

Fig. 5.4.23. Aranjament MORIBANA contrastant stânga

6. Aranjamentele HEIKA. Sunt promovate de şcoala Ohara, ca derivate ale stilului Nageire. Principiile de aranjare a florilor sunt similare celor utilizate în stilul Moribana, cu deosebirea că se folosesc vase înalte şi înguste (fig. 5.4.24.).

Aranjamentele *Heika* se întâlnesc în următoarele sub-stiluri:

- substilul *vertical* – ramura principală, având lungimea mai mare de două ori decât înălțimea vasului, este dispusă drept, sub un unghi de 0 grade față de verticală;

- substilul *drept* – ramura principală este dispusă drept, sub un unghi de 15 grade față de verticală, în fața ei fiind dispusă ramura secundară sub un unghi de 10 grade iar în stânga ramura terțiară, sub un unghi de 30 grade;

Fig. 5.4.24. Aranjamente în stil HEIKA

- substilul *înclinat* – ramura principală este dispusă înclinat, sub un unghi de 70 grade față de verticală;
- substilul *cascadă* – ramura principală atinge marginea vasului şi este îndreptată în jos, sub un unghi de 130 grade față de verticală;
- substilul *contrastant* – ramura principală este înclinată spre stânga, sub unghi de 45 grade față de verticală iar opus acesteia sunt dispuse ramurile secundară şi terțiară sub un unghi de 10, respectiv 45 grade față de verticală.

7. Aranjamentele JIYUBANA. Sunt promovate de toate şcolile şi se caracterizează printr-o mare libertate de expresie a artistului care accentuează aspectul decorativ folosind materiale dintre cele mai diverse (fig. 5.4.25.).

Fig. 5.4.25. Aranjamente în stil JIYUBANA (Free Style)

VI. ARTA FLORALĂ OCCIDENTALĂ

Deşi asocierea florilor în diferite forme de aranjare era cunoscută în spaţiul occidental încă din antichitate totuşi consacrarea aranjamentelor florale la nivel de artă se produce abia în secolul al XIX-lea, în timpul reginei Victoria a Marii Britanii, când apar adevărate şcoli de promovare a aranjamentelor florale.

De-a lungul timpului s-au dezvoltat mai multe tipuri de aranjamente, fiecare dintre ele cu trăsături specifice, bine individualizate şi cu mai multe forme de realizare.

Fie că sunt realizate pentru un anumit eveniment din viaţa noastră sau pentru decorul ocazional al interioarelor şi indiferent de tip sau stil, aranjamentele florale occidentale se caracterizează prin *bogăţia şi varietatea materialului vegetal şi a culorilor*.

Spre deosebire de spaţiul oriental – unde aranjamentele florale se realizează cel mai frecvent în vase, în spaţiul occidental cele mai frecvente tipuri de aranjamente florale sunt buchetele. Acestea sunt, cel mai adesea, legate de un anumit eveniment din viaţă, în funcţie de care se şi aleg elementele componente (materialul vegetal şi accesoriile).

Principiile care stau la baza aranjamentelor florale occidentale sunt:

- unitatea;
- respectarea proporţiilor;
- accentul şi dominanţa;
- echilibrul;
- simetria sau asimetria;

Unitatea este principiul conform căruia indiferent de numărul şi tipul materialelor utilizate în alcătuirea unui aranjament floral acestea sunt asociate astfel încât împreună să constituie un tot unitar, inseparabil, fiecare dintre componente având un loc şi rol bine determinat în cadrul compoziţiei respective.

Respectarea proporţiilor se referă la corelaţia dintre mărimea unui anumit element şi mărimea celorlalte elemente ale aranjamentului floral respectiv; raportarea se face atât la materialul vegetal cât şi la vas şi celelalte accesorii care constituie parte integrantă a aranjamentului (panglici, lumânări, felicitări, etc.).

Acest principiu are în vedere, de asemenea, locul pe care aranjamentul floral îl ocupă în cadrul încăperii unde este amplasat, mărimea acestuia trebuind să se încadreze armonios în spaţiul în care este amplasat. De exemplu, un aranjament realizat pe orizontală îşi găseşte locul pe o masă, în centru sau lateral în timp ce un aranjament realizat pe verticală se va amplasa jos pe podea, într-un colţ sau în centru dacă poziţia mobilierului permite să fie admirat din toate direcţiile. Proporţia dintre înălţimea vasului şi cea a buchetului este foarte importantă pentru aspectul

estetic al compoziţiei, valoarea optimă a acesteia fiind 1/3; alte valori armonioase ale acestui raport sunt : 3/5, 5/8, 1/1,6.

Accentul şi dominanţa sunt principii care au în vedere direcţia din care este privit aranjamentul respectiv. Pentru un aranjament floral vizibil din toate direcţiile (de exemplu, un aranjament floral circular, amplasat pe o masă festivă), accentul şi dominanţa se vor distribui uniform pe toată suprafaţa aranjamentului, astfel încât acesta pare că este privit „din faţă" din toate unghiurile încăperii.

În cadrul unui aranjament dispus pe verticală şi amplasat într-un colţ, accentul şi dominanţa vor cădea doar pe partea expusă privirii, dispunerea materialului vegetal şi a accesoriilor subordonându-se unghiului din care privitorul examinează compoziţia.

Echilibrul. Având în vedere încărcătura, în general, mare a unui aranjament floral occidental, nu înseamnă neapărat că un aranjament stabil fizic este şi corect realizat. În acest context, un aranjament floral trebuie să fie corect proporţionat de o parte şi de alta a liniei imaginare care coboară prin centrul aranjamentului, de la vârf spre baza acestuia.

Acest principiu al echilibrului se aplică atât în cazul aranjamentelor simetrice cât şi al celor asimetrice însă la fel de bine el trebuie să se regăsească şi în aranjamentele mai puţin voluminoase.

Simetria sau asimetria. Sunt două principii conform cărora materialul vegetal şi accesoriile pot fi distribuite în cantităţi egale sau inegale de o parte şi de alta a liniei imaginare care uneşte vârful cu baza aranjamentului, rezultatul fiind concretizat în aranjamente simetrice sau asimetrice. Aranjamentele simetrice au fost mult căutate în trecut, ele se încadrează în forme relativ geometrice şi sunt destul de greu de realizat. Aranjamentele asimetrice sunt considerate mai naturale, ele se apropie mai mult de natură şi au apărut ca rezultat al pătrunderii influenţei japoneze în stilul de aranjare a florilor din spaţiul occidental.

Elementele specifice aranjamentelor florale occidentale sunt:

- forma;
- mărimea;
- textura;
- aspectul cromatic.

Forma este elementul dat de conturul oricărei compoziţii; ea poate fi regulată – o formă relativ geometrică în cadrul compoziţiilor simetrice (globuloasă, conică sau tronconică) sau neregulată, în cadrul compoziţiilor naturale, asimetrice.

Mărimea aranjamentelor variază, de asemenea, în funcţie de tip şi stil, de la câţiva cm în cadrul buchetelor mici, destinate nou-născuţilor la 1,5–2,0 m în cadrul aranjamentelor funerare.

Textura este dată de calitatea materialului vegetal şi a accesoriilor folosite în realizarea aranjamentelor – dur, moale, neted, contorsionat şi ea

trebuie să se armonizeze cu textura obiectelor din spațiul unde este amplasat aranjamentul floral respectiv.

Aspectul cromatic poate fi unicolor, bicolor sau multicolor, respectând regulile privitoare la simbolurile şi asocierea culorilor.

În arta florală occidentală, cele mai folosite tipuri de aranjamente sunt buchetele, urmate de aranjamentele realizate în vase şi ele pot fi executate atât din material vegetal verde (proaspăt) cât şi din material vegetal uscat.

6.1. Buchetele realizate din material vegetal verde (proaspăt)

Din punct de vedere al formei şi modului de realizare se disting două mari tipuri de buchete: buchetele *rotunde* (circulare sau multifațetate) şi buchetele *frontale* (unifațetate). În raport cu evenimentul pentru care sunt realizate se întâlnesc următoarele tipuri de buchete: *buchete pentru nou-născuți, buchete de botez, buchete de nuntă, buchete pentru aniversări, buchete pentru recepții, buchete funerare şi comemorative*.

6.1.1. Buchetele rotunde sau multifațetate (circulare)

Aceste buchete sunt potrivite pentru aproape toate ocaziile şi se încadrează în forme relativ geometrice, cea mai frecventă fiind forma globuloasă; pe lângă aceasta se mai întâlnesc formele conice, discoidale, tronconice (fig. 6.1.1.1.). Buchetele rotunde sunt identice din toate unghiurile, sunt mai mult late decât lungi şi pot avea diametrul variabil, de la 10 cm la 40–50 de cm, în funcție de cantitatea de material vegetal folosit şi ocazia pentru care sunt realizate.

Întrucât asemenea buchete se afirmă din toate direcțiile este foarte important ca acestea să fie uniforme pe toată suprafața. Florile şi verdeața trebuie să se completeze reciproc şi lor li se pot adăuga materiale decorative (în special panglici şi mărgele).

Speciile cel mai frecvent utilizate în astfel de buchete sunt: *garoafele, gerbera, trandafirii, frezia, Alstroemeria, crizantemele, calele, majoritatea speciilor de grădină*.

Verdeața fină (lăstari de *Asparagus*, *graminee ornamentale*, frunzele de *Nolina incurbata* sau *Xerophyllum – bear grass, iarbă grasă*) poate depăşi nivelul florilor atunci când este dispusă mai rar în timp ce verdeața mai grosieră (frunzele de ferigi, frunzele proprii ale florilor) nu trebuie să depăşească nivelul florilor.

Fig. 6.1.1.1. Tipuri de buchete multifațetate

Pentru finisarea buchetelor circulare se poate forma la baza acestora, înainte de punctul de legare, o aşa zisă manşetă din frunze mai mari (frunze de *Spathiphyllum* sau de *bujor*, de exemplu) sau tulpini volubile (tulpini de *iederă* sau *Pothos*); cu acestea se conferă stabilitate buchetului, iar din punct de vedere optic manşeta de frunze închide foarte bine buchetul.

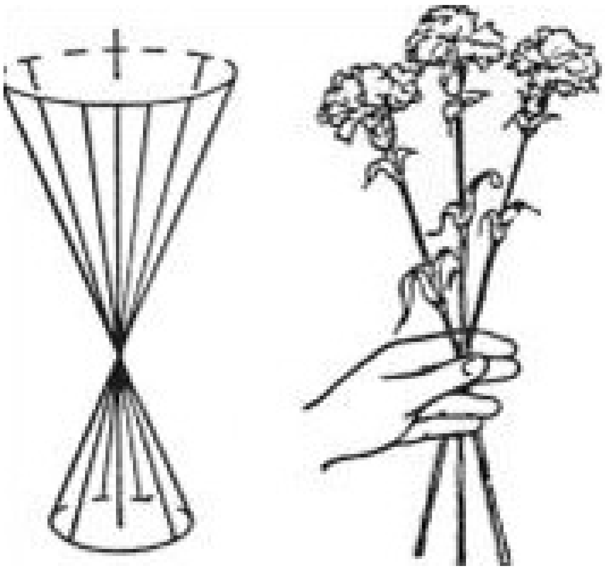
Această manşetă poate fi înlocuită uneori cu un material decorativ foarte fin (hârtie creponată, celofan, plasă din fibre plastice sau textile) şi în acord cu ținuta de ansamblu a buchetului.

Fiind expuse privirii din toate direcțiile buchetele rotunde (multifațetate) se aşează pe piese joase sau medii de mobilier, care să le facă vizibile de sus în jos.

În privința modului de asamblare, buchetele rotunde se lucrează direct în mână, pornind dinspre vârf spre bază.

Astfel, prima floare, care va constitui centrul buchetului se ține în mâna stângă cu degetele mare, arătător şi mijlociu, iar cu mâna dreaptă se aşează eşalonat restul florilor şi verdeața, având grijă ca tulpinile sau tijele florale să se dispună în spirală (fig. 6.1.1.2.).

Fig. 6.1.1.2. Asamblarea buchetelor multifațetate

Când s-au strâns mai multe flori în buchet atunci acesta se prinde cu toată mâna, având grijă însă ca tulpinile sau tijele florale să se întâlnească doar într-un singur punct, respectiv în locul unde se va lega buchetul. Pe parcursul asamblării buchetului se va avea grijă să se păstreze o distanță corespunzătoare între flori; acestea se dispun cât mai degajat în cadrul buchetului, distanțarea realizându-se prin interpunerea de verdeață printre flori.

Se va avea grijă ca verdeața să nu depăşească florile în înălțime decât dacă aceasta este fină şi în număr mic.

Florile aflate în fază de boboc şi cele mai puțin deschise se dispun în partea superioară a buchetului, în timp ce la mijlocul şi la baza buchetului se vor dispune florile deschise şi cele mai mari.

Buchetul trebuie rotit mereu în timpul lucrului, iar materialul vegetal ca şi eventualele materiale decorative trebuie să fie aşezate

uniform. Fiecare floare se va dispune în acord cu linia sau curbura pe care o prezintă: florile cu tulpini drepte vor fi dispuse în centrul buchetului în timp ce florile cu tulpinile sau tijele arcuite sunt potrivite pentru realizarea marginii buchetului.

Curbura florilor ca şi a frunzelor pot fi modificate la nevoie cu ajutorul operaţiunii de însârmare (tijare).

La final, înainte de legare, la baza buchetului se poate realiza o „manşetă" din frunze sau tulpini volubile care va imprima mai multă stabilitate buchetului şi-i va conferi dimensiuni mai mari.

Legarea buchetului se face în punctul cel mai îngust, cât mai strâns, folosind pentru aceasta rafie (panglică) de culoare şi lăţime corespunzătoare. După legare aceasta fie se va scurta la câţiva cm fie se va despica şi se va dispune cât mai răsfirat, peste buchet, printre elementele vegetale.

6.1.2. Buchetele frontale (unifaţetate)

Buchetele frontale sunt expuse privirii dintr-o singură direcţie, din faţă, motiv pentru care sunt cunoscute şi sub numele de buchete unifaţetate (fig. 6.1.2.1.). Se realizează, de regulă, pe un fundal reprezentat cel mai adesea de frunze cu forme deosebite, aparţinând unor specii precum: *Strelitzia, palmieri, Spathiphyllum, Calla, Philodendron*, etc. Peste acest fundal se aşează materialul vegetal şi eventualele materiale decorative. Firul principal şi cel mai lung se dispune primul, imediat peste fundal.

Restul florilor se dispun în jurul florii principale, una lângă alta în aşa fel încât fiecare floare să poată fi bine observată.

Datorită acestui mod de dispunere, florile în buchet vor avea lungimi diferite în urma tăierii la acelaşi nivel a bazei tulpinilor sau tijelor, în apropierea punctului de legare.

Partea bazală a buchetului este, în general, mai largă decât vârful iar forma buchetului poate fi asimetrică sau simetrică.

Potrivite pentru buchetele unifaţetate sunt florile cu formă columnară (*nemţişori, tuberoze, Kniphofia, gladiole, trandafir, Liatris, Physostegia*, *Anthurium, Cala, Spathiphyllum, Strelitzia,* unele *orhidee, frezia* recoltată cu întreaga tulpină florală.

Florile cele mai mari sunt dispuse în vârf şi în centru pe când florile mai mici se dispun pe margini şi la bază.

În raport cu gradul de deschidere a florilor, florile aflate în fază de boboc se dispun spre vârf şi în treimea superioară în timp ce florile deschise vor fi dispuse spre baza şi la marginile buchetului.

Fiind expuse privirii doar dintr-o singură direcţie, buchetele frontale se aşează pe piese joase de mobilier sau direct pe podea, în colţuri sau în faţa pieselor de mobilier.

Fig. 6.1.2.1.. Tipuri de buchete unifațetate

Spre deosebire de buchetele rotunde, buchetele unifațetate se lucrează pe masă, aşezând prima dată fundalul iar apoi floarea cea mai lungă, care va constitui vârful buchetului; aceasta poate depăşi sau nu vârful frunzelor sau materialelor utilizate ca fundal.

În continuare, se aşează una câte una celelalte flori şi firele de verdeaţă dispuse astfel încât să poată fi observate individual şi, în acelaşi timp, să contureze forma generală a buchetului; atât florile cât şi verdeaţa se vor dispune cât mai degajat şi în acord cu eventuala curbură a tijelor sau tulpinilor, pe stânga sau pe dreapta.

La unele specii (cum ar fi, de exemplu, *Spathiphyllum*, *tuberoze, Calla*) este necesar ca florile să se lege câte 2–3, pe măsura asamblării buchetului pentru a le imprima poziţia dorită în cadrul buchetului. Dispunerea florilor se va face cât mai uniform şi degajat pentru a evita golurile sau aglomerările care imprimă buchetului un aspect dezordonat; trebuie avut în vedere faptul ca dacă se lucrează cu flori aflate în faza de boboc acestea vor ocupa mai mult spaţiu la deschiderea maximă şi, prin urmare, se vor dispune mai degajat.

Ca şi în cazul buchetelor rotunde legarea buchetelor frontale se face cât mai strâns, în punctul cel mai îngust, cu rafie (panglică) ce poate fi scurtată la câţiva cm sau poate fi despicată şi răsfirată peste masa buchetului.

Ambalarea buchetelor, fie ele rotunde sau frontale, se va face ţinând cont de următoarele principii:

– forma şi dimensiunile ambalajului se vor corela întotdeauna cu forma şi dimensiunile buchetului;

– ambalarea se va face cât mai degajat, evitându-se atât spaţiile goale cât şi înghesuirea buchetului în interiorul ambalajului;

– prinderea ambalajului se va face cu ac cu gămălie, bandă adezivă transparentă sau cu capse, realizându-se pliuri modeste care să permită încadrarea ambalajului în forma buchetului.

În raport cu evenimentul pentru care sunt realizate, aşa cum s-a amintit anterior, buchetele pot fi pentru nou-născuţi, de botez, de nuntă, pentru aniversări, pentru recepţii, funerare şi comemorative.

Pentru toate aceste ocazii se pot realiza atât buchete rotunde cât şi buchete unifaţetate, respectând regulile privitoare la materialul vegetal, paleta coloristică şi dimensiunile buchetului.

Dintre buchetele destinate unui anumit eveniment, mai particulare sunt cele de nuntă şi cele funerare sau comemorative (de pietate) asupra cărora vom face referire în continuare.

6.1.3. Buchetele şi aranjamentele de nuntă

Buchetele şi aranjamentele de nuntă fac referire, în principal, la buchetul miresei şi al naşei; pe lângă acestea, pot fi amintite însă şi coroniţa miresei, cocardele mirelui, naşului şi ale nuntaşilor, lumânările de nuntă, coroniţa (coroniţele) şi buchetul (buchetele) domnişoarei (domnişoarelor) de onoare, buchetele de felicitare pentru părinţi, la care se

adaugă aranjamentele pentru decorul bisericii, maşinilor şi al sălilor de festivităţi.

Cu siguranţă ***buchetul miresei*** reprezintă elementul principal al oricărui eveniment de acest gen. Acesta îşi face apariţia la mijlocul secolului trecut şi are o expansiune de neegalat, aşa cum, de altfel, aceeaşi expansiune a cunoscut-o şi rochia albă de mireasă.

Calele, trandafirii, orhideele, crinii imperiali, gerberele, Stephanotis, freziile sunt cele mai preferate specii pentru buchetul de mireasă, existând însă şi persoane care preferă florile de câmp, îndeosebi margaretele şi albăstrelele.

Indiferent de preferinţe însă, floarea–miresii (*Gypsophylla*) este aproape nelipsită, atât datorită mesajului simbolic pe care îl transmite cât şi datorită efectului de aerisire pe care îl imprimă buchetului.

În raport cu modul de realizare, cele mai răspândite buchete de mireasă sunt cele rotunde şi frontale (erecte sau pendente – în cascadă sau curgătoare, (fig. 6.1.3.1.–6.1.3.3.).

Fig. 6.1.3.1. Buchete de mireasă rotunde

Fig. 6.1.3.2. Buchete de mireasă frontale erecte

Fig. 6.1.3.3. Buchete de mireasă frontale pendente (în cascadă, curgătoare)

Deşi mai puțin cunoscute, în ultima perioadă se întâlnesc destul de frecvent şi buchete mai neconformiste precum cele tip arcuit (pe braț), glob suspendat, poşetă şi brățară (fig. 6.1.3.4.–6.1.3.7.).

Fig. 6.1.3.4. Buchete de mireasă arcuite („pe braț")

Fig. 6.1.3.5. Buchete de mireasă tip glob suspendat

Fig. 6.1.3.6. Buchete de mireasă tip poşetă

Fig. 6.1.3.7. Buchete de mireasă tip brățară

Indiferent de tip însă, buchetele de mireasă trebuie să răspundă următoarelor cerințe: să fie uşor de purtat; să nu depăşească 10–15 cm în înălțime pentru a nu acoperi fața miresei; să urmărească şi să nu depăşească silueta miresei; să nu jeneze mâna miresei (din cauza spinilor

şi a eventualelor sârme folosite pentru tijare); să nu păteze rochia miresei (aşa cum se întâmplă cu polenul florilor de crin).

Aceleaşi tipuri de buchete pot fi folosite şi pentru naşă, având grijă însă la alegerea culorilor florilor din buchet astfel încât acestea să nu creeze contraste neplăcute cu vestimentația naşei.

În ultima perioadă, atât buchetele de mireasă cât şi cele pentru naşă (mai ales cele rotunde şi pendente) se realizează pe suport de burete floral fixat pe microfon (fig. 6.1.3.8.).

Fig. 6.1.3.8. Buchete realizate pe microfon

Pe lângă buchet, pentru mireasă se mai întâlnesc diferite ornamente pentru cap, rochie sau poşetă. Pentru cap se poate realiza o coroniță, din flori mici care să se asorteze cu rochia şi coafura miresei.

Această coroniță poate fi executată din flori artificiale de mătase ca parte integrantă a rochiei (diadema) caz în care nu mai este necesară o altă coroniță ci se pot adăuga doar flori naturale sau artificiale de mătase, mici.

Poşeta miresei, ca de altfel şi a naşei, poate fi înfrumusețată cu mici ornamente realizate cu foarte mult bun gust, din flori naturale sau artificiale de mătase, în acord cu forma şi stilul acesteia (fig. 6.1.3.9.).

Ornamente din flori, naturale, artificiale sau comestibile pot fi aplicate şi pe tortul miresei (fig. 6.1.3.10.).

Fig. 6.1.3.9. Poşetă împodobită cu flori

Fig. 6.1.3.10. Tort ornat cu flori

Realizarea acestor ornamente presupune o alegere atentă a materialului vegetal, astfel încât să îşi păstreze calităţile decorative un timp cât mai îndelungat. În general, aceste ornamente sunt realizate prin tehnica lipirii de flori bine tratate în prealabil cu apă şi substanţe fortifiante. Lipirea materialului vegetal se face numai cu lipici rece în cazul materialului verde în timp ce în cazul florilor artificiale, de mătase, se poate utiliza şi pistolul de lipit.

Cocarda mirelui (cunoscută mai frecvent sub numele de beteală) trebuie executată întotdeauna din acelaşi material vegetal ca şi buchetul miresei. Legenda acestui ornament spune că miresei i-ar fi căzut un mic fragment din buchet, iar mirele a ridicat-o şi şi-a pus-o la butonieră; în unele zonele există obiceiul ca şi miresele să poarte cocarde, în special din orhidee (fig. 6.1.3.11.).

Fig. 6.1.3.11. Cocarde din flori naturale

În trecut, cocarda mirelui era realizată din flori artificiale de mătase albă însă în prezent se extind tot mai mult cocardele realizate din flori naturale.

De obicei, cocarda este realizată dintr-o singură floare însoțită de o crenguță mică de brad sau frunze fine (bear grass sau iederă panaşată, de exemplu) la care se pot adăuga şi mici lăstari cu flori de *Gypsophylla*. Fixarea cocardelor se poate realiza cu ajutorul acelor cu gămălie sau a unor clipsuri speciale.

Cocarda mirelui va trebui să fie deosebită ca material şi mod de realizare şi ea nu va putea fi concurată de cocardele celorlalți invitați; florile şi ornamentele utilizate pentru cocarda mirelui nu vor putea fi folosite şi pentru realizarea cocardelor celorlalți invitați.

Lumânările, în număr de două, reprezintă alături de buchetul miresei şi cocarde, piese de bază în ritualul nunților. Ele sunt purtate de naşi sau o pereche delegată de aceştia fiind aprinse în timpul oficierii cununiei religioase ca simbol al vieții şi luminii protectoare a Mântuitorului. Lungi de circa 1,5 m, lumânările de nuntă sunt confecționate din ceară albă sau roz pentru mireasă şi albă sau bleu pentru mire, frumos ornamentate din fabricație.

Buchetele de flori care însoțesc lumânările de nuntă se pot realiza în acelaşi stil şi din acelaşi material vegetal ca şi buchetul de mireasă sau se pot alege stiluri diferite de acesta. Indiferent de varianta aleasă însă cele două lumânări vor trebui să fie identice în privința stilului şi a materialului vegetal folosit (fig. 6.1.3.12.).

Pentru realizarea buchetelor care îmbracă lumânările de nuntă, în funcție de stilul ales, materialul vegetal se dispune în poziție erectă, oblică, orizontală, pendentă sau combinată; având în vedere că, chiar şi singure, lumânările sunt destul de grele se va avea grijă să se exagereze în privința cantității de material vegetal.

Pentru ca buchetul să se realizeze mai uşor şi pentru ca şi lumânările să fie mai uşor de purtat şi să nu se rupă este de preferat ca fiecare dintre lumânări să se întărească cu două scândurele înguste şi bine şlefuite din lemn învelit în staniol; aceste scânduri protectoare sunt dimensionate la lungimea de 0,5–1,0 m şi ele se vor aplica lateral prin legare discretă cu sârmă subțire albă sau bandă de scoci incoloră.

Realizarea buchetelor pentru lumânări urmăreşte aceeaşi succesiune de operații ca şi în cazul celorlalte tipuri de buchete cu deosebirea că, în acest caz, lumânarea funcționează ca element decorativ principal la care trebuie să ne raportăm permanent în timpul lucrului.

Fig. 6.1.3.12. Lumânări de nuntă

Fixarea materialului vegetal pe lumânare se poate face fie prin legare cu sârmă specială sau bandă de scoci incoloră, fie prin înfigere în buretele de fixare umezit, învelit în staniol şi aplicat pe lumânare sau pe scândurelele care o însoțesc.

Atât florile cât şi verdeața vor fi bine hidratate în prealabil iar pentru florile mai sensibile la deshidratare se recomandă chiar menținerea în soluții conservante înainte de a fi folosite în realizarea buchetului. În lipsa buretelui de fixare prelungirea perioadei de decor a materialului vegetal se poate face prin bandajarea bazei acestuia în vată umezită (care se va proteja cu folie de aluminiu).

În toate situațiile, aceste accesorii vor fi fixate cu sârmă specială şi mascate cu bandă adezivă de culoare albă ce va fi, la rândul ei, acoperită cu materialul vegetal sau panglicile folosite în realizarea aranjamentelor florale.

Uneori, buchetele de pe lumânări pot fi încadrate la bază sau dorsal de o bucată de tul sau plasă specială de plastic sau textilă, mai mult sau mai puțin pliată. Alteori, la baza buchetului se poate realiza o manşetă din material vegetal.

Panglicile (albă sau roz pentru mireasă, respectiv albă sau albastră pentru mire) vor fi ataşate la sfârşit prin legare strânsă la baza buchetului, cu sau fără ochi şi în acord cu stilul folosit în realizarea buchetului.

Ornamentarea lumânărilor de nuntă poate fi realizată şi prin dispunerea în spirală a materialului vegetal pe aproape toată lungimea acestora, mai puțin partea superioară (fig. 6.1.3.13.).

Fig. 6.1.3.13. Lumânări de nuntă ornamentate în spirală

Coronița (coronițele) şi buchetul (buchetele) domnişoarei (domnişoarelor) de onoare. La nunțile mari, fastuoase, tânăra pereche este însoțită de domnişoare de onoare, îmbrăcate în rochii albe, ca şi cea de mireasă sau roz, uneori bleu.

Atât coronițele cât şi buchetele se realizează din flori mici şi delicate (*frezia, mărgăritar, albăstrele, nu-mă-uita roz*), dispuse pe un fond de verdeață fină. La nunțile unde sunt prezente mai multe domnişoare de onoare buchetul este înlocuit de coşulețe cu toartă lungă, împodobite cu flori, coşulețe pe sub care va trece tânăra pereche imediat după oficierea căsătoriei.

Buchetele de felicitare pentru părinți sunt puțin cunoscute la noi, fiind mai răspândite în țările din vest. Ele pot fi atât rotunde cât şi unifațetate, realizate pe cât posibil din florile preferate.

Decorul bisericii unde are loc ceremonia religioasă este o noutate la noi însă se întâlneşte foarte frecvent în țările din țările catolice. Se pot realiza atât buchete pentru decorul mesei în jurul căreia are loc ceremonia de cununie cât şi buchete şi ghirlande pentru decorul icoanelor şi stranelor din biserică sau a balustradelor şi scărilor de la intrarea în biserică (fig. 6.1.3.14.).

Fig. 6.1.3.14. Idei de decor a bisericii pentru cununia religioasă

Buchetele pentru decorul maşinilor se realizează pe burete de fixare care se aşează în suporturi autoadezive cu vacuum ce se lipesc pe capota sau portbagajul maşinii. Aceste buchete nu trebuie să incomodeze vizibilitatea şoferului (fig. 6.1.3.15.).

Fig. 6.1.3.15. Decorațiuni florale pentru maşinile de nuntă

Cel mai adesea se realizează un singur buchet frontal cu contur eliptic, sferic sau neregulat însă se pot realiza şi 2–3 buchete mici, dispuse simetric sau asimetric.

Indiferent de varianta aleasă nu se va exagera însă în privința cantității de material vegetal şi a dimensiunilor acestuia.

Buchetele pentru decorul sălii de festivități pot fi reprezentate atât de ghirlande şi compoziții individuale aşezate pe mese cât şi de compoziții pentru pereți, coloane, balustrade (fig. 6.1.3.16.).

Fig. 6.1.3.16. Compoziții florale pentru decorul meselor de nuntă

Şi în acest caz se va avea grijă să nu se exagereze cu cantitatea de material vegetal. În plus, pentru aranjamentele de pe mese (care sunt susținute în vase) se va avea grijă ca înălțimea lor să nu depăşească 25 cm (acest lucru fiind permis doar în cazul vaselor cu picior îngust care nu incomodează privirile participanților); de asemenea, se va avea în vedere păstrarea unui spațiu suficient pentru tacâmuri şi veselă.

6.1.4. Buchetele şi aranjamentele de botez

Buchetele şi aranjamentele de botez sunt reprezentate, în principal, de lumânarea de botez şi ghirlanda pentru cristelniță, la care se adaugă aranjamentele pentru decorul sălii de festivități.

Buchetul pentru ornamentarea lumânării de botez se realizează în mod asemănător lumânărilor de nuntă cu deosebirea că acesta trebuie să fie de dimensiuni mai mici şi realizat din flori mici, delicate; uneori pe lumânarea de botez sau în cadrul buchetului pot fi aplicate ca accesorii jucării pentru copii (fig. 6.1.4.1.).

Fig. 6.1.4.1. Lumânări de botez

Ghirlanda pentru cristelniță este un element decorativ relativ nou în ceremonia botezului şi îmbracă marginea superioară a cristelniței, fiind însoțită sau nu de materiale decorative precum tulul sau plasa sizal (fig. 6.1.4.2.).

Decorul sălii de festivități urmăreşte aceleaşi reguli ca şi în cazul nunților (fig. 6.1.4.3.).

Fig. 6.1.4.2. Ghirlande pentru cristelniță

Fig. 6.1.4.3. Aranjamente florale pentru decorul meselor de botez

6.1.5. Buchetele funerare şi comemorative

Cele mai utilizate compoziţii din această categorie sunt *coroanele, jerbele* şi *buchetele de doliu (condoleanţe)*.

Coroanele se realizează pe diferite tipuri de suporturi (bază):

- împletituri de lăstari de conifere sau foioase persistente (*Mahonia, Ilex, Buxus*);
- împletituri din material vegetal uscat (pănuşi de porumb, trestie, muşchi vegetal);
- suport de burete de fixare prins pe un cadru metalic sau de plastic.

Forma cea mai răspândită este cea circulară sau ovală, pentru a simboliza continuitatea vieţii dincolo de moarte; în ultima vreme însă se întâlnesc şi coroane cu un alt tip de contur (fig. 6.1.5.1.).

Fig. 6.1.5.1. Tipuri de coroane

Materialul vegetal (florile şi verdeaţa, singure sau grupate în prealabil în buchețele prin însârmare) se dispune în cadrul coroanei fie prin legare (cazul coroanelor cu baza din lăstari de conifere şi foioase persistente) fie prin înfigere (cazul coroanelor cu baza din material vegetal uscat sau burete de fixare).

Spațiul liber dintre flori se umple uniform cu verdeață sau rămurele de conifere sau foioase persistente; coroana trebuie să aibă un aspect cât mai compact însă nu se va exagera în privința cantității de material vegetal.

Florile folosite în realizarea coroanelor au, cel mai adesea, o singură culoare; dacă se folosesc mai multe culori (2–3) acestea se grupează pe linii sau cercuri, evitându-se dispunerea dispersată.

Coroanele sunt însoțite, cel mai adesea, de panglici pe care se inscripționează mesajul de regret pentru persoana decedată.

Este de preferat ca panglicile să fie albe inscripționate cu negru sau negre inscripționate cu alb; se mai pot folosi şi panglici violet sau gri, inscripționate cu auriu sau argintiu.

Jerbele au aspectul unui buchet frontal însă este mult mai compactă cu o formă triunghiulară sau rombică, fiind de dimensiuni mai mici decât coroanele.

Se pot realiza fie prin legarea materialului vegetal la bază cu sârmă, sfoară sau panglică fie prin înfigerea acestuia pe un suport cilindric din paie sau burete de fixare (fig. 6.1.5.2.).

Fig. 6.1.5.2. Tipuri de jerbe

Ca şi în cazul coroanelor materialul vegetal se poate lega sau înfige individual sau poate fi legat în prealabil, în buchețele prin însârmare.

Pentru exprimarea unui mesaj de regret la baza jerbei se poate ataşa o panglică, de dimensiuni mai mici şi respectând aceleaşi reguli cromatice ca şi în cazul coroanelor.

Buchetul de doliu (condoleanțe) este mai puțin cunoscut la noi însă ele este utilizat frecvent în țările din vest de către persoanele care nu pot ajunge la înmormântare sau comemorare şi care doresc să îşi exprime regretul pentru persoana decedată trimițând prin curier un astfel de buchet.

De obicei sunt buchete frontale, de dimensiuni destul de mari, asemănătoare cu jerba (fig. 6.1.5.3.).

Fig. 6.1.5.3. Buchete de doliu

Coroanele, jerbele şi buchetele de doliu pot fi folosite atât cu ocazia înmormântărilor cât şi a comemorării persoanelor decedate.

Indiferent de tip, buchetele funerare şi comemorative trebuie să se caracterizeze prin sobrietate, aşa cum impune momentul pentru care sunt realizate.

6.2. Aranjamentele florale cu material vegetal verde (proaspăt) realizate în vase

Ca şi în cazul buchetelor, trăsătura definitorie a aranjamentelor florale occidentale realizate în vase, indiferent de stil, este reprezentată de bogăţia şi varietatea materialului vegetal şi a culorilor, toate dispuse după anumite principii care permit realizarea unui produs estetic.

Principalul stil occidental, întâlnit până spre mijlocul secolului al XX-lea, a fost *stilul decorativ*, caracterizat prin diferite forme geometrice. Începând din anii 1950–1960, odată cu pătrunderea influenţei orientale în aranjamentele florale occidentale apar patru noi stiluri: *stilul vegetativ (natural), stilul liniar–grafic, stilul liniar–decorativ* şi *stilul paralel*.

Stilul decorativ

Avându-şi originile în tradiţiile Renaşterii, acest stil a apărut pentru prima dată în tablourile maeştrilor olandezi din secolul al XVII-lea. Aranjamentele florale realizate în stil decorativ se constituie în compoziţii aproape geometrice, în care nici unul dintre elemente (vegetale sau non–vegetale) nu este dominant, toate componentele subordonându-se formei propuse (sferă, con, trunchi de con, triunghi, cerc, trapez, etc.).

În interiorul unor astfel de aranjamente, chiar şi cele mai deosebite flori îşi pierd personalitatea, devenind un element subordonat formei aranjamentului în întregul său.

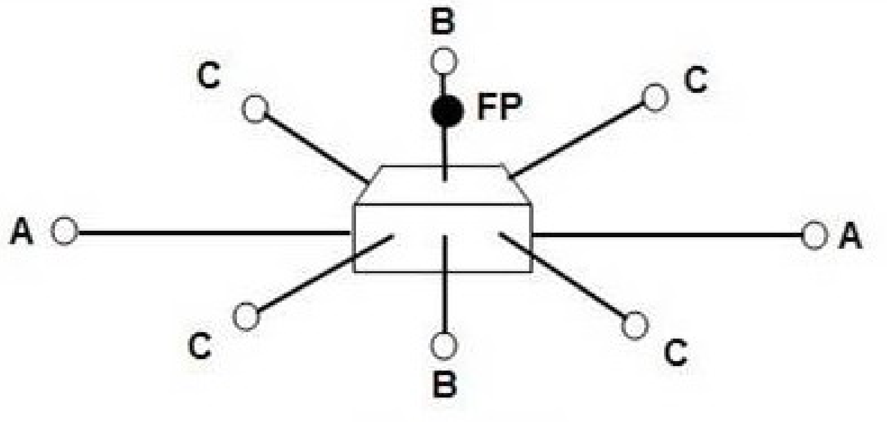
Compoziţiile realizate în stil decorativ se asamblează în jurul unor elemente de schelet, reprezentate de tijele sau tulpinile florale cele mai viguroase (fig. 6.2.1.–6.2.2.).

Elementele de schelet sunt completate apoi cu material vegetal mai flexibil (flori mici şi ramificate + verdeaţă) şi accesorii fine. Culorile şi formele florilor utilizate nu trebuie să formeze contraste puternice, ci mai degrabă să se completeze.

Dispunerea materialului vegetal şi a accesoriilor se face astfel încât să se creeze un contur bine determinat al aranjamentului, acesta fiind responsabil de realizarea formei geometrice propuse.

Cele mai potrivite pentru realizarea aranjamentelor florale în stil decorativ sunt florile cu caracter mediu dominant: *frezia, gerbera, garoafa standard şi miniatur*, *soiurile pitice de trandafiri şi crizanteme crenguţă, soiurile medii şi pitice de Dahlia, soiurile viguroase de lalele, gura leului, bujorul, margaretele, irişii*.

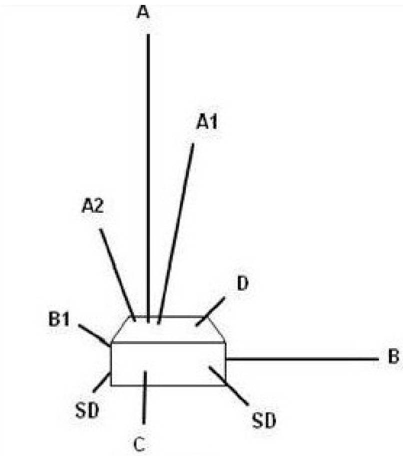
Fig. 6.2.1. Aranjament decorativ oval cu dispunere pe orizontală

A – înălțimea + diametrul vasului + 2,5 cm
B – 1/2 din A
C – 2/3 din A, se înfige la jumătatea distanței dintre A şi B
FP – 10 cm deasupra buretelui (floral) de fixare

Fig. 6.2.2. Aranjament decorativ în formă de L

A – (înălțimea + diametrul vasului) x 2
B – 3/4 din A
C – 1/4 din A
SD – 1/3 din A, dispus în unghi de 45 ° față de verticală
B1 = D = C
D – 1/4 din A, dispus la 45 ° față de A şi B
A1 – 2,5 cm mai mic față de A
A2 – 2,5 cm mai mic față de A1

Se pot folosi însă şi flori aparținând celorlalte grupe de caracter dar nu se vor asocia, în cadrul aceluiaşi aranjament, flori aparținând unor grupe foarte diferite de caracter.

În privința formei, cele mai frecvent întâlnite sunt sfera şi semisfera, acestea trebuind să fie frumoase, regulate, uniform reliefate (fig. 6.2.3.).

Forme frecvent întâlnite în compozițiile realizate în stil decorativ sunt şi cele conice, triunghiulare şi în L (fig. 6.2.4.–6.2.5.).

Pentru realizarea axei unor asemenea compoziții se vor folosi flori cu port columnar (*gladiole, tuberoze, cale, nemțişori, garoafe, clopoței*), care să imprime compoziției o direcție ascendentă.

Când sunt utilizate mai multe culori în centrul de greutate se vor dispune florile cele mai mari şi mai închise la culoare. În acest fel, se imprimă compoziției o stabilitate optică mai mare care poate fi accentuată şi cu ajutorul unei eventuale manşete de frunze dispusă la baza aranjamentului.

Compoziții decorative în formă geometrice deosebit de interesante se pot realiza şi în coşuri de împletituri (fig. 6.2.6.).

Mai puțin cunoscute la noi dar destul de răspândite şi apreciate în vest sunt şi compozițiile geometrice care imită torturile şi prăjiturile aniversare (fig. 6.2.7.).

Fig. 6.2.3. Aranjamente decorative în formă de sferă, semisferă şi ovală

Fig. 6.2.4. Aranjamente decorative în formă de con şi triunghi

Fig. 6.2.5. Aranjamente decorative în formă de L

Fig. 6.2.6. Aranjamente decorative realizate în coșuri de împletituri

Fig. 6.2.7. Aranjamente decorative tip torturi sau prăjituri

Ele se realizează pe suport de burete floral care se acoperă integral cu flori după desene specifice prăjiturilor, fiind aşezate pe vase largi, simple sau pictate.

O altă idee foarte răspândită în vest de aranjare a florilor în stil decorativ constă în realizarea de combinaţii mixte – flori, legume, fructe, struguri (fig. 6.2.8.).

Fig. 6.2.8. Combinații decorative mixte

La realizarea combinațiilor în stil decorativ putem folosi o gamă largă de culori dispuse pe cât posibil grupat şi respectând regulile privitoare la armonie şi contrast. De obicei, în vârful compoziției se pun flori mai închise la culoare, aflate în fază de boboc iar spre bază, flori deschise, colorate în nuanțe mai vii.

Umplerea spațiilor libere se face cât mai uniform dar nu înghesuit. Baza compoziției poate fi întărită cu o manşetă realizată din frunze şi tulpini subțiri, volubile; aceasta închide mai bine compoziția din punct de vedere optic, iar florile colorate atrag atenția mai bine.

De asemenea, compozițiile realizate în stil decorativ pot fi completate şi cu accesorii (panglici, şnururi, sârme decorative), cu care se poate crea un centru de greutate; atenție însă la dimensiuni şi la locul de amplasare a acestor materiale, ele trebuie să completeze materialul vegetal şi nu să îl domine.

Stilul vegetativ (natural)

Apărut în anii 1950, stilul vegetativ reflectă în modul cel mai elocvent influența orientală în arta florală occidentală, compozițiile de acest gen punând accentul pe realizarea unor minipeisaje din natură aşa cum se regăsesc ele în cele patru anotimpuri.

Întrucât, conform conceptului oriental, aranjamentele realizate în acest stil trebuie să redea peisaje întâlnite în natură formele acestora sunt neregulate, mai degrabă asimetrice decât simetrice; de exemplu, compozițiile în acest stil pot fi înclinate, curgătoare, în cascadă sau pot sugera forme de copaci, păsări, frunze, flori, etc. (fig. 6.2.9.).

Fig. 6.2.9. Aranjamente florale în stil vegetativ (natural)

Ca şi în aranjamentele orientale clasice, aranjamentele în stilul vegetativ se realizează din flori existente în sezonul respectiv şi care au aceeaşi origine şi un mediu de viață identic.

Se folosesc numai elemente naturale, aşa cum apar ele în natură, în funcție de anotimp (fig. 6.2.10.).

Fig. 6.2.10. Aranjamente florale în stil vegetativ pentru sugerarea anotimpurilor

Nu sunt permise intervenții asupra materialului vegetal, acesta trebuie păstrat aşa cum este întâlnit în natură, fără a modifica sinuozitatea sau verticalitatea crengilor, arcuirea firelor de iarbă, a pețiolului frunzelor sau a tijei florale.

Compoziția trebuie aranjată de aşa manieră încât aceste aspecte întâlnite în natură să fie bine puse în evidență.

Asamblarea compoziției începe cu executarea bazei care poate fi mascată cu muşchi, licheni, crenguțe sau frunze ce sporesc stabilitatea optică a aranjamentului; în continuare, în partea de sus a compoziției se dispun crengile şi florile înalte (aşa cum se întâlnesc şi în natură) iar în partea bazală, florile de dimensiuni mici, care cresc în mod natural la nivelul solului.

Nu este permisă folosirea accesoriilor decorative întrucât acestea fiind artificiale, prejudiciază caracterului natural al compoziției.

Stilul liniar–grafic

Apariția stilului liniar–grafic a fost posibilă în anii 1960, tot datorită influenței aranjamentelor florale Ikebana în arta florală occidentală, mai exact a unuia dintre principiile acestora şi anume, perfecțiunea lineară.

Esența stilului liniar–grafic constă în faptul că se pune accent pe sinuozitatea materialului vegetal, acesta definind liniile marcante ale compoziției; fiecare floare trebuie să apară cu un habitat propriu, impunându-se în cadrul aranjamentului prin forma, structura şi, eventual, culoarea proprie (fig. 6.2.11.).

Fig. 6.2.11. Aranjamente în stil liniar–grafic

Fiecare element al compoziției are un rol particular, de sine stătător în cadrul compoziției, iar spațiul gol dintre elemente are o importanță decisivă în conturarea liniilor din cadrul compoziției. În acest fel, liniile, şi nu masa compoziției (ca la stilul decorativ), constituie izvorul efectului estetic.

Speciile recomandate pentru acest stil sunt cele cu caracter puternic dominant, cu flori, frunze şi tulpini deosebite, care determină, practic, linia compoziției. În partea bazală se pot dispune frunze mari, pentru realizarea stabilității optice a compoziției; tot pentru realizarea stabilității optice în partea bazală se amplasează culorile mai închise şi materialul vegetal mai mare şi mai greu.

Ca şi în cazul stilului vegetativ nu este permisă folosirea accesoriilor dar liniile din cadrul compoziției se pot realiza şi prin curbări şi torsionări ale materialului vegetal.

Stilul liniar–decorativ

Aşa cum sugerează chiar numele, stilul liniar–decorativ a rezultat din combinarea stilurilor decorativ şi liniar–grafic, având caracteristici intermediare între acestea; determinantă este orientarea liniilor, însă umplerea spațiului liber dintre acestea imprimă compoziției un caracter decorativ (fig. 6.2.12.).

Datorită materialului folosit pentru umplerea spațiilor dintre linii compozițiile realizate în stil liniar–decorativ pot împrumuta un contur apropiat de cel geometric, specific stilului decorativ; predominante însă în cadrul compoziției sunt liniile, arcuite, mai mult sau mai puțin sinuoase, redate cu ajutorul speciilor cu caracter puternic sau mediu dominant.

Fig. 6.2.12. Aranjamente în stil liniar–decorativ

Stilul paralel

Compozițiile în stil paralel se caracterizează prin accentuarea liniilor determinante (verticale, orizontale sau diagonale) drepte sau uşor sinuoase, curbate. Florile se dispun cât mai aproape de vertical, paralel unele față de altele, iar frunzele la baza florilor, în poziție mai mult sau mai puțin orizontală, pentru imprimarea stabilității optice a compoziției (fig. 6.2.13.).

Speciile cele mai folosite pentru realizarea compozițiilor în stil paralel sunt cele cu port columnar şi caracter puternic dominant: *cala, tuberoza, liatris, gladiola, streliția, anturium*, etc.

Pentru realizarea compozițiilor în stil paralel se pot folosi elemente vegetale atât în forma lor naturală cât şi prelucrate prin tijare sau însârmare, în vederea inducerii unor linii puternic dominante, paralele, în cadrul aranjamentelor (fig. 6.2.14.).

Fig. 6.2.13. Aranjamente florale în stil paralel (I)

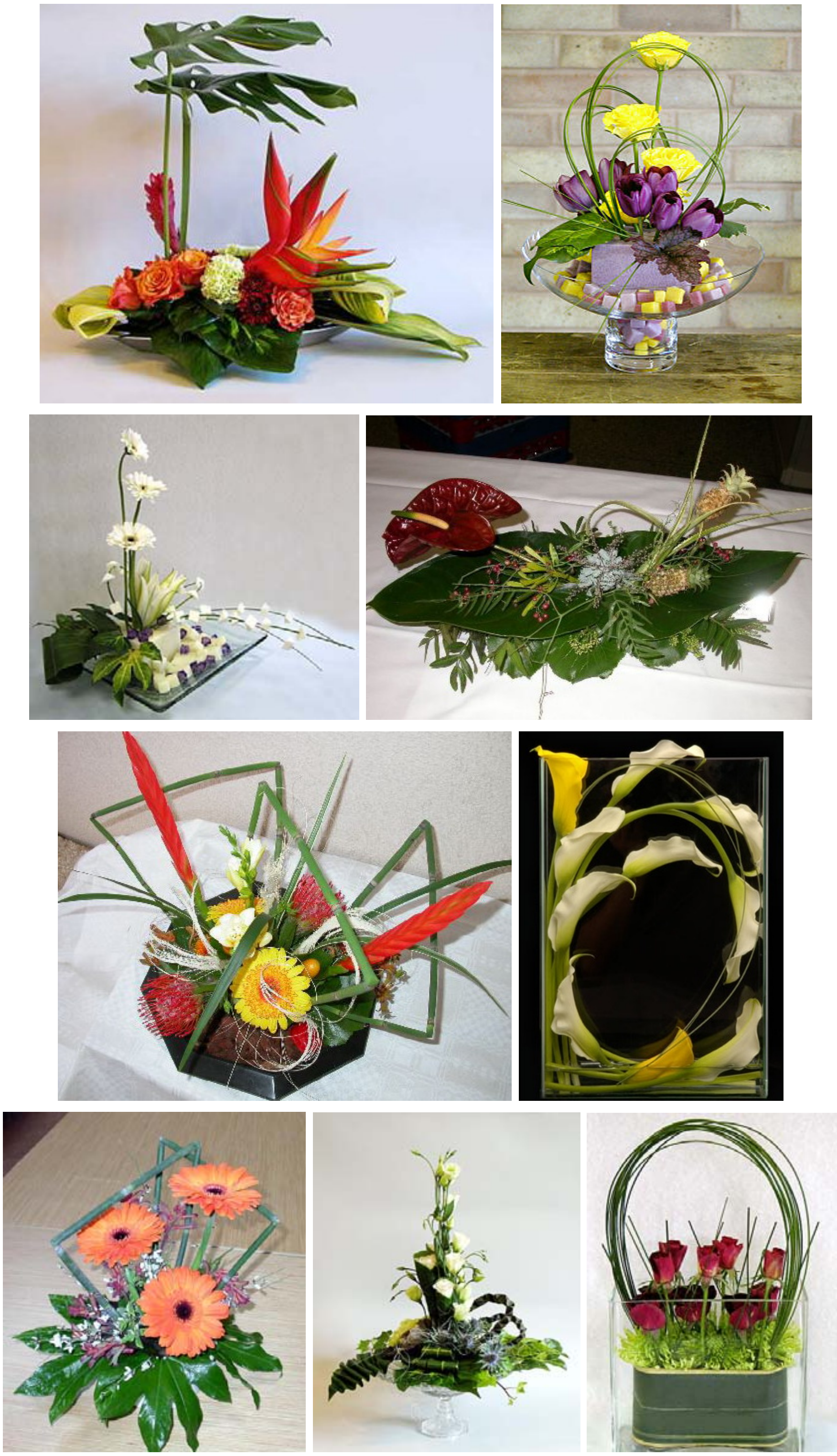
Fig. 6.2.14. Aranjamente florale în stil paralel (II)

Stilul liber

Pe lângă aranjamentele realizate în stilurile mai sus menționate se întâlnesc frecvent şi aranjamente executate în aşa–numitul **stil liber**, în care fantezia executantului nu se supune nici unei alte reguli în afară de cea a bunului simț (fig. 6.2.15.).

Fig. 6.2.15. Aranjamente florale realizate în stil liber

Aranjamentele florale de Crăciun şi Paşti

Aceste aranjamente cu tematică religioasă foarte precisă se pot încadra în oricare dintre stilurile prezentate anterior, inclusiv în cel liber. Caracteristicile principale ale acestor două tipuri de aranjamente constau în prezenţa lumânărilor şi/sau altor accesorii specifice şi predominanţa culorilor roşu şi verde pentru compoziţiile de Crăciun şi alb şi galben pentru compoziţiile de Paşti (fig. 6.2.16.–6.2.17.).

Fig. 6.2.16. Aranjamente pentru sărbătorile de Crăciun

Fig. 6.2.17. Aranjamente pentru sărbătorile pascale

Aranjamentele florale realizate din plante întregi

Factorul principal de care se ține seama în realizarea unor asemenea combinații este reprezentat de respectarea exigențelor plantelor față de factorii de mediu.

Pe lângă acestea se ține seama, evident, de mărimea plantelor şi de principiile estetice valabile şi în cazul aranjamentelor realizate din material vegetal tăiat (fig. 6.2.18.).

Fig. 6.2.18. Aranjamente florale realizate din plante întregi

6.3. Buchetele şi alte tipuri de aranjamente realizate din material vegetal uscat

Decorațiunile din flori uscate s-au extins foarte mult în ultima vreme, ele fiind preferate în spațiile uscate, răcoroase, întunecoase sau cu grad mare de poluare.

Durata mare de păstrare, rezistența la factorii de stres, posibilitățile foarte largi de utilizare şi îngrijirea foarte uşoară (constând doar în eliminarea prafului) sunt elementele principale care au contribuit la extinderea aranjamentelor cu flori uscate.

Cele mai cunoscute tipuri de aranjamente florale realizate din material vegetal uscat sunt: buchetele, coşurile şi alte tipuri de vase, decorațiunile pentru perete, conurile şi globurile.

Buchetele pot fi, din punct de vedere al formei, ca şi cele realizate din material vegetal proaspăt, respectiv rotunde sau multifațetate şi frontale sau unifațetate (fig. 6.3.1.).

Fig. 6.3.1. Buchete din flori uscate

Spre deosebire de buchetele realizate din material vegetal proaspăt, în cazul buchetelor realizate din flori uscate se pune un accent mai mare pe rafia cu care acesta se leagă; astfel, pe lângă legare rafia poate fi folosită prin pliere şi ondulare pentru realizarea unor forme deosebite, care să se constituie în centrul de greutate al buchetului.

Coşurile din împletituri şi vasele din lemn sunt cele mai folosite şi mai potrivite pentru susținerea aranjamentelor realizate din flori uscate; pe lângă acestea se folosesc şi vase din lut sau porțelan, precum şi vase înalte de sticlă, umplute cu pietricele (fig. 6.3.2.).

Fig. 6.3.2. Vase cu flori uscate

Pentru fixarea materialului vegetal cel mai adesea se foloseşte buretele floral care se introduce în vas, fixându-se la nevoie cu bandă adezivă. Pe lângă acesta se mai poate folosi şi lutul, mai ales în cazul aranjamentelor voluminoase, cărora le imprimă o stabilitate mai mare. Înfigerea materialului vegetal se va face cu atenție sporită având în vedere că acesta este mult mai fragil şi susceptibil la deteriorare decât materialul vegetal proaspăt.

Se poate alege o gamă foarte largă în privința volumului şi formei aranjamentului; pe lângă materialul vegetal (flori, fructe, ramuri, rădăcini, graminee) se pot folosi şi materiale non–vegetale (panglici, pietre, sârme, figurine), amplasate echilibrat, în special la baza aranjamentului, pentru conturarea centrului de greutate.

Conurile au aspectul unor pomi de Crăciun şi ele se realizează prin înfigerea sau lipirea materialului vegetal într-un suport de burete floral în formă de con; în funcție de mărime ele se pot amplasa pe diferite piese de mobilier sau direct pe podea (fig. 6.3.3.).

Fig. 6.3.3. Conuri (pomi) din flori uscate

Decorațiunile pentru perete sunt reprezentate în special de ***coroane*** şi ***ghirlande***. Acestea se realizează pe suporturi flexibile, reprezentate de împletituri de nuiele, răchită, trestie, pănuşi de porumb; aceste suporturi se maschează la suprafață cu muşchi vegetal uscat şi se leagă în spirală cu sârme.

Pentru coroane se poate folosi ca suport şi buretele floral, lipit pe cadre metalice sau din material plastic. Materialul vegetal se fixează prin înfigere sau prin lipire iar panglicile prin legare.

Pe lângă coroane şi ghirlande se mai pot realiza ca decorațiuni pentru perete şi buchete plate, susținute pe burete floral precum şi tablouri realizate prin lipirea materialului vegetal pe suport de materiale textile sau împletituri de răchită sau bambus (fig. 6.3.4.).

Globurile sunt decorațiuni destinate suspendării de tavan, lustră sau tocul uşii. Ele se realizează pe un suport de burete floral în formă de sferă, protejat la exterior de plasă de sârmă Rabitz şi străpuns de o tijă metalică sau sârmă de care se va lega rafia de susținere.

Fixarea materialului vegetal se face fie prin înfigere în sfera construită din burete floral fie prin lipire de aceasta; materialul vegetal poate fi completat cu accesorii precum panglici, bile, mărgele, şnururi, etc. (fig. 6.3.5.).

Fig. 6.3.4. Decorațiuni din flori uscate pentru perete

Fig. 6.3.5. Globuri din material vegetal uscat

VII. ARANJAMENTELE ŞI PREPARATELE CU FLORI COMESTIBILE – ARTĂ FLORALĂ SAU ARTĂ CULINARĂ ?

Utilizarea florilor în alimentaţie este cunoscută din timpuri străvechi, cu deosebire în spaţiul oriental, unde florile (şi uneori şi frunzele) unor specii precum crizantema, iasomia, lotusul, Camellia, violetele, glicina, Magnolia, Hemerocallis, prunul şi piersicul sunt prezente în multe preparate culinare, proaspete sau conservate.

Nici alte spaţii geografice nu sunt străine însă de utilizarea florilor în alimentaţie, aceasta fiind considerată o dovadă de rafinament gastronomic. Astfel, în bazinul mediteranean florile de trandafir şi portocale sunt utilizate frecvent în aromatizarea apei folosită la prepararea dulciurilor; în bucătăria arabă florile de şofran şi trandafir se folosesc pentru aromatizarea apei utilizată în preparatele tradiţionale cu carne de oaie şi miel la cuptor; în Mexic florile de trandafir chinezesc şi cactuşi sunt folosite în multe preparate culinare.

Literatura gastronomică a consemnat de-a lungul timpului reţete dintre cele mai variate în care florile erau folosite în preparatele culinare; câteva dintre aceste reţete, împreună cu reţete proprii şi o excelentă pledoarie pentru utilizarea florilor în alimentaţie întâlnim în cartea „*Flori comestibile, sănătate şi culoare*” scrisă de Dr. Ing. Maria Ivaşcu.

Utilizarea florilor în alimentaţie este motivată nu numai de aspectul estetic pe care acestea îl împrumută preparatelor culinare (fig. 7.1.) sau combinaţiilor decorative în care sunt incluse ci şi de efectul benefic pe care îl au asupra sănătăţii datorită conţinutului în substanţe indispensabile pentru buna funcţionare a organismului.

Cercetările efectuate de Dr. Ing. Maria Ivaşcu au scos în evidenţă prezenţa în florile studiate a următoarelor categorii de compuşi chimici utili pentru sănătatea organismului uman:

- antioxidanţi: nalba de grădină, gălbenele, salvia, echinacea;
- uleiuri esenţiale: mac, rosmarin, cimbrişor, salvia, muşeţel, levănţică, mentă;
- antociani şi flavonoide: soc, dalia, primula, gălbenele, tei, salcâm, muşeţel, liliac, trandafir, Hemerocallis, Hibiscus rosa-sinensis, conduraşi (Tropaeolum);
- polifenoli totali: Hibiscus rosa-sinensis, floarea soarelui, panseluţe, păpădie, trandafir, salvia, părăluţele;
- pigmenţi: hibiscus, nalba de grădină, bujor;
- imunomodulatori: echinacea, gălbenele;
- carotenoide: Hemerocallis, Tropaeolum, gălbenele.

Fig. 7.1. Preparate cu flori comestibile

a) prăjituri cu ornate cu Tropaeolum

b) înghețată ornată cu panseluțe

c) cuburi de gheață cu flori

d) salată de ouă cu panseluțe

Numărul florilor comestibile care pot creşte în condiţiile climatului temperat depăşeşte 150, unele cultivate, altele întâlnite în flora spontană.

Florile comestibile pot fi utilizate în cadrul preparatelor culinare şi aranjamentelor florale în stare proaspătă, uscată sau conservată iar unele (în special cele parfumate – levănţica, liliacul, şofranul, trandafirul) pot fi măcinate şi transformate în pudră sau cristalizate.

În vederea cristalizării florile (bine spălate şi zvântate în prealabil) se trec mai întâi prin albuş de ou sau gumă arabică şi apoi prin zahăr după care se aşează într-o tavă pe folie de staniol şi se introduc în cuptorul încălzit la foc mic unde se menţin până la topirea zahărului.

Cele mai utilizate pentru cristalizare sunt florile de trandafir, panseluţe, conduraşi, liliac, lămâi, dalia cu flori simple, gerbera, salvia; florile cristalizate sunt folosite în special pentru ornarea torturilor şi a prăjiturilor, cu deosebire a torturilor de nuntă (fig. 7.2.).

Fig. 7.2. Torturi ornate cu flori cristalizate

Prezentăm, în continuare, câteva dintre cele mai cunoscute specii, cu proprietăţile lor culinare şi posibilităţile de utilizare şi preparare.

Althaea rosea (nalba de grădină). Florile au gust uşor astringent şi se folosesc pentru ornarea salatelor şi supe precum şi pentru aromatizarea brânzeturilor şi a deserturilor.

Begonia semperflorens (gheaţă). Florile proaspăt deschise au gust uşor acidulat şi se folosesc ca agent acidifiant în prepararea cirobelor, salatelor, siropurilor şi iaurturilor.

Bellis perennis (bănuţei, părăluţe). În stare proaspătă, fierte sau conservate, florile se folosesc pentru decorarea salatelor şi a sosurilor pentru mâncărurile pe bază de carne. De asemenea, se pot infuza şi folosi la obţinerea unui vin deosebit sau se pot confia şi adăuga la tartele cu legume.

Borrago officinalis (limba mielului). Florile stelate, albastre, au savoare de castraveţi şi scoici şi se folosesc pentru aromatizarea salatelor şi a băuturilor alcoolice.

Calendula officinalis (gălbenele). Petalele florilor proaspete au o savoare agreabilă şi se folosesc în salate sau supe; pot fi folosite, de asemenea, pentru ornarea prăjiturilor. Împreună cu receptaculul, în fază de boboc, florile pot fi conservate prin murare în oţet sau confiere. Este o excelentă plantă medicinală, cu efect deosebit în tratarea bolilor sistemului digestiv.

Campanula medium (clopoţeii). Florile se folosesc în stare proapătă pentru parfumarea şerbeturilor.

Chrysanthemum x hortorum (crizantema). Atât florile cât şi frunzele sunt frecvent utilizate în spaţiul geografic oriental în prepararea şi ornarea salatelor şi a cirobelor; ele au un gust astringent şi o aromă specifică puternică, fiind mai rar folosite în preparatele culinare din zona occidentală.

Citrus lemon (lămâiul). Florile albe, fragile şi foarte parfumate se folosesc în stare proaspătă sau cristalizate pentru aromatizarea salatelor (în special cele de fructe), compoturilor, dulceţurilor, îngheţatelor. Pot fi uscate şi apoi măcinate, pudra obţinută fiind folosită pentru aromatizarea făinii folosite în patiserie.

Cynara scolymus (anghinarea). Considerată deopotrivă legumă şi floare, anghinarea este apreciată atât pentru decorul salatelor cât şi pentru consumul ca preparate fierte sau conservate asezonate cu sosuri dintre cele mai delicate.

Dahlia hybrida (dalia). Se folosesc îndeosebi inflorescenţele simple, tip margaretă; acestea au savoare amară şi se folosesc pentru decorul salatelor şi a sosurilor pentru carne.

Echinacea (Rudbeckia) purpurea (echinacea). Florile proaspete se utilizează pentru ornarea salatelor şi a deserturilor precum şi pentru

aromatizarea băuturilor; este o excelentă plantă medicinală, cu multiple efecte benefice în întărirea imunității organismului.

Hemerocallis fulva (crinul galben). Florile galben–aurii, catifelate, se folosesc în stare proaspătă sau fierte pentru ornarea salatelor, sosurilor, omletelor şi a preparatelor pe bază de carne; fierte se pot folosi şi în compoziția diferitelor tipuri de aluaturi.

Hyacinthus orientalis (zambila). Grație parfumului foarte intens, florile de zambile se pot folosi în prepararea dulcețurilor; în stare proaspătă florile însă sunt toxice.

Jasminum officinalis (jasmin, iasomie). Florile albe, mici şi foarte parfumate, se folosesc pentru aromatizarea ceaiurilor, şerbeturilor, dulcețurilor şi a salatelor de fructe.

Paeonia officinalis (bujorul). Petalele florilor se folosesc, ca şi cele de trandafir (soiurile parfumate) pentru prepararea dulcețurilor.

Pelargonium odorantissimum (muşcata parfumată, druşaim). Atât florile cât şi lăstarii şi frunzele sunt puternic parfumate şi se folosesc în parfumarea dulcețurilor, compoturilor, jeleurilor, torturilor.

Sambucus nigra (socul). Florile se folosesc pentru prepararea socatei şi a salatelor şi pentru aromatizarea vinurilor (din fructe se prepară dulcețuri şi jeleuri).

Syringa vulgaris (liliacul). Florile se cristalizează şi se folosesc pentru decorul prăjiturilor şi în compoziția checurilor şi ciocolatelor.

Tropaeolum majus (conduraşi, călțunaşi). Florile au savoare uşor picantă şi se folosesc pentru ornarea salatelor, prăjiturilor şi a sosurilor pentru carne.

Viola odorata (toporaşii). Florile, pe cât de delicate, pe atât de discret şi plăcut parfumate, se folosesc în prepararea jeleurilor, siropurilor, cremelor, esențelor, dulcețurilor şi prăjiturilor; se pot, de asemenea, confia şi consuma ca atare.

În fața acestor dovezi ale proprietăților culinare ale florilor şi efectului benefic al acestora asupra sănătății, probabil că chiar şi cei care consideră o drept o fantezie utilizarea florilor în alimentație îşi vor reconsidera poziția.

Putem considera aranjamentele şi preparatele cu flori comestibile o îmbinare strălucită între arta florală şi arta culinară cu efecte benefice multiple; prin acest mod de utilizare multe dintre florile modeste din punct de vedere estetic sunt puse în valoare.

În utilizarea alimentară a florilor este bine să nu pierdem din vedere însă menirea principală a acestora, aceea de a simboliza tot ce este mai frumos şi mai nobil în viața fiecăruia dintre noi.

BIBLIOGRAFIE

1. *Amăriuței Alexandrina*, 1987. Păstrarea florilor tăiate. Ed. Ceres, Bucureşti.
2. *Amăriuței Alexandrina*, 1994. Menținerea calității florilor tăiate. Ed. Paco, Bucureşti.
3. *Arora J.S.*, 1999. Introductory Ornamental Horticulture. Kalyani Publishers, New-Delhi.
4. *Bancal M., Javerzac J.,* 1970. L'art de composer le bouquets. La maison rustique. Paris.
5. *Beling G.,* 1952. Les plantes bulbeuses. Ed. J.B. Baillere et fils, Paris.
6. *Berninger E.,* 1974. Variabilité des couleurs des fleurs dans différents genres des plantes ornamentales. P.H.M. Révue Horticole, 35–38.
7. *Brack Edith,* 1998. The creative guide to Flower Arranging. Promotional Reprint Company Limited, London.
8. *Brickell C. and col.,* 2003. Encyclopedia of Garden Plants. The Royal Horticultural Society.
9. *Brookes J.,* 1986. Le Grand livre des fleurs, plants et jardins d'interieur. Ed. Solar, Paris.
10. *Bryan J. E.*, 1989. Timber Press, Portland, Oregon, vol. I, II.
11. *Dakers, J.S.,* 1962. Greenhouse Plants in Colour. Collingridge Ltd., England.
12. *Eckbo G.,* 1956. The art of Home Landscaping. McGraw Hill Book Co., New York.
13. *Dakers, J.S.,* 1955. Flowers in Colour. Collingridge Ltd., England.
14. *Dakers, J.S.,* 1958. Garden Plants in Colour. Collingridge Ltd., England.
15. *Davey H.E., Kameoka Ann,* 2003. The Japanese Way of the Flower: Ikebana as Moving Meditation. Berkeley, Stone Bridge Press.
16. *Diaconu Kazudo, Diaconu P.,* 1994. Japonezii despre ei înşişi. Ed. Nipponica, Bucureşti.
17. *Gordon A.,* 1970. Japanese Flower Arrangement in a Nutshell, A Primer. Rutland Vermont Tokyo, Charles E. Tuttle Co.
18. *Hani Goro,* 1964. Istoria poporului japonez. Ed. Politică Bucureşti.
19. *Herwing R.,* 1977. L'encyclopedie pratique des fleurs, plantes et arbres de jardin. Elina editions.
20. *Hillier Malcom,* 1988. Fleurs séchées. Ed. Flammarion, Paris.
21. *Hrdlička Zdenèk et Vèna,* 1991. Ikebana Bonsai. Ars Mundi, France.
22. *Hymas E.,* 1966. The English Garden. Thames and Hudson, London.
23. *Ikenobo Senei,* 1962. Ikenobo School, Tokyo, Japan.
24. *Iliescu, Ana–Felicia,* 2003. Arhitectură peisageră. Ed. Ceres, Bucureşti.
25. *Institutul Eurocor, Toma Fl.,* 2004. Flori şi aranjamente florale. Ed. Eurocor Bucureşti.
26. *Institutul Eurocor, Toma Fl., Mănescu Cristina,* 2006. Arhitectura grădinii. Ed. Eurocor Bucureşti.
27. *Ivaşcu Maria,* 2007. Flori comestibile. Sănătate şi culoare. Ed. Cetatea de Scaun, Târgovişte.
28. *Jerome K. and col.,* 1995. Indoar gardening. New York.

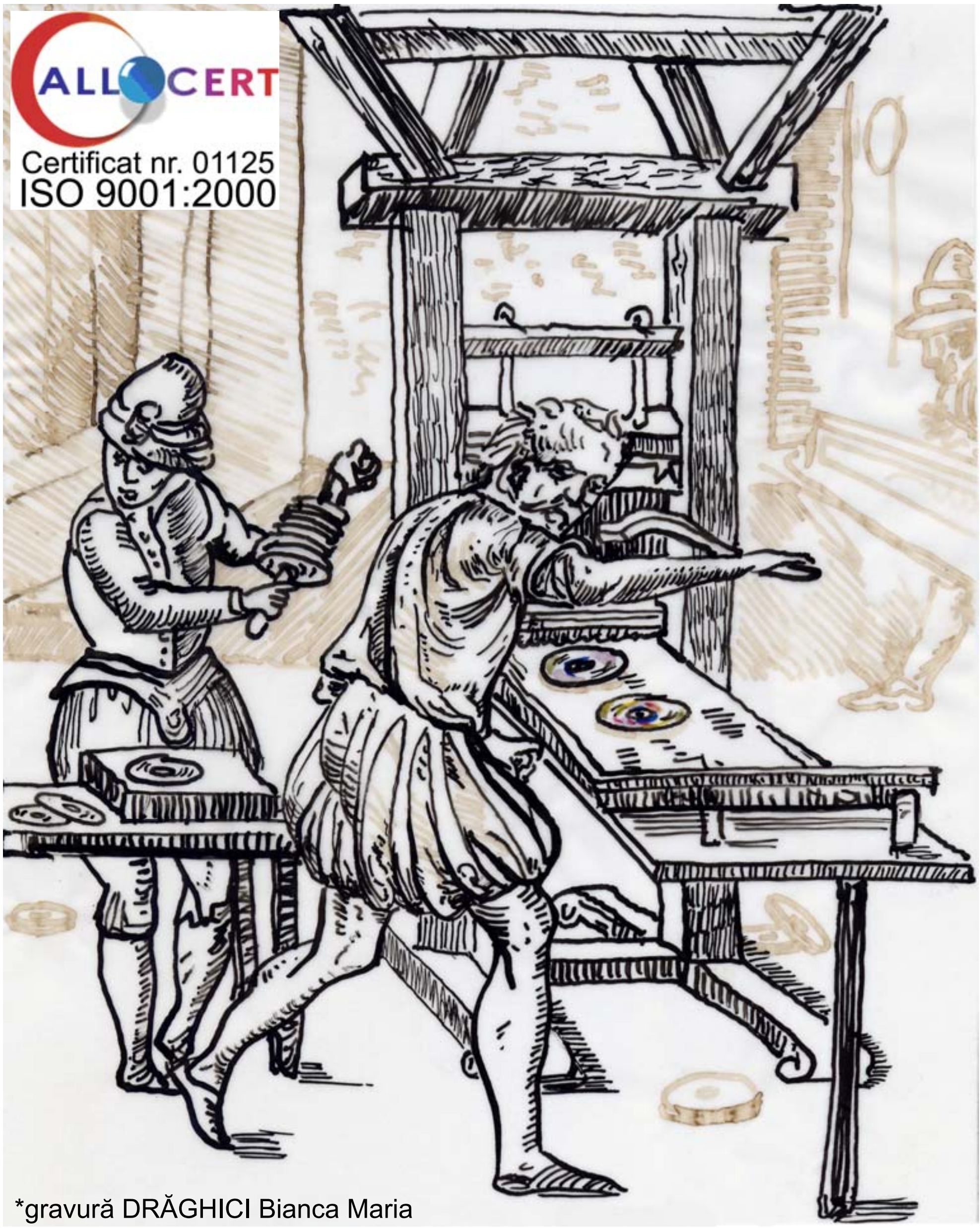
29. *Kakuzo Okakura,* 1956. The Book of Tea. Rutland Vermont Tokyo, Charles E. Tuttle Co.
30. *Koristka Wolfgang,* 1997. Bouquets, des fleurs pour toutes l'occasions. Petis Pratiques, Hachette, France.
31. *Hall J., Waterkeyn,* 1989. The art of Flower Arranging. Salamander Books Ltd, London.
32. *Lacour J.P.,* 1998. Mise en scene florale floral settings. Style de Co, Uriage France.
33. *Lord T. and col.,* 2003. The Garden Bible. Cassel Weidenfeld & Nicholson, London.
34. *Mangi, A.,* 1988. Histoire des jardins anciens et modernes. Tours, France.
35. *Marin Madeleine,* 1974. L'art floral dans votre maison. Ed. Floraisse Antony, Paris.
36. *Massingham Betty,* 1985. Flower arranging in colour. Hamlyn Publishing Group Ltd., London.
37. *Mente B.,* 1970. What the West can learn from the East. Tokyo, Simpson-Doyle Co.
38. *Ohara Houn,* 1962. Ohara School, Tokyo, Japan.
39. *Ohi Minobu,* 1962. History of Ikebana. Shufunotoma Co., Ltd., Tokyo, Japan.
40. *Renauld Philippe, Faver Marion,* 1997. L'art floral – Bouquets d'artistes. Ed. Du Club France Loisirs, Paris.
41. *Rose Jerry, Lisa Shelkin,* 1994. A year of flowers. Running Press Philadelphia, Pennsylvania, USA.
42. *Sahai Rakesh,* 1997. The art of flower arrangement. UBS Publishers Distributors Ltd., London.
43. *Sigaretu Petrina Laura,* 1977. Arte tradiționale japoneze. Ed. Albatros, Bucureşti.
44. *Şelaru Elena,* 1972. Casa şi balconul înflorit. Ed. Ceres, Bucureşti.
45. *Şelaru Elena,* 1999. Arta florală, mijloc de existență artistică şi materială. Rev. Agricultorul român, nr. 6.
46. *Şelaru Elena,* 1999. Arta florală, scurtă istorie. Rev. Agricultorul român, nr. 9.
47. *Şelaru Elena*, 2000. Flori pentru casa noastră. Ed. Ceres, Bucureşti.
48. *Şelaru Elena,* 2004. Artă florală. Ed. Ceres, Bucureşti.
49. *Tazava Yutaka and col.,* 1973. Japan's cultural history. Ministery of Foreign Affairs of Japan.
50. *Teshigahara Hiroshi,* 1992. Sogetsu School Book. Sogetsu Foundation, Japan.
51. *Teshigahara Wafu,* 1962. Ikebana. A new illustrated guide to mastery. Tokyo, Japan.
52. *Toma Fl.,* 2003. Floricultură şi gazon. Vol. I, Ed. Cris Book Universal Bucureşti.
53. *53.Toshiro Kawase,* 1999. Inspired Flowers Arrangements. Tokyo, Japan.
54. *Țuiu Florea,* 1982. Japonia. Ed. Sport – Turism, Bucureşti.
55. *Țuiu Violeta,* 2006. Ikebana. Ed. Cartea de buzunar, Bucureşti.
56. *Wegener Ursula,* 1995. Bouquets. Ed. Eugen Ulmer, Paris.
57. *Xien Lin,* 1993. The arte of flowers arrangements. Taiwan.
58. *** – FloraCulture International. Revistă lunară de informații şi actualitate în domeniul culturii florilor.

59. *** – Grande Enciclopédie des Plantes & Fleurs des Jardin. Bordas, Paris, 1990.
60. *** – Gartenbaulexicon. Bruxelles, 1993.
61. *** – Produits de la Floriculture, etude de marché, Centre du Commerce International CNUCED/GATT, Genéve, 1987.
62. *** – Nouvelles plantes de Belgique. Lien horticole, 2, Janvier, 1992.
63. *** – www. Holymtn.com/garden/ikebana2.htm
64. *** – www.ikebana-arts.com
65. *** – www.ikebana.org
66. *** – www.ikebanaworld.com
67. *** – www.ikenobo.jp
68. *** – www.ikebanahq.org
69. *** – www.flori.ro
70. *** – www.1800flowers.com
71. *** – www.fromyourflower.com
72. *** – www. ftd.com
73. *** – www.ftdfloristonline.com
74. *** – www.everydayflowers.net
75. *** – www. honestflorist.com
76. *** – www. BloomsToday.com
77. *** – www. floral-art-arrangements.com
78. *** – www. flowersforher.com
79. *** – www.proflowers.com
80. *** – www. proflorist.net
81. *** – www. teleflora.com
82. *** – www.TheFlowersCatalog.com

INVEL Multimedia®

Editură de Carte Electronică
(acreditată CNCSIS – certificată ISO)

str. Traian Vuia nr. 17, Otopeni, Ilfov
tel.: 0723.20.50.48; fax: 031/102.76.16
e-mail: office@invel.ro

*gravură DRĂGHICI Bianca Maria

Avem tehnologia ...

dar şi uneltele, pentru a vă oferi:

♦carte electronică ♦CD personalizat ♦CD multimedia ♦
♦paper to digital text ♦desen proiectiv digital 2D ♦
♦CD film ♦DTP ♦consultanţă birotică/office/IT♦